

ย่อ 2

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ข้อเสนอเชิงนโยบาย การใช้กฎหมายจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ
ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ
พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช

Policy proposal for implementing law enforcement to manage destination and its
authenticity to improve efficiency of the SME entrepreneur in service industry,
a case of marine tourism in Nakornsrihammarat Province

โดย ผศ.ดร. กนกกานต์ แก้วนุช และคณะ
คณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

มกราคม 2563

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ
ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ
พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช

Policy proposal for implementing law enforcement to manage destination and its
authenticity to improve efficiency of the SME entrepreneur in service industry,
a case of marine tourism in Nakornsrihammarat Province

คณะผู้วิจัย	สังกัด
1. ผศ.ดร. กนกกานต์ แก้วนุช	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2. ผศ.ดร. ปุ่น วิชชุไตรภพ	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
3. เมธีส ญัฐชยพล	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
4. ผศ.ดร.มาโนช นวลสระ	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
5. ชื่นนภา นิลสนธิ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
6. โสมนัส สุกัญญา	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
7. ญัฐกุล มากทรัพย์	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
8. นทีกานต์ รอดเรือง	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
9. นพวรรณ ศรีประพฤษชัย	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
10. ฐิติวรารณ พูลทรัพย์	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
11. กิตติเดช อนันต์	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
12. ดร.นนท์ลัดดร วีรานูวัตต์	บริษัท ไทยไฟลท์เทรนนิ่ง จำกัด
13. กীরตินุช รัชชระเสวี	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
14. วันปิติ เกิดพร	บริษัท ไทยไฟลท์เทรนนิ่ง จำกัด

ชุดโครงการ “แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)
ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช”

ปีงบประมาณ 2562

สนับสนุนโดย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานฉบับนี้เป็นของผู้วิจัย วช. - สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

สัญญาเลขที่ RDG62T0115

ข้อเสนอเชิงนโยบาย การใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ

พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช

สรุปรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 2 (ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลโครงการ

ชื่อผู้รับทุน : ผศ.ดร. กนกกานต์ แก้วนุช

โครงการเริ่มเมื่อ

วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2562 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2562

รวมเวลาที่ทำวิจัยทั้งสิ้น 12 เดือน

รายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 2 ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2562 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2562

คำนำ

รายงานวิจัยฉบับนี้ ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายในการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งโครงการวิจัยนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ ที่ประกอบด้วย การอนุรักษ์จัดการทรัพยากรธรรมชาติ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว การควบคุมการก่อสร้างอาคารในพื้นที่ และการบริหารงบประมาณท้องถิ่น และการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ที่ประกอบด้วย การเตรียมองค์กร การให้ความรู้แก่ชุมชน และการควบคุมองค์กร ทั้งนี้รายงานวิจัยนี้สำเร็จได้ คณะผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณ ชุดโครงการการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ปีงบประมาณ 2562 และผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมให้ความเห็นต่อการดำเนินการของแผนงานตลอดเวลาที่ผ่านมา รวมถึงผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินการของงานวิจัยไม่ว่าจะเป็นทางตรงและทางอ้อม และหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจต่อไป

คณะผู้วิจัย

ส่วนที่ 2 รายงานเนื้อหา

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ	2
1.5 ขั้นตอนการวิจัย	3
1.6 แผนงานวิจัย	4
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม.....	7
2.1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับมาตรการการจัดการพื้นที่.....	7
2.2 ข้อมูลเบื้องต้นกฎหมายการจัดการพื้นที่ไทย	11
2.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่	17
2.3.1 ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขต.....	20
2.3.2 ลักษณะภูมิประเทศ.....	20
2.3.3 ลักษณะภูมิอากาศ.....	21
2.3.4 การเดินทางเพื่อมายังจังหวัดนครศรีธรรมราช	22
2.3.5 ข้อมูล และมุมมองเพิ่มเติมทางการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช	24
2.4 สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	26
2.5 ภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา.....	33
2.6 สถานการณ์การท่องเที่ยวในบริบทของ SME (เชื่อมโยงพื้นที่การศึกษา)	42
2.7 กรณีศึกษาการจัดการพื้นที่ในประเทศไทย.....	44
2.8 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	51
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	61

บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	66
4.1 ผลการศึกษาการวิเคราะห์และประเมินประเด็นสำคัญเกี่ยวกับกฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์	66
4.1.1 ประเด็นที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	66
4.1.2 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่	77
4.2. ผลการศึกษาการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์	78
4.2.1 ข้อเสนอเชิงนโยบายเบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์	78
4.2.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายเบื้องต้นเกี่ยวกับการสร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่	90
4.3. ผลการศึกษาการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็น (ประชาพิจารณ์) ข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์	91
4.3.1 ข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์	91
4.3.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่	126
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	132
5.1 สรุปผลการศึกษา	132
5.1.1 การวิเคราะห์และประเมินประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์.....	132
5.1.2 การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์	133
5.1.3 การจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็น (ประชาพิจารณ์) ข้อเสนอเชิงนโยบายในการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์	136
5.2 ข้อเสนอแนะ	139

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 จำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2555 – 2559	26
ภาพที่ 2.2 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวกับรายได้จากการท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2555 – 2559.....	27
ภาพที่ 2.3 ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	29
ภาพที่ 2.4 จำนวนห้องพัก จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2013 - 2016.....	30
ภาพที่ 2.5 เปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2013 - 2016.....	32
ภาพที่ 2.6 รายจ่ายต่อคนต่อวัน จังหวัด นครศรีธรรมราช ปี 2013 - 2016.....	32
ภาพที่ 2.7 รายได้รวมจากการท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2013 - 2016.....	33
ภาพที่ 2.8 จำนวนวันเฉลี่ยต่อการเยี่ยมชม จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2013 - 2016	33
ภาพที่ 2.9 ประเด็นสำคัญของภาพลักษณ์ หรืออัตลักษณ์ของพื้นที่ชนอม	34
ภาพที่ 2.10 แนวคิดของการพัฒนาอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่ชนอม	34
ภาพที่ 2.11 ประเด็นสำคัญของภาพลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของพื้นที่สีชล	35
ภาพที่ 2.12 แนวคิดของการพัฒนาอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่สีชล	36
ภาพที่ 2.13 แนวคิดประเด็นสำคัญของภาพลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของพื้นที่ 3 อำเภอ	36
ภาพที่ 2.14 ประเด็นสำคัญของภาพลักษณ์ หรืออัตลักษณ์ของพื้นที่ชนอม	37
ภาพที่ 2.15 แนวคิดของการพัฒนาอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่ชนอม	38
ภาพที่ 2.16 ประเด็นสำคัญของภาพลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของพื้นที่สีชล	39
ภาพที่ 2.17 แนวคิดของการพัฒนาอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่สีชล	39
ภาพที่ 2.18 ประเด็นสำคัญของภาพลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของพื้นที่ท่าศาลา.....	40
ภาพที่ 2.19 แนวคิดของการพัฒนาอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่ท่าศาลา.....	41
ภาพที่ 2.20 ประเด็นสำคัญของภาพลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของพื้นที่ท่าศาลา.....	42
ภาพที่ 2.21 แนวคิดของการพัฒนาอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่ท่าศาลา.....	42
ภาพที่ 2.22 อัตราส่วนห้องพักสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราชแบ่งตามรูปแบบการท่องเที่ยวในพื้นที่	43
ภาพที่ 2.23 อัตราส่วนผู้ประกอบการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราชแบ่งสัดส่วนตามรูปแบบการท่องเที่ยวในพื้นที่.....	44
ภาพที่ 5.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างอาคาร	134
ภาพที่ 5.2 การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA).....	135

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1	วิสัยทัศน์และการประเดิมการพัฒนาในจังหวัดนครศรีธรรมราช	27
ตารางที่ 2.2	สถิติจำนวนนักท่องเที่ยว/รายได้จากการท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2013 - 2016... 31	
ตารางที่ 2.3	ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	53
ตารางที่ 3.1	วิธีการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1.....	61
ตารางที่ 3.2	วิธีการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2.....	62
ตารางที่ 3.3	วิธีการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3.....	64
ตารางที่ 4.1	เนื้อหาสำคัญของพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518	68
ตารางที่ 4.2	ข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์	93

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในอุตสาหกรรมบริการ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนรับฟังความคิดเห็น (ประชาพิจารณ์) กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภาครัฐ ผู้ประกอบการ และภาควิชาการในพื้นที่ ทั้งนี้ผลการศึกษามีการนำเสนอ รายชื่อกฎหมาย หลักการสำคัญ มาตราที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามประเด็นสำคัญของการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ซึ่งประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ การอนุรักษ์จัดการทรัพยากรธรรมชาติ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว การควบคุมการก่อสร้างอาคาร และการบริหารงบประมาณท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอเกี่ยวกับการสร้างกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมในด้านการเตรียมองค์กร การให้ความรู้ชุมชน และการควบคุมองค์กร ทั้งนี้ผลการศึกษาจะประโยชน์ต่อภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่ต่อไป

Abstract

This project aims to develop policy proposal for implementing law enforcement to manage destination and its authenticity to improve efficiency of the SME entrepreneur in service industry. Qualitative research will be used in this project by collecting data from entrepreneurs in the selected areas and focus group will be held with stakeholders from the government, private and academic sectors. The findings will propose policy guidelines and policy principles for managing the authenticity of the destination which comprised of 4 aspects as follows: 1) managing conservation of natural resources 2) managing tourism activities 3) construction control and regulations 4) managing local budget. Moreover, there is a proposal on creating collaboration and participation process for organizational preparation, knowledge management and organizational control. The implications of this project will be beneficial for both public, private and SME entrepreneur in the area.

บทสรุปผู้บริหาร

ชื่อโครงการวิจัย	:	ข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้วิจัย	:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกศรา สุกเพชร
ปีที่พิมพ์	:	2563
แหล่งทุน	:	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และประเมินประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ รวมไปถึงเพื่อจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็น (ประชาพิจารณ์) ข้อเสนอเชิงนโยบายในการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายในการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงทฤษฎีจากกฎหมายและประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องอัตลักษณ์พื้นที่ ในขณะที่ข้อมูลเชิงปฐมภูมิเก็บรวบรวมจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ประกอบการ ประชาชน และภาครัฐในพื้นที่ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งผลการศึกษากฎหมายจะทราบข้อมูลการพัฒนาอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก อันจะยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของผู้ประกอบการเอกชนต่อไป สำหรับภาคเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรและผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมบริการการท่องเที่ยวสามารถนำผลการศึกษาใช้ในการส่งเสริมกิจกรรมการสร้างรายได้

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 1 การวิเคราะห์และประเมินประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า กฎหมายเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง การพัฒนาของพื้นที่ การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก และการบุกรุกแหล่งธรรมชาติ มีกฎหมายบัญญัติถึงการกระทำดังกล่าวที่จะก่อให้เกิดความสูญเสียต่ออัตลักษณ์ของพื้นที่ เพราะต้องรักษาอัตลักษณ์ สำหรับพื้นที่อำเภอขนอม Chill Beach อำเภอสิชล Active Beach และอำเภอท่าศาลา Wisdom Beach ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 ในขณะที่ผลการศึกษาที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อยกับผู้ประกอบการและภาครัฐในพื้นที่ พบว่า ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการรักษาอัตลักษณ์พื้นที่สามารถจัดกลุ่มออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การอนุรักษ์จัดการทรัพยากรธรรมชาติ 2) การจัดกิจกรรมต่าง ๆ

เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ 3) การควบคุมการก่อสร้างอาคารในพื้นที่ และ 4) การบริหารงบประมาณท้องถิ่น

ผลการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 2 การจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็น (ประชาพิจารณ์) ข้อเสนอเชิงนโยบายในการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์

ผลการศึกษาจากการประชุมกลุ่มย่อย ของผู้ประกอบการและภาครัฐ พบว่า ประเด็นสำคัญ 4 ประเด็น ประกอบด้วย 1) การอนุรักษ์จัดการทรัพยากรธรรมชาติ 2) การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว 3) การควบคุมการก่อสร้างอาคาร และ 4) การบริหารงบประมาณท้องถิ่น มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันไปแต่ละประเด็น จากการประชุมกลุ่มย่อยกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย พบว่า ประเด็นการอนุรักษ์จัดการทรัพยากรธรรมชาติ มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ที่เป็นเครื่องมือในการเฝ้าระวังการก่อมลพิษ การก่อสร้างอาคารริมทะเล เป็นต้น และ พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เฝ้าระวังไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรมต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล เช่น ป่าชายเลน หาด หล้าทะเล ปะการัง พืชและสัตว์ทะเล สำหรับประเด็นการจัดการกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จะเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจะต้องมีการขออนุญาตเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ร่วมงานเป็นหลัก และ ประชาชนที่อยู่รอบ ๆ บริเวณที่จัดงาน สำหรับประเด็นด้านการควบคุมการก่อสร้างอาคาร มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นระเบียบในการควบคุมการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้อาคาร อีกทั้งยังเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ที่มีวัตถุประสงค์กำหนดการใช้ประโยชน์ของพื้นที่นั้น ๆ ควรสร้างอาคาร หรือ การทำอาชีพใด โดยมีการแบ่งแยกผังเมือง 2 ประเภทคือ ผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ และแบ่งเป็นสี่ ๆ ในการกำหนดพื้นที่ เพื่อความเป็นระเบียบ ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงรักษาสถานที่ที่มีคุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม และจัดสภาพแวดล้อมที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างเท่าเทียม สำหรับประเด็นสุดท้าย ได้แก่ การบริหารงบประมาณท้องถิ่น จะเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และตัวอย่างพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 ที่เป็นเครื่องมือในการใช้งบประมาณของรัฐบาลกลางที่มีต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นไปในทิศทางที่รัฐบาลกำหนดหรือทางพื้นที่ที่สามารถเสนอขอเพื่อพัฒนาพื้นที่ต่อไป

ผลการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 3 การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายในการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์

จากการประชุมกลุ่มย่อยของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการปกป้องอัตลักษณ์พื้นที่ จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ข้อเสนอในการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ ที่เกี่ยวข้องกับ 4 ประเด็น ได้แก่ การอนุรักษ์จัดการทรัพยากรธรรมชาติ การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ การควบคุมการก่อสร้างอาคาร และการบริหารงบประมาณท้องถิ่น ซึ่งข้อเสนอจะเกี่ยวกับขั้นตอนในการใช้กฎหมายและองค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย เพื่อปกป้องรักษาอัตลักษณ์ ในขณะที่ข้อเสนอในการสร้างการมี

ส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่การเตรียมองค์กรจะเกี่ยวข้องกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาควิชาการในพื้นที่ สำหรับการให้ความรู้แก่ชุมชน มีความรู้สำคัญที่ควรแบ่งปันให้แก่ชุมชน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านอัตลักษณ์พื้นที่ ด้านการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ประเด็นการควบคุมองค์กรจะเกี่ยวข้องกับการชี้แจงผลประโยชน์และการทำฉันทามติ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อหาข้อจำกัดของการใช้กฎหมายที่มีอยู่เกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารในประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดการก่อสร้างโดยผิดแบบ หรือ ไม่ถูกต้องตามผังเมือง และนำเสนอแนวทางการพัฒนากฎหมายใหม่เพื่อการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ของพื้นที่นั้น ๆ โดยอาจศึกษาถึงแนวทางการตรากฎหมายเฉพาะท้องถิ่นเช่น การออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่องกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรือการออกกฎเพื่อควบคุมการก่อสร้างอาคารบริเวณริมทะเลริมชายหาด อำเภอนอม สีชลเป็นต้น

2. ควรมีการนำแนวคิดการจัดตั้งองค์กรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ประชาชนในพื้นที่ไม่ต้องการสร้างองค์กรเอกชน หรือ การรวมตัวเป็นสมาคมขึ้นมาใหม่ แต่ต้องการให้แต่ละองค์กรที่มีอยู่ในพื้นที่มีความสามัคคีประชาชนมีส่วนร่วมประชุมวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดประสิทธิภาพมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ตามข้อเสนอที่ได้เสนอมาทดลองทำจริงและหาแนวทางพัฒนาและสนับสนุนให้องค์กรนี้ปฏิบัติตามเป้าหมายได้อย่างสำเร็จและยั่งยืน

3. ปัญหาส่วนหนึ่งที่กฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ได้มีประสิทธิภาพ เพราะประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ทางกฎหมายว่าการกระทำอย่างไรถึงผิดกฎหมาย และมีหน่วยงานได้รับผิดชอบในการร้องเรียนหรือเมื่อพบการกระทำที่ผิดกฎหมายต้องแจ้งหน่วยงานใด เช่น การทำลายสิ่งแวดล้อมที่เป็นส่วนสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาใช้บริการในจังหวัดนครศรีธรรมราช จึงควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้คนในพื้นที่เกิดความรู้ในประเด็นต่างๆ ให้มีความต้องการรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่ตนเอง

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

จากแนวคิดการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินธุรกิจ มีการส่งเสริมและการพัฒนาให้เกิดผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น ด้วยความเชื่อว่าการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ประกอบการในลักษณะดังกล่าว จะนำมาซึ่งการกระตุ้นให้เกิดรายได้ประชาชาติที่เพิ่มขึ้น และมีการกระจายรายได้ไปสู่ผู้เกี่ยวข้องได้มากกว่ารูปแบบเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการลงทุนของผู้ประกอบการรายใหญ่ นอกจากนี้ยังเป็นการลดความเสี่ยงของการล้มเหลวของระบบเศรษฐกิจในภาพรวมเมื่อผู้ประกอบการประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอีกด้วย

อย่างไรก็ตามการดำเนินการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนในมิติต่างๆ จากภาครัฐ ร่วมทั้งการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกันเนื่องจากความสามารถในการต่อรองที่มีอย่างจำกัด และการมีทรัพยากรที่จำกัดเมื่อเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้รับการจัดลำดับให้เป็นเมืองรอง ซึ่งหมายถึงเมืองที่ยังไม่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจในปริมาณที่สูง เมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ รูปแบบการส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้แก่พื้นที่ได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

จากการดำเนินการวิจัยตามแผนงานการพัฒนาผลิตภัณฑ์บนฐานอัตลักษณ์ของพื้นที่เพื่อยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของผู้ประกอบการและเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช ก่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของพื้นที่ และสามารถนำอัตลักษณ์ที่เกิดจากการพัฒนาด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมดังกล่าวไปใช้ในการยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมบริการอันเกิดจากการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมได้เป็นอย่างดี

เพื่อให้เกิดการนำอัตลักษณ์ไปสู่การประยุกต์ใช้ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สมาคมท่องเที่ยวชนอม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จึงเห็นสมควรมีการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาต่อยอดแผนงานวิจัยดังกล่าวโดยจัดทำโครงการข้อเสนอเชิงนโยบาย การใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัด

นครศรีธรรมราช ซึ่งผลการดำเนินการของโครงการในครั้งนี้ จะช่วยสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราชได้อย่างยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์

- 1 เพื่อวิเคราะห์และประเมินประเด็นสำคัญ (ISSUE) ที่เกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็น (ประชาพิจารณ์) ข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ประกอบด้วยอำเภอขนอม อำเภอสิชล และอำเภอท่าศาลา

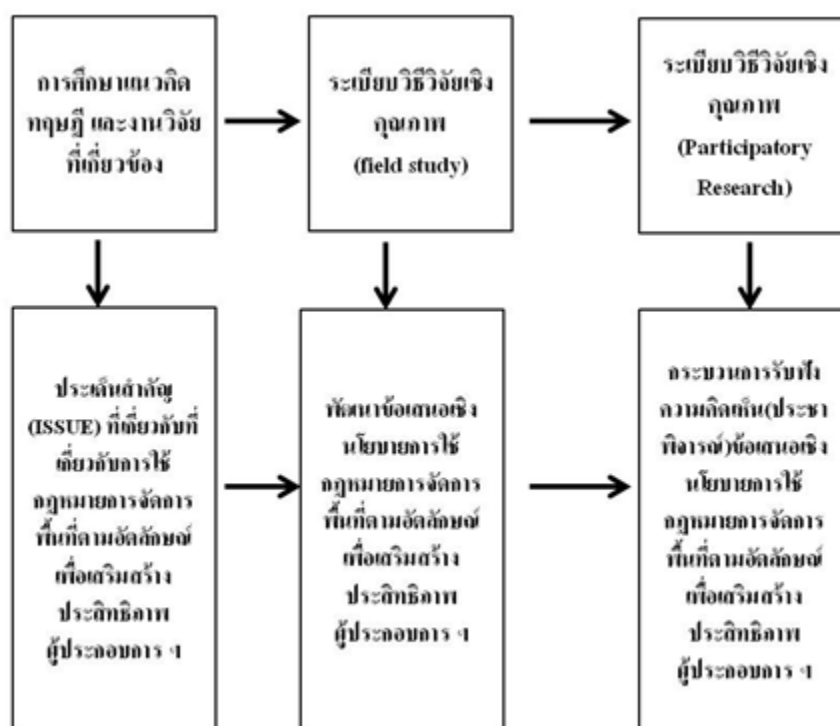
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

1. หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดนครศรีธรรมราชทราบถึงข้อมูลการพัฒนาอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกบนฐานอัตลักษณ์ของพื้นที่เพื่อยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมบริการที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายและการสนับสนุนผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่
2. หน่วยงานภาคเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร เช่น หอการค้าจังหวัดนครศรีธรรมราช สมาคมท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช สมาคมท่องเที่ยวขนอม ชมรมท่องเที่ยวสิชล กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอนุรักษ์ป่าชายเลน บ้านแหลมโฮมสเตย์ มีข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกบนฐานอัตลักษณ์ของพื้นที่เพื่อยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมบริการ

บริการที่เกิดจากกระบวนการการมีส่วนร่วม เพื่อใช้ในการสนับสนุนการดำเนินการและส่งเสริมกิจกรรมการสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของอุตสาหกรรมบริการทางท่องเที่ยวในพื้นที่ มีข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกบนฐานอัตลักษณ์ของพื้นที่รวมทั้งทราบแนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกบนฐานอัตลักษณ์ของพื้นที่ท่องเที่ยวเพื่อยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมบริการด้วยกระบวนการการมีส่วนร่วม เพื่อใช้ในการเสริมสร้างรายได้และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของตน

1.5 ขั้นตอนการวิจัย

ภาพที่ 1.1 ขั้นตอนการวิจัย

จากภาพที่ 1.1 แสดงขั้นตอนงานวิจัยข้อเสนอเชิงนโยบาย การใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสำคัญ (ISSUE) ที่เกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช

[illegible]

จากตารางที่ 1.1 แสดงแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ช่วงเดือนที่ 1-2 ทำการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช

ช่วงเดือนที่ 3-6 ทำการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช และทำการสำรวจพื้นที่วิจัยและพื้นที่เกี่ยวข้องเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราชกับข้อมูลในพื้นที่และพื้นที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ช่วงเดือนที่ 7-12 ทำการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม และทำการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราชจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และภาคประชาชน ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตและพื้นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนากฎหมายป้องกันตัวแทนอำพรางเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในโซ่อุปทานอุตสาหกรรมบริการให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน และจัดทำเล่มรายงานฉบับสมบูรณ์

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาค้นคว้านี้ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมจาก หนังสือ บทความ และ ฐานข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง โดยประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 2.1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับมาตรการการจัดการพื้นที่
- 2.2 ข้อมูลเบื้องต้นกฎหมายการจัดการพื้นที่ไทย
- 2.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่
- 2.4 สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 2.5 ภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 2.6 สถานการณ์การท่องเที่ยวในบริบทของ SME
- 2.7 กรณีศึกษาการจัดการพื้นที่ในประเทศไทย
- 2.8 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2.1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับมาตรการการจัดการพื้นที่

ประเสริฐ ศักดิ์ธนากุล (2545, 101-105) กล่าวว่า ในการจัดการพื้นที่เมืองสามารถใช้วิธีการควบคุมโดยใช้ incentive หรือการขึ้นซึ่งให้กฎหมายและภาษีเป็นสิ่งกระตุ้นในการส่งเสริมด้านการลงทุนให้แก่ภาคเอกชนในการพัฒนาพื้นที่โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ Tradeoff Bonus และ financial aids มีรายละเอียด คือ

1) สิ่งจูงใจ (Trade-off Bonus) เป็นการให้ bonus แก่นักลงทุนโดยให้ทางเลือก หรือการแลกเปลี่ยนซึ่งหากยอมรับรัฐอาจมีการยกเว้นให้เงินลงทุนออกแบบอาคารโดยอิสระ ได้แก่

(1) incentive zoning เป็นวิธีการควบคุมแบบแลกเปลี่ยน ซึ่งคำนึงถึงเมื่อโครงการพัฒนานั้นได้จัดทำแล้วจะสร้างประโยชน์แก่สาธารณะชนอย่างไร ตัวอย่างเช่น ในการจัดสร้างโครงการต้องจัดสร้างบริการสาธารณะด้วย ได้แก่ ที่พักกันแดดกันฝนบริเวณป้ายรถโดยสารประจำทางแล้วเทศบาลหรือหน่วยงานท้องถิ่นจะให้ผลประโยชน์แก่เอกชนด้วยการเพิ่มพื้นที่อาคาร เป็นต้น

(2) Development Right Transfer หรือ Transfer of Development Right เป็นการโยกย้ายกรรมสิทธิ์ในการพัฒนาพื้นที่หนึ่งไปยังอีกพื้นที่หนึ่งที่อยู่ใกล้เคียงกัน

(3) Floating Zoning เป็นการกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหนึ่งขึ้นในข้อกำหนดแต่ไม่เขียนที่ผังโซนนิ่งไว้ในแผนผังการใช้ที่ดินว่าอยู่ที่ใด โดยมีการกำหนดขนาด ความหนาแน่น จำนวน

ไว้ให้ชัด เมื่อมีเจ้าของโครงการแสดงเจตนาจะสร้างขึ้นตามเงื่อนไขนั้น ทางรัฐจะพิจารณาจุดที่ตั้งให้ โดยใช้มาตรการทางด้านสิ่งแวดล้อมและทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมเป็นเกณฑ์การตัดสินใจอนุญาต

(4) Transit Impact Zoning (TIZ) เป็นการปรับเงื่อนไขและข้อกำหนดพื้นที่บริเวณรอบ ๆ สถานีรถไฟหรือชุมทางคมนาคม ให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สอดคล้องเหมาะสมกับทำเลนี้ เช่น อนุญาตให้มีอาคารชุด สำนักงาน ห้างสรรพสินค้า ฯลฯ เกิดขึ้นได้โดยมีระดับความหนาแน่นสูงกว่าบริเวณโดยรอบ

2) การช่วยเหลือด้านการเงิน (Financial aids) เป็นการจัดให้เงินลงทุนได้รับผลประโยชน์ทางตรงหรือทางอ้อมจากการค้าขาย ได้แก่

(1) Tax Abatement ใช้ในกรณีที่เอกชนมีการลงทุนก่อสร้างอาคารและได้สร้างบริการสาธารณะ หรือสวนอาคารที่มีคุณค่าแก่สาธารณะ รัฐจะทำการลดหย่อนภาษีให้แก่เงินลงทุนนั้น

(2) Tax Increment Financing เป็นวิธีการเพิ่มการจัดเก็บภาษีเอกชน เพื่อนำมาปรับปรุงด้านสาธารณะหรือเพิ่มเติมคุณค่าให้กับการพัฒนาภาคเอกชน

(3) Land Writedowns เป็นการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินจากเงินลงทุนภาคเอกชนในกรณีที่ดินนั้นเป็นของสาธารณะ

(4) Public Infrastructure เป็นวิธีการประสานประโยชน์ร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน เช่น เมื่อรัฐสร้างถนน ภาคเอกชนจะจัดสร้างสาธารณูปโภคอื่นไปด้วย

(5) Project Components เป็นการชี้ชวนจากภาครัฐ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาของภาคเอกชน เช่น การสร้าง parking garage ของภาครัฐบาล ซึ่งถือเป็นโครงการที่เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปการให้แก่ภาคเอกชน และอาจกระตุ้นให้เกิดการลงทุนมากขึ้นนอกจากนี้ มาตรการในการสร้างแรงจูงใจในการใช้ประโยชน์ที่ดินได้ถูกกำหนดขึ้นและนำมาใช้ในหลายประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น และประเทศอังกฤษ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประเทศสหรัฐอเมริกา Schaffer and Con Howe (1990, pp. 2, 110-117, 122) กล่าวว่า เมืองนิวยอร์กประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เริ่มมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการวางแผนเรื่องการกำหนดแบ่งบริเวณหรือพื้นที่ (zoning resolution) ใน ค.ศ. 1916 และมีผลการบังคับใช้ใน ค.ศ. 1961 เป็นต้นมา โดยข้อกำหนดฉบับนี้ได้กล่าวถึงวิธีการนำไปใช้ ข้อกำหนดในการควบคุมความเข้มข้นของเมือง และการจัดหาที่จอดรถให้กับพื้นที่ หลังจากมีการกำหนดโซนนิ่งแล้ว จึงได้มีการกำหนดมาตรการในการสร้างแรงจูงใจให้กับบริเวณพื้นที่เหล่านั้น (incentive zoning) เพื่อจูงใจให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนที่วางไว้ ในระยะแรกนี้ได้บังคับใช้กับเขตพื้นที่ทั้ง 3 แห่งของเมืองนิวยอร์กซึ่งมีการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีความหนาแน่นปานกลางและหนาแน่นมาก ได้แก่ เมืองบรูคลิน (Brooklyn) เมืองควีน (Queens) และเมืองแมนฮัตตัน (Manhattan) โดยเน้นการให้โบนัสกับตึกสูงในเมือง เช่น อาคารสำนักงาน อพาร์ทเมนต์ และห้างสรรพสินค้า แลกเปลี่ยนกับการเพิ่มพื้นที่เปิดโล่ง ใน

เมือง (open space) ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวได้มีการควบคุมในหลายด้านทั้งการควบคุมด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่เมือง (contextual zoning) การกำหนดย่านหรือพื้นที่พิเศษ (special district) การโอนสิทธิการพัฒนา (Air-right Transfer) รวมถึงวิธีการปฏิบัติใช้ตามแผนเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้กำหนด ผู้นำไปปฏิบัติใช้และประชาชนทั่วไป

นอกจากนี้ กรมโยธาธิการและผังเมือง (2549) ได้ทำการศึกษารูปแบบของมาตรการทางผังเมืองและแรงจูงใจให้เกิดการพัฒนาใน 2 มลรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แก่ รัฐวอชิงตันและจอร์เจีย ซึ่งพบว่าทั้ง 2 มลรัฐนี้ต่างมีการควบคุมการพัฒนาใช้โดยการกำหนดโซนนิ่งโดยมีรูปแบบของข้อกำหนดสามารถสรุปได้เป็น 4 ประการหลัก คือ การพัฒนาแบบผสมหรือรวมกันเป็นหน่วยเดียวกัน (Planned Unit Development-PUD) การโอนสิทธิในการพัฒนา (Transfer of Development Rights-TDR) การกำหนดย่านเขตพิเศษ (special district) ในลักษณะ overlay district คือ วางซ้อนทับลงเหนือย่านที่กำหนดไว้เป็นพื้นฐานหรือย่านตามปกติ และการให้ผลประโยชน์ตอบแทนหรือให้แรงจูงใจ (bonus of incentive zoning) ซึ่งลักษณะการปกครอง ของประเทศสหรัฐอเมริกาแบบสหพันธรัฐ ที่เป็นแบ่ง 2 ระดับ คือ ระดับชาติ และระดับมลรัฐ โดยการให้อำนาจสิทธิในการปกครองของแต่ละรัฐแยกออกจากกันนี้เองที่เป็นผลดีต่อการกำหนดนโยบายในส่วนท้องถิ่นที่สามารถใช้อำนาจ police power เพื่อควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ยังมี ข้อบกพร่อง เช่น การขาดกฎหมายที่จะบังคับหรือชักจูงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำผังเมือง ให้สามารถดำเนินการตามที่กำหนดได้ จึงเห็นได้ว่าเกือบทุกพื้นที่ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการออกกฎหมายควบคุมย่าน หรือการกำหนดโซนนิ่ง (zoning) เพื่อควบคุมการพัฒนาพื้นที่และสิ่งปลูกสร้างในแต่ละย่านอย่างละเอียด เช่น ในเรื่องความหนาแน่น พื้นที่โล่ง ขนาด และระยะถอยร่นของอาคาร อีกทั้งการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ตั้งแต่แรกเริ่มของกระบวนการ จึงมีส่วนผลักดันให้ประเทศดังกล่าวถือเป็นประเทศหนึ่งทีประสบความสำเร็จในการวางและจัดทำผังเมือง

2. ประเทศญี่ปุ่น กระทรวงการก่อสร้างของประเทศญี่ปุ่น (Ministry of Construction, 1998) ได้กล่าวถึงมาตรการในการสร้างแรงจูงใจในการใช้ประโยชน์ที่ดินของประเทศญี่ปุ่นว่า มีการกำหนดไว้ในระบบการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเมือง (urban land use planning system) โดยให้ความสำคัญกับเครื่องมือควบคุมความหนาแน่น คือ FAR (Floor Area Ratio) และBCR (Building Coverage Ratio) เนื่องจากเป็นวิธีการที่สร้างความสมดุลด้านโครงสร้างพื้นฐานของเมือง ระดับของการพัฒนา และสิ่งแวดล้อมของเมืองไปควบคู่กัน โดยจัดทำเป็นโครงการขึ้น ได้แก่

1) โครงการ The Specified Block Special คือ การพัฒนาพื้นที่โดยแบ่งพื้นที่ให้เป็นบล็อกเน้นให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยพื้นที่ที่ถูกแบ่งนี้ถูกกำหนดให้มีการเพิ่มพื้นที่เปิดโล่ง การออกแบบอาคารต่าง ๆ ให้มีความสวยงาม การกำหนด FAR สูงสุด ระดับความสูงของ

อาคารมากที่สุดที่สามารถสร้างได้ และระยะถอยร่นของอาคาร และยังสามารถโอนสิทธิการพัฒนาซึ่งกัน และกันได้ (Air-Right Transfer)

2) โครงการ District Plan for Redevelopment คือ การพัฒนาย่านอุตสาหกรรมเก่าที่ถูกปล่อยทิ้งร้าง โดยการปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพสามารถกลับมาใช้งานใหม่ได้ ร่วมกับการควบคุมการพัฒนาพื้นที่โดยการกำหนด FAR ในพื้นที่เหล่านั้นเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยขึ้นในพื้นที่ที่พัฒนาใหม่

3. ประเทศอังกฤษ ลักษณะของมาตรการและแรงจูงใจทางผังเมืองของประเทศอังกฤษ ตามการศึกษาของกรมโยธาธิการและผังเมือง (2549) ได้กล่าวว่า ระบบผังเมือง (planning system) ของอังกฤษเป็นระบบที่เก่าแก่และเข้มแข็งเป็นอย่างมาก โดยมีกฎหมายหลายฉบับที่สนับสนุนในการปฏิบัติได้แก่ Town and Country Planning Act ซึ่งกฎหมายฉบับดังกล่าวได้มีการปรับปรุงให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ โดยกฎหมายเหล่านี้มีสาระสำคัญคือ ต้องการให้ท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในกระบวนการผังเมือง และการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตั้งแต่แรกเริ่มจนกระทั่งการนำไปปฏิบัติ โดยมาตรการที่นำมาใช้นี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ มาตรการควบคุมการพัฒนา (development control) และมาตรการพัฒนา (development planning) ซึ่งพบว่าภาครัฐให้ความสำคัญกับสร้างความเข้มแข็งของมาตรการปฏิบัติ (implementation mechanisms) มากกว่าการปรับปรุงรูปแบบของแผนผัง ซึ่งรายละเอียดของมาตรการควบคุมการพัฒนา ได้แก่ การออกข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน การกำหนดวิธีการจัดทำแผนผังเมืองในระดับท้องถิ่นซึ่งเป็นแผนผังปฏิบัติการ การกำหนดขั้นตอนการขออนุญาตโครงการเพื่อรับใบอนุญาตผังเมือง เป็นต้น ส่วนมาตรการพัฒนา ได้แก่ รูปแบบการออกแบบวางผังการพัฒนาพื้นที่เมือง แผนพัฒนาพื้นที่พิเศษ และองค์กรพัฒนาเมืองประเภทต่าง ๆ โดยมีรูปแบบของแรงจูงใจให้เกิดการพัฒนา คือ

1) รูปแบบที่เน้นกลไกการเป็นหุ้นส่วนและการร่วมมือ (partnership and collaboration) เป็นวิธีการลงทุนของภาครัฐเพื่อกระตุ้นตลาดการพัฒนาที่ดินและโครงการอสังหาริมทรัพย์ และการลงทุนของภาคเอกชน ถือเป็นการร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่น เช่น รัฐลงทุนก่อสร้างโครงสร้าง พื้นฐาน รวมทั้งการยกเว้นภาษีอากร และค่าธรรมเนียมสำหรับการใช้ที่ดิน หรือการขาย หรือเช่าที่ดินในราคาถูกสำหรับโครงการพัฒนาเมือง และการเวนคืนที่ดินเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับการพัฒนา

2) รูปแบบที่เน้นกลไกการลงทุนภาครัฐ (public-investment) ใช้กับพื้นที่ที่ถูกทอดทิ้งและมีปัญหาทางเศรษฐกิจสังคมอย่างรุนแรง และเป็นพื้นที่ที่สมควรจะต้องมีการพัฒนาอย่างเบ็ดเสร็จ รัฐจึงเข้ามาลงทุนบริหารจัดการเอง ตั้งแต่การซื้อที่ดินไปจนถึงการดำเนินโครงการปรับปรุงฟื้นฟูหรือพัฒนาใหม่ กลไกนี้ใช้ในพื้นที่ที่พัฒนาหรือสร้างเป็นเมืองใหม่ (new towns)

3) รูปแบบที่เน้นกลไกการลงทุนและบริหารจัดการภาคเอกชน (private investment and management) เป็นกลไกที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ในพื้นที่เสื่อมโทรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นล้มเหลวในการวางแผนพัฒนา โดยให้ภาคเอกชนเข้าไปจัดการในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน การบริหารจัดการ การใช้ทรัพยากรจนถึงการควบคุมกระบวนการปรับปรุงฟื้นฟูหรือการพัฒนา ส่วนภาครัฐให้การอุดหนุนประเภทต่าง ๆ

2.2 ข้อมูลเบื้องต้นกฎหมายการจัดการพื้นที่ไทย

ประเทศไทยก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยในปีพ.ศ. 2475 การดำเนินการด้านผังเมืองเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ ในการป้องกันภัยจากการรุกรานของข้าศึกศัตรู และภัยทางธรรมชาติ และในระยะต่อมาได้มีการสร้างบ้านเมืองให้มีความงดงามและความทันสมัยเท่าเทียมกับอารยประเทศ ดังเช่นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ภายหลังที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง การผังเมืองยังคงเป็นการดำเนินการของรัฐบาลภายใต้อำนาจแห่งพระราชบัญญัติและพระราชกำหนดซึ่งได้ตราขึ้นเป็นการเฉพาะ

จนกระทั่งได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการผังเมืองและผังชนบท พ.ศ. 2495 ซึ่งเป็นกฎหมายผังเมืองฉบับแรก บัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ของ เจ้าพนักงานการผัง และการดำเนินการจัดทำโครงการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ตามที่ระบุในมาตรา 7(4) ประกอบด้วย (ก) เพื่อสร้างเมืองขึ้นใหม่ (ข) เพื่อสร้างเมืองหรือส่วนของเมืองขึ้นแทนเมืองหรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหาย เพราะไฟไหม้ แผ่นดินไหว หรือภัยพิบัตินานอย่างอื่น (ค) เพื่อบูรณะที่ดินเมืองหรือที่ดินชนบทอันระบุเขตไว้ หรือจัดให้มี หรือจัดให้ดียิ่งขึ้นซึ่ง สุขลักษณะ หรือความสะดวกสบายในเขตนั้น หรือเพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ หรือ สงวนไว้ซึ่งอาคารที่มีอยู่ หรือวัตถุอันอันมีคุณค่าที่น่าสนใจทางสถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือศิลปกรรม หรือภูมิประเทศที่งดงามหรือที่มีคุณค่าที่น่าสนใจทางธรรมชาติ รวมทั้งต้นไม้เดี่ยวหรือต้นไม้หมู่

โครงการซึ่งได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จะใช้บังคับโดยพระราชบัญญัติซึ่งมีระยะเวลาในการใช้บังคับไม่เกิน 10 ปี ในการใช้บังคับโครงการเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งได้แก่ เทศบาล โดยเทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดอาจออกข้อบังคับแทนในท้องถิ่นที่ยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาล เพื่อควบคุมการก่อสร้างและการใช้อาคาร การกำหนดมาตรฐานสำหรับถนน ทางเท้า และท่อระบายน้ำ

รวมทั้งการกำหนดลักษณะสถาปัตยกรรม (มาตรา 21) นอกจากนี้ยังให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการทำความเข้าใจเพื่อรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินหรือสิ่งหาภิรมทรัพย์ หรืออาจดำเนินการเวนคืนโดยถือว่าพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับโครงการเป็นพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ และอาจกำหนดให้มีการจัดแบ่งแปลงที่ดินต่างๆเสียใหม่ (มาตรา 25) ซึ่งหมายถึงโครงการจัดรูปที่ดินหรือ Land Readjustment นั้นเอง อย่างไรก็ตามด้วยชื่อและลักษณะเค้าโครง ตลอดจนเนื้อหาของพระราชบัญญัติฉบับนี้อาจกล่าวได้ว่าได้

อาศัยต้นแบบจาก Town and Country Planning Act 1944 ซึ่งเป็นกฎหมายที่สะท้อนแนวความคิดของอุทยานนคร (Garden City) ที่กำลังแพร่หลายในประเทศอังกฤษในขณะนั้น พระราชบัญญัติการผังเมืองและผังชนบท พ.ศ.2495 ได้ถูกใช้ในการดำเนินการโดยกรมโยธาเทศบาลในบริเวณเพลิงไหม้จังหวัดสุรินทร์ โดยได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และภายหลังที่เจ้าพนักงานการผังได้จัดทำรายละเอียดของโครงการแล้วเสร็จ จึงได้มีพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับโครงการผังเมืองในท้องที่ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ.2497 ทั้งนี้ นับว่าเป็นการใช้กฎหมายผังเมืองโดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติการผังเมืองและผังชนบท พ.ศ.2495 เป็นครั้งแรกและเพียงครั้งเดียว เพราะนอกจากกรมโยธาเทศบาลไม่ได้รับงบประมาณเพื่อการปฏิบัติตามโครงการผังเมืองดังกล่าวแล้ว ยังปรากฏว่ามีบทบัญญัติบางประการที่ยังไม่มีความชัดเจนพอที่จะทำให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ

ในปี พ.ศ.2500 รัฐบาลไทยได้ว่าจ้างบริษัท Litchfield Whiting Bowne & Associates จากสหรัฐอเมริกา ให้ดำเนินการวางผังนครหลวงในเขตพื้นที่จังหวัดพระนคร ธนบุรี นนทบุรี และสมุทรปราการ ผังนครหลวง 2533 (Greater Bangkok Plan 2533) หรือที่เรียกโดยทั่วไปว่าผังลิทช์ฟิลด์ (Litchfield) มีลักษณะเป็นผังเมืองรวม (Comprehensive Plan) ที่ประกอบด้วยแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังโครงการคมนาคมและขนส่ง และแผนผังโครงการสาธารณูปโภคต่างๆ ได้ใช้เป็นต้นแบบในการวางและจัดทำผังเมืองรวมจนถึงปัจจุบัน Greater Bangkok Plan 2533 หรือผัง Litchfield ได้พิจารณาถึงขอบเขตและข้อจำกัดของพระราชบัญญัติการผังเมืองและผังชนบท พ.ศ.2495 ซึ่งเป็นกฎหมายผังเมืองของประเทศไทยในขณะนั้น กล่าวคือ

“The major shortcoming of 2495 City and Town Planning Act may be summarized as follows: It is primarily an ‘action’ bill with planning mainly defined as ‘city reconstruction and construction’. There is no provision for long-range planning as a continuing function, for a planning staff, or for implementing a plan over time through controls over private development and coordination of public development and improvements. In addition, the provisions for financing the types of programs provided for are inadequate. Although the Government may subsidize provincial programs, planning expenses within municipal areas must be borne by the municipality. This, plus the fact that primary responsibility for planning activities is vested in local officials who have no background in this type of programs is believed to account to a great extent for lack of progress up to the present time.” (Greater Bangkok Plan 2533, p.187)

ด้วยขอบเขตและข้อจำกัดของพระราชบัญญัติการผังเมืองและผังชนบท พ.ศ.2495 ที่ไม่สามารถครอบคลุมการใช้บังคับผังเมืองรวม (Comprehensive Plan) ตามที่ได้วางและจัดทำไว้ คณะผู้เชี่ยวชาญจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง ที่ผนวกผังเมืองรวมเข้าไว้กับการจัดทำโครงการผังเมืองที่มีอยู่ในกฎหมายฉบับเดิม ดังข้อความตามที่ปรากฏใน Greater Bangkok Plan 2533 ดังนี้

“A proposed new City and Regional Planning Act incorporating features of the present act, but concentrating on comprehensive planning has been drafted by the Consultants and is now under study by the Ministry of Interior.” (Greater Bangkok Plan 2533, p.191)

ด้วยข้อเสนอดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยจึงได้แต่งตั้งกรรมการและอนุกรรมการคณะต่างๆขึ้นเพื่อแก้ไขปรับปรุงกฎหมายผังเมืองในปีพ.ศ.2502 และได้ดำเนินการสืบเนื่องจนเกิดผลสำเร็จเป็นร่างพระราชบัญญัติการผังเมืองในปีพ.ศ.2509 ซึ่งหลังจากที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมแล้วรัฐบาลจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อสภานิติบัญญัติในปีพ.ศ.2510 แต่เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ใช้อยู่ในขณะนั้น มิได้มีบทบัญญัติให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อประโยชน์แก่การผังเมืองได้ รัฐบาลจึงขอถอนคืนไปดำเนินการแก้ไข จนกระทั่งได้มีการเพิ่มเติมบทบัญญัติให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อประโยชน์แก่การผังเมืองในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2517 ร่างพระราชบัญญัตินี้จึงได้ผ่านความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และตราเป็นพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 มาตรา 4 ได้กำหนดนิยามของ ‘การผังเมือง’ หมายความว่า การวาง จัดทำ และดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ ... โดยมีรายละเอียดดังนี้ ผังเมืองรวม มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 ได้กำหนดนิยามของผังเมืองรวมหมายความว่า ,แผนผังนโยบายและโครงการรวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไป เพื่อใช้เป็น แนวทางในการพัฒนาและดำรงรักษาเมือง และบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท ในด้าน การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค บริการ สาธารณะและสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดในมาตรา 18 ให้การวางและจัดทำผังเมืองรวมเป็นบทบาทหน้าที่ของกรมโยธาธิการและผังเมือง หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งอาจวางและจัดทำผังเมืองรวมในท้องที่ของตนเองได้โดยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการผังเมือง ทั้งนี้ตั้งแต่การใช้บังคับพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 ได้มีการวางและจัดทำผังเมืองรวมอย่างต่อเนื่องโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง จนถึงปัจจุบันได้มีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมในเมืองต่างๆกว่า 150 แห่ง ในจำนวนนี้มีผังเมืองรวมกรุงเทพมหานครเพียงผังเดียวที่ได้วางและจัดทำโดยกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ผังเมืองรวมซึ่งในมาตรา 17 ได้กำหนดให้ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม แผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวม แผนผังและข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท ที่โล่ง โครงการคมนาคมและขนส่ง และโครงการกิจการสาธารณูปโภค พร้อมทั้งรายการประกอบแผนผัง ตลอดจนนโยบาย มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวมนั้น ผังเมืองรวมโดยนิยามและองค์ประกอบดังกล่าวข้างต้น ย่อมหมายถึงการเป็นแผนระยะยาวในการดำเนินการประสานการพัฒนาของภาคเอกชนในการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปอย่างสอดคล้อง เอื้ออำนวย และปราศจากปัญหาความขัดแย้งซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ผังเมืองรวมยังจะสนับสนุนการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการประสานการดำเนินการของภาครัฐ ในการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมและขนส่ง สาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้เป็นไปอย่างพอเพียงและได้มาตรฐาน อย่างไรก็ตามการวางและจัดทำผังเมืองรวมที่

ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันได้อาศัยต้นแบบจาก Greater Bangkok Plan 2533 หรือผัง Litchfield โดยผังดังกล่าวได้อธิบายถึงความจำเป็นในการใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Zoning) การควบคุมการจัดสรรที่ดิน (Subdivision Control) และการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินในแนวนอนโครงการ (Mapped Street Ordinance) หรือในบริเวณโครงการสาธารณูปโภคต่างๆ (Official Map) ดังนี้

“A comprehensive plan as a document perhaps has more educational value than legislative. The Planning Office, in consultation with local officials, would prepare the necessary regulations and laws essential in implementation of the Comprehensive Plan. Such laws would include official map, zoning, subdivision control, mapped street ordinances, etc. and recommendations as to the most desirable administrative procedures for carrying them out.”(Greater Bangkok Plan 2533, p.189)

การควบคุมให้เป็นไปตามผังเมืองรวมโดยใช้ Official Map, Zoning, Subdivision Control และ Mapped Street Ordinance ตามที่ระบุใน Greater Bangkok Plan 2533 หรือผัง Litchfield ดังกล่าวข้างต้น แสดงถึงความเชื่อมโยงที่ร่างกฎหมายผังเมืองที่คณะผู้เชี่ยวชาญได้เสนอไว้โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผังเมืองรวม จะมีพื้นฐานมาจาก A Standard City Planning Enabling Act 1928 ซึ่งเป็นกฎหมายผังเมืองของสหรัฐอเมริกาที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ใน Greater Bangkok Plan 2533 หรือผัง Litchfield ยังได้อธิบายถึงการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน หรือ Zoning ซึ่งเป็นมาตรการพื้นฐานสำหรับการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการควบคุมความหนาแน่นของประชากร ซึ่งรวมถึงการควบคุมความสูงของอาคาร พื้นที่โล่ง และระยะระหว่างอาคาร กล่าวคือ

“A basic tool is zoning, which directly regulates the use of land and density of population through control of both construction and land-use changes not involving construction. It therefore serves to protect existing desirable development and to give proper direction and control to future expansion and growth.

It is recommended that the Land Use Plan, as adopted, should be used as a basis for the development of zoning map for the entire ... area and the surrounding non-urban agricultural land, and of a comprehensive set of zoning regulations covering densities, building height area and spacing, provision of buffers, and other features.” (Greater Bangkok Plan 2533, p.81)

จากแผนผังและข้อกำหนดในกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมในปัจจุบัน ยังปรากฏข้อบกพร่องทั้งในแผนผังและข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่คลาดเคลื่อนไปจากหลักการของ Zoning อีกทั้งยังขาดความเชื่อมโยงกับการควบคุมการจัดสรรที่ดิน (Subdivision Control) นอกจากนี้แผนผังและข้อกำหนดโครงการคมนาคมและขนส่งยังขาดความชัดเจน จนไม่สามารถควบคุมให้เป็นไปตามหลักการของ Mapped Street Ordinance อีกทั้งยังก่อให้เกิดความขัดแย้งกับหน่วยงานดำเนินการและผลกระทบการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินของประชาชนที่อยู่ในแนวนอนโครงการ การดำเนินการตามผังเมืองรวมจึงจำเป็นต้องการแก้ไข

ปรับปรุงการใช้งบค้ำให้เป็นไปตามหลักการและวิธีการที่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังควรมีการแก้ไขปรับปรุงให้ผังเมืองรวมสามารถขึ้นนำการพัฒนาโดยโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure Led Development) และควรต่อการกำหนดลำดับการพัฒนา (Development Phasing) เพื่อให้สามารถบริหารจัดการการเจริญเติบโตของเมือง (Growth Management) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผังเมืองเฉพาะ ผังเมืองเฉพาะโดยนิยามตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 หมายความว่า แผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่ง หรือกิจการที่เกี่ยวข้อง ในเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท เพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง 'ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองเฉพาะอาจสืบค้นได้จาก Greater Bangkok Plan 2533 หรือผัง Litchfield ซึ่งอธิบายถึงการที่ผังเมืองรวม (Comprehensive Plan) จะเป็นกรอบกำหนดสำหรับการวางแผนและจัดทำผังเมืองเฉพาะ (Special Project Plan) กล่าวคือ

“,sing the comprehensive plan ... as a constant frame of reference, would also prepare the following ‘Special Project Plan:

a. An Urban Renewal Plan (Project in a built-up area) for the redevelopment, rehabilitation or conservation of a portion or portions of the existing town or city, setting forth in plans and report the proposed reuse of the land, street widenings, open areas, rehabilitation or replacement of utilities, etc., the proposed development and an economic analysis of the feasibility of the project and/or,

b. A Development Plan (Project in the country-side) for the extension of the urban area, the development of a new town, satellite community or an industrial estate, etc., showing the residential areas, centers of employment, open spaces, institutions and utilities in detail. Such plans would include detailed analysis of costs and benefits, suggested administrative arrangements and scheduling, etc.’ (Greater Bangkok Plan 2533, p.120)

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ได้มีการวางแผนและจัดทำผังเมืองเฉพาะโดยกรมโยธาธิการและผังเมืองเพียง 2 บริเวณคือ ผังเมืองเฉพาะชุมชนเมืองใหม่แหลมฉบัง ในเขตผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมและชุมชนแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี และผังเมืองเฉพาะชุมชนเมืองใหม่มาบตาพุด ในเขตผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยอง นอกจากนี้ในปัจจุบันกรมโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดโดยสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการให้มีการวางแผนและจัดทำผังเมืองเฉพาะขึ้นในบริเวณต่างๆเช่น ผังเมืองเฉพาะพื้นที่บริเวณโดยรอบท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และผังเมืองเฉพาะบริเวณศูนย์คมนาคมกรุงเทพฯ ด้านใต้ เป็นต้น เป็นที่น่าสังเกตว่าการวางแผนและจัดทำผังเมืองเฉพาะตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 เป็นสิ่งที่ถูกละเลยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สาเหตุที่สำคัญนอกจากปัญหาการขาดแคลนด้านบุคลากรทางด้านผังเมืองในองค์กรท้องถิ่นซึ่งได้รับการกำหนดให้เป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ในการวางแผน จัดทำ และดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะแล้ว ยังปรากฏอย่างชัดเจนถึงการขาดความรู้ความเข้าใจในความหมายของผังเมืองเฉพาะอย่างถูกต้อง โดยมักมีความเข้าใจว่าผังเมืองเฉพาะเป็นมาตรการควบคุมในรายละเอียด อีกทั้งยังเกรงถึง

ความยุ่งยากในการใช้บังคับผังเมืองเฉพาะที่ต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ ดังเช่นข้อความในผังเมืองกรุงเทพมหานคร (The Bangkok Plan) ที่กล่าวว่า

“The Town Planning Act (1975) recognizes the need for detailed ,specific plans’ and prescribes a process for their approval by the National Government. However, the process is cumbersome and time- consuming, and as a result has not been widely used. ...“ (The Bangkok Plan, p.181)

การผังเมืองโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 ย่อมมีผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น หากบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผังเมืองเฉพาะได้มีการนำมาใช้โดยความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง แต่การนี้ย่อมหมายถึงการให้ความสำคัญกับการวางแผน จัดทำ และดำเนินการโครงการฟื้นฟูบูรณะเมือง (Urban Renewal Project) และโครงการพัฒนาเมือง (Urban Development Project) มากขึ้นกว่าในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการผังเมืองแต่ในด้านการควบคุมตามแผนผังและข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน อีกทั้งหมายถึงการเพิ่มบทบาทของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นซึ่งโดยนัยของมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 ได้ระบุให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ในการวางแผนและจัดทำผังเมืองเฉพาะ รวมทั้งการเป็น ‘เจ้าหน้าที่ดำเนินการ’ ในการกระทำกิจการให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ จึงย่อมหมายถึงความจำเป็นอย่างมากในด้านบุคลากรทางการวางแผน และการดำเนินการโครงการในท้องถิ่นต่างๆทั่วทั้งประเทศ อย่างไรก็ตามด้วยข้อจำกัดของบุคลากรทางด้านผังเมืองขององค์กรท้องถิ่น การวางแผนและจัดทำผังเมืองเฉพาะจึงควรกระทำในบริเวณพื้นที่ที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเมือง และตอบรับกับลำดับการพัฒนา (Development Phasing) ตลอดจนวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่ได้กำหนดในผังเมืองรวม ทั้งนี้องค์กรท้องถิ่นควรได้รับการสนับสนุนทั้งทางด้านบุคลากร อุปกรณ์ และงบประมาณในการวางแผน จัดทำ และดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะจากกรมโยธาธิการและผังเมืองและสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายผังเมือง การผังเมืองในช่วงเวลาเกินกว่า 3 ทศวรรษของการใช้บังคับพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว 2 ครั้งคือ พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2525 และพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2525 ได้ขยายระยะเวลาการปิดประกาศและการยื่นคำร้องขอให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผู้มีส่วนได้เสียจาก 60 วันเป็น 90 วัน จึงเป็นการขยายโอกาสในการใช้สิทธิตามกระบวนการผังเมืองให้แก่ประชาชน เนื่องจากยังเป็นระยะแรกที่ได้มีการดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าว

พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2535 ได้มีการแก้ไขโดยลดจำนวนการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม การให้สามารถแก้ไขและขยายระยะเวลากฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมได้ในกรณีที่ไม่ปรากฏถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมในสาระสำคัญ หรือในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการออกกฎกระทรวงฉบับใหม่ได้ทันก่อนที่กฎกระทรวงฉบับเดิมจะสิ้นสุดระยะเวลาการใช้บังคับ นอกจากนี้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวยังได้แก้ไขให้การวางแผนและจัดทำผังเมืองเฉพาะเป็นการดำเนินการตามที่เห็นสมควร ต่างจากแต่เดิมที่กำหนดให้เป็นการดำเนินการที่ต่อเนื่องจากการใช้

บังคับผังเมืองรวม ท้ายที่สุดได้มีการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่...) พ.ศ. โดยมีสาระสำคัญในการไม่กำหนดระยะเวลาการใช้บังคับผังเมืองรวม การลดขั้นตอนการแก้ไขผังเมืองรวม การวางผังเมืองรวมเบื้องต้น การวางผังเมืองภาค การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารผังเมืองรวม และการจัดตั้งองค์การพัฒนาพื้นที่ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร (การประชุมสภาผู้แทนราษฎรสมัยสามัญนิติบัญญัติ วันพุธที่ 16 สิงหาคม 2543) และได้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณา วุฒิสภาได้นำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาในวันศุกร์ที่ 15 กันยายน 2543 แต่ได้มีมติไม่รับหลักการ จึงได้ส่งคืนให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาแก้ไข การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 และร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2522 ดังกล่าวข้างต้น ได้แสดงให้เห็นถึงการขาดความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ของนิยาม หลักการ และวิธีการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 โดยเป็นเพียงการมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาในด้านการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ แต่ก่อให้เกิดผลต่อการสูญเสียหลักการตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และที่สำคัญอย่างยิ่งคือการละรอนสิทธิที่ประชาชนจะมีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางวางแผน และการดำเนินการพัฒนาร่วมกับภาครัฐ

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการทางผังเมืองโดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ได้มุ่งเน้นแต่เพียงการวาง จัดทำ และการใช้บังคับผังเมืองรวมซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติดังกล่าวเท่านั้น จึงสมควรให้มีการวาง จัดทำ และการใช้บังคับผังเมืองเฉพาะเพื่อให้การผังเมืองมีการดำเนินการอย่างครบถ้วนตามที่ได้กำหนดในพระราชบัญญัติ นอกจากนี้ยังมีความจำเป็นต่อการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของการควบคุมตามกฎหมายอื่นๆ ที่มีความคาบเกี่ยวกับการควบคุมทางผังเมืองได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร กฎหมายควบคุมการจัดสรรที่ดิน เป็นต้น และควรพิจารณาถึงการออกกฎหมายเฉพาะอื่นๆ ซึ่งนอกเหนือจากกฎหมายการจัดรูปที่ดิน (Land Readjustment) ที่ได้ประกาศใช้ไปแล้วนั้น ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองดังเช่น กฎหมายการฟื้นฟูเมือง (Urban Redevelopment Act) กฎหมายเมืองใหม่ (New Town Act) ที่สมควรต่อการประกาศใช้ เพื่อสนับสนุนให้การผังเมืองสามารถดำเนินการได้อย่างครอบคลุมครบถ้วนและมีผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่

นครศรีธรรมราช เป็นเมืองโบราณที่มีความสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และศาสนามากที่สุดเมืองหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นครศรีธรรมราชมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง ไม่น้อยกว่า 1800 ปีมาแล้ว หลัก ฐานทางโบราณคดี และหลักฐานทางเอกสารที่ปรากฏในขณะนี้ ยืนยันได้ ว่านครศรีธรรมราช มีกำเนิดมาแล้วตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 7 เป็นอย่างน้อย ซึ่งจากประวัติศาสตร์อันยาวนานแห่งนครศรีธรรมราช สามารถประมวลได้ว่า "นครศรีธรรมราช" ได้ปรากฏชื่อในที่ต่างๆ หลายชื่อตามความรู้ความเข้าใจที่สืบทอด กันมา และสำเนียงภาษาของชนชาติต่าง ๆ ที่เคยเดินทางผ่าน ในระยะเวลาที่ต่างกันเช่น ตามพลงคม ตามพลงคัม มัทธาพลงคม ตามพลงคศวร โฮลิ่ง โพลิ่ง เชียะโหว่ โลแค็ก (Locae) สิริ

ธรรมนคร ศรีธรรมราช ลิกอร์(Ligor) ละคอน คิวตุดอน สุวรรณปุระ ปาฏลีบุตร (Pataliputra) และเมือง นคร เป็นต้น โดยคำว่า"นครศรีธรรมราช" น่าจะมาจากสร้อยพระนามของปฐมกษัตริย์ ผู้ครอง นครศรีธรรมราช คือ พระเจ้าศรีธรรมมาโคกราช คำนี้ แปลความได้ว่า "นครอันงามสง่าแห่ง พระราชาผู้ทรงธรรม" และธรรมของราชา แห่งนครนี้ก็คือ ธรรมแห่ง พระพุทธศาสนา ถ้าจะลำดับความเป็นมาของนครศรีธรรมราช จากหลักฐาน โบราณคดี และ ประวัติศาสตร์ที่สืบค้น ได้ในขณะนี้ พบว่ามีภูมิหลังอันยาวนานนับตั้งแต่ยุคหินกลาง ในราว 8,350-11,000 ปีที่ล่วงมา จากหลักฐานมีการพบเครื่องหิน ที่มีตัวขวานยาวใหญ่ (บางคนเรียกว่าระนาดหิน) ที่ อำเภอนครหลวง ในยุคโลหะ ได้พบหลักฐานทางโบราณคดี คือ กลองมโหระทึกสำริด 2 ใบ ที่บ้านเกตุ กาย ตำบลท่าเรือ อำเภอมะนัง และที่คลองขุดด้วน อำเภอดงขลุ่ย นอกจากนี้ในบริเวณพื้นที่อำเภอสทิงพระปัจจุบัน ยังมี ร่องรอยโบราณสถาน และโบราณวัตถุเกี่ยวเนื่องในศาสนาพราหมณ์ ซึ่งมีอายุเก่าแก่ที่สุดใน นครศรีธรรมราช เช่น พระพุทธรูปสำริด ศิลปะแบบอมราวดีของอินเดีย และเศียรพระพุทธรูปศิลปะแบบคุปตะอินเดีย เป็นต้น จาก หลักฐานเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่าใน ช่วงนี้นครศรีธรรมราชได้รับ อิทธิพลวัฒนธรรมมาจากอินเดียอย่างมากมาย ทั้งในด้านศาสนา ความเชื่อ อักษร ภาษา ประเพณี และการปกครอง จนกลายเป็นพื้นฐานวัฒนธรรม นครศรีธรรมราชมาถึง ปัจจุบัน

พุทธศตวรรษที่ 17-19 เป็นช่วงที่นครศรีธรรมราชมีความเจริญรุ่งเรืองสูงสุด ภายใต้การปกครองของ ราชวงศ์ศรีธรรมมาโคกราช ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง เนื่องจากการเป็นสถานีการค้าสำคัญ ของคาบสมุทรไทยเป็นจุดพักถ่าย ซื้อ สินค้าระหว่าง ตะวันออกกับตะวันตกที่ดีที่สุดในเวลานั้น ประกอบกับ บริเวณ หาดทรายแก้วอันเป็นศูนย์ กลางของชุมชน เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธองค์ ความศรัทธาและ ความเลื่อมใสในบวรพุทธศาสนา จึงเป็นปัจจัยชักนำให้ผู้คน จากทุกสารทิศในภาคใต้เข้ามา ตั้งถิ่นฐานในนครศรีธรรมราชอย่างหนาแน่น ในราว พ.ศ. 1700 เศษ ราชวงศ์ศรีธรรมมาโคกราช ก็สามารถ จัดการปกครอง หัวเมืองรอบ ๆ ได้สำเร็จถึง 12 เมือง เรียกว่า เมืองสิบสองนักษัตร คือ

1. เมืองสายบุรี	ตราหนู
2. เมืองปัตตานี	ตราวัว
3. เมืองกลันตัน	ตราเสือ
4. เมืองปาหัง	ตรากระทาย
5. เมืองไทรบุรี	ตรางูใหญ่
6. เมืองพัทลุง	ตรางูเล็ก
7. เมืองตรัง	ตราม้า
8. เมืองชุมพร	ตราแพะ
9. เมืองปันทายสมอ(กระบี่)ตราลิง	
10. เมืองสระอุเลา (สงขลา)ตราไก่	
11. เมืองตะกั่วป่า ถลาง	ตราหมา
12. เมืองกระบี่	ตราหมู

จากหลักฐานตำนานเมืองนครศรีธรรมราช ตำนานพระบรมธาตุนครศรีธรรมราช ตลอดถึงวรรณกรรม เรื่องพระนิพนธ์สุตรทุกสำนวน ต่างยืนยันให้เห็นอย่างชัดเจน ถึงความ รุ่งเรืองไพศาลของนครศรีธรรมราช ใน ยุคดังกล่าวและสามารถควบคุมหัวเมือง อื่น ๆ ได้ทั่ว ถึงคาบสมุทรม มีแสนยานุภาพเกรียงไกรถึงขนาดกรีธาทัพ ไปตีลังกาถึงสองครั้ง เหนือสิ่งอื่นใดราชวงศ์ศรีธรรมมาโคกราช ได้สถาปนาพระพุทธศาสนา ลัทธิลังกาวงศ์ ขึ้น อย่างมั่นคงในนครศรีธรรมราช มีการบูรณะพระเจดีย์เดิม ให้เป็นทรงระฆังคว่ำ อันเป็น ศิลปะลังกา จน นครศรีธรรมราชกลายเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรม เป็นเมืองแม่แห่งวัฒนธรรม ที่ได้ถ่ายทอด ศิลปวัฒนธรรมไปยัง หัวเมืองอื่น ๆ รวมทั้งสุโขทัยซึ่งในเวลานั้นเพิ่งเริ่ม ก่อตัวขึ้นเป็นราชธานีทางภาคเหนือตอนล่างใหม่ ๆ

ในช่วงแรกของการตั้งกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี คือสมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้แต่งตั้ง อุปราช (พัฒน์) บุตรเขยของพระเจ้าานครศรีธรรมราช (หนู) ขึ้นเป็น เจ้าพระยานครศรีธรรมราช " เจ้าพระยา นครนครศรีธรรมราช (พัฒน์) รับราชการมาจนถึงปลาย รัชสมัยรัชกาลที่ 2 จึงได้กราบทูลลาออกจากตำแหน่ง ด้วย เห็นว่าชราภาพมากแล้ว พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงได้โปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง พระบริรักษ์ ภูเบศร์ผู้ช่วยราชการเมืองนครศรีธรรมราชเป็นเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช ต่อมา กระทำความดีความชอบใน ราชการ จนได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพระยานครศรีธรรมราช " คนทั่วไป รู้จักในนาม เจ้าพระยานครน้อย " ซึ่ง เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อย) ตามหลักฐานทางราชการ กล่าวว่า เป็นบุตรเจ้า พระยานครศรีธรรมราช (พัฒน์) แต่คนทั่วไปทราบกันว่า เป็นโอรสพระเจ้ากรุงธนบุรี โดยที่เจ้าพระยานครศรีธรรมราชผู้นี้มี ความสามารถ ได้ปราบปรามหัวเมืองมลายู ได้สงบราบคาบเป็นนักการทูตที่สำคัญคนหนึ่ง โดยเฉพาะการ เจรจากับอังกฤษในสมัย รัชกาลที่ 2-3 ได้ทำให้ เมืองนครศรีธรรมราชมีอิทธิพลต่อหัวเมืองมลายู เป็นที่น่านับ ถือยำเกรงแก่บริษัทยังอังกฤษซึ่ง กำลังแผ่อิทธิพลทางการค้าขายและทางการเมือง ในภาคพื้น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ นี้ เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อย) ยังเป็นผู้มีฝีมือในทางช่างหลายอย่างเช่น ฝีมือในทาง การต่อเรือจนได้รับสมญานามว่าเป็น "นาวิสถาปนิก" และใน สมัยรัชกาลที่ 4 เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อย) ก็ได้ถวายพระแท่นถมตะทอง และ พระราชยานถมอีกด้วยภายหลังที่เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อย) ถึงแก่อสัญกรรม เจ้าเมืองนครศรีธรรมราชคนถัดมา คือเจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อยกลาง) ผู้บุตรไม่เข้ม แข็งเท่าที่ควรเป็นเหตุให้หัวเมือง กระด้างกระเดื่อง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงแก้ไข จัดการปกครองหัว เมืองปักษ์ใต้ โดยให้มีการปกครองเป็นมณฑลนครศรีธรรมราชจึง เป็นมณฑลหนึ่งของ ประเทศไทย โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาสุขุมนัยวินิต (ปั้นสุขุม) เป็นข้าหลวง เทศาภิบาล มณฑลนครศรีธรรมราช ในพ.ศ. 2439 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีการเปลี่ยนแปลง การบริหาร ราชการแผ่นดินด้านการปกครองหัวเมืองอีกครั้งหนึ่งในรัชกาลนี้ โปรดฯ ให้มีการแต่งตั้ง ตำแหน่ง อุปราชปักษ์ใต้ขึ้น เพื่อปกครองหัวเมืองปักษ์ใต้ทั้งหมด ในการนี้ได้ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมเด็จพระ เจ้าฟ้ายุคลทิฆัมพร กรมหลวงลพบุรี ราเมศวร์ดำรงตำแหน่ง อุปราชปักษ์ใต้ จนกระทั่งได้มีการเปลี่ยนแปลง การปกครองในปี พ.ศ. 2475 จึงได้ยุบมณฑล นครศรีธรรมราชลงเป็นจังหวัดหนึ่งของราชอาณาจักรไทย และ ดำรงฐานะดังกล่าว เรื่อยมา

ด้วยเหตุที่นครศรีธรรมราชมีประวัติอันยาวนานมาก ก่อนกรุงสุโขทัย ซึ่งถือว่าเป็น ราชธานีแห่งแรก ของไทยมีความเจริญรุ่งเรืองทางพุทธศาสนา และศาสนาพราหมณ์มาก่อน ศิลป วัฒนธรรม เช่น ประติมากรรม

สถาปัตยกรรม จิตรกรรม ช่างฝีมือพื้นบ้าน การละเล่น และ ขนบธรรมเนียมประเพณีอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมจึงมีมาก ซึ่งชาวเมืองยังยึด ถือนปฏิบัติกัน อยู่ในปัจจุบันนครศรีธรรมราชจึงมีอารยธรรมและศิลปวัฒนธรรมที่เป็น อัตลักษณ์ ของชาติ บ้านเมืองมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้

2.3.1 ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขต

จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ทางตอนกลางของภาคใต้ ห่างจากกรุงเทพมหานคร 780 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 9,942,502 ตร.กม. หรือประมาณ 6,214,064 ไร่ มีพื้นที่มาก เป็นอันดับ 2 ของภาคใต้ และเป็นอันดับที่ 16 ของประเทศ หรือประมาณ ร้อยละ 1.98 ของ พื้นที่ทั้งประเทศ ที่ตั้งของตัวจังหวัด ตั้งอยู่ประมาณละติจูด 9 องศาเหนือและลองติจูด 100 องศาตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานีและอำเภอบ้านดอน (อ่าวไทย)
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง อำเภอห้วยยอดจังหวัดตรัง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอ่าวไทยเป็นชายฝั่งทะเล มีความยาวตั้งแต่ตอนเหนือของอำเภอขนอมลงไปทางใต้ของอำเภอหัวไทรประมาณ 225 กิโลเมตร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดตรังและจังหวัดกระบี่

2.3.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างไปตามลักษณะ ของเทือกเขานครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นเทือกเขาที่มีความยาวตามแนวยาวของคาบสมุทร เป็นผลให้ ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ

1) บริเวณเทือกเขาตอนกลาง

ได้แก่ บริเวณเทือกเขานครศรีธรรมราช มีอาณาเขตตั้งแต่ตอนเหนือของ จังหวัดลงไป ถึงตอนใต้สุด บริเวณพื้นที่ของอำเภอที่อยู่ในเขตเทือกเขาตอนกลางได้แก่ อำเภอสิชล อำเภอขนอม อำเภอท่าศาลา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอลานสกา อำเภอพรหมคีรี อำเภออ่อนพิบูลย์ อำเภอชะอวด อำเภอจุฬาภรณ์ และอำเภอพระพรหม ในเขตเทือกเขานี้มีภูเขาสูง สุดในจังหวัด คือเขาหลวง ซึ่งสูงประมาณ 1,835 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล

นอกจากนี้เทือกเขาดังกล่าวยังเป็นเส้นแบ่งเขตอำเภอ ระหว่างอำเภอทุ่งสง อำเภอฉวาง กับอำเภอชะอวด อำเภออ่อนพิบูลย์ อำเภอลานสกา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอพรหมคีรี อำเภอท่าศาลา และเป็นเส้นแบ่งเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช กับอำเภอบ้านนาสาร อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี อีกด้วย

บริเวณเทือกเขาตอนกลาง มีเส้นทางคมนาคมผ่านจากบริเวณที่ราบชายฝั่ง ตะวันออก ไปยัง บริเวณที่ราบด้านตะวันตกได้ คือทางหลวงหมายเลข 40 ซึ่งข้ามจากอำเภอสีชล อำเภอ ขนอมสู่เขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และทางหลวงหมายเลข 405 จากอำเภอลานสกา ไปสู่อำเภอฉวาง ในเขตจังหวัด นครศรีธรรมราช และทางหลวงหมายเลข 4 จาก อำเภอร่อนพิบูลย์ ไปสู่อำเภอทุ่งสง

2) บริเวณที่ราบชายฝั่งด้านตะวันออก

ได้แก่ บริเวณตั้งแต่เทือกเขาตอนกลางไปทางตะวันออกถึงฝั่งทะเลอ่าวไทย จำแนกได้ เป็น 2 ตอน คือ ตั้งแต่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราชลงไปได้ เป็นที่ราบ ที่มีความกว้างจาก บริเวณเทือกเขาตอนกลางไป ถึงชายฝั่งทะเลระยะทางประมาณ 95 กิโลเมตร มีแม่น้ำลำคลอง ที่มีต้นน้ำเกิดจากบริเวณเทือกเขาตอนกลาง ไหลลงสู่อ่าวไทยหลายสาย นับเป็นที่ราบ ซึ่งมีค่า ทางเศรษฐกิจของจังหวัด สำคัญได้แก่ แม่น้ำปากพนัง และมีคลองสายเล็ก ในเขตอำเภอเมืองนครศรีธรรมราชอีกหลายสาย เช่น คลองปากพญา และคลองท้ายวัง เป็นต้น อีก บริเวณหนึ่ง คือตั้งแต่อำเภอท่าศาลาขึ้นไปทางทิศเหนือ เป็นบริเวณฝั่งแคบ ๆ ไม่เกิน 15 กิโลเมตร อำเภอที่อยู่ในเขตที่ราบด้านนี้คือ อำเภอขนอม อำเภอสีชล อำเภอท่าศาลา อำเภอ เมืองนครศรีธรรมราช อำเภอปากพนัง อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอหัวไทร และอำเภอชะอวด

3) บริเวณที่ราบด้านตะวันตก

ได้แก่ บริเวณที่ราบระหว่างเทือกเขานครศรีธรรมราช และเทือกเขาบรรทัด จึงมี ลักษณะเป็นเนิน เขาอยู่เป็นแห่ง ๆ อำเภอที่อยู่บริเวณที่ราบด้านนี้ คือ อำเภอพิปูน อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอฉวาง อำเภอนาบอน อำเภอบางขัน อำเภอฉ่ำพรรณรา และอำเภอทุ่งสง และมีลำน้ำ ได้แก่ ต้นน้ำของแม่น้ำตาปีไหลผ่าน อำเภอพิปูน อำเภอฉวาง และอำเภอทุ่งใหญ่ นอก จากนี้ ยังมีลำน้ำที่เป็นต้นน้ำของแม่น้ำตรังอีกด้วย คือน้ำตกโยง และ คลองวังหีบ ซึ่งไหลผ่าน อำเภอทุ่งสง ไปยังอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง และออกทะเลอันดามัน ที่อำเภอกันตัง

2.3.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของนครศรีธรรมราช จากสภาพที่ตั้งใกล้เส้นศูนย์สูตร มีภูเขาและเป็นคาบสมุทรทั้งสองด้าน กล่าวคือ ด้านตะวันออกเป็นทะเลจีนใต้ มหาสมุทรแปซิฟิก ด้านตะวันตก เป็นทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย ทำให้นครศรีธรรมราช ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมจากมหาสมุทรอินเดียและพายุหมุนเขตร้อน จากทะเลจีนใต้ สลับกัน ดังนี้

1) ลมมรสุม ในแต่ละปี จังหวัดนครศรีธรรมราชจะได้รับอิทธิพลของลมมรสุม ดังนี้

(1) ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ลมนี้มีทิศทางพัดผ่านมหาสมุทรอินเดียและ ทะเลอันดามัน เข้าสู่ ประเทศไทย บริเวณชายฝั่งตะวันตกจึงมีฝนตกชุก ในส่วนของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีเทือกเขาทางตะวันตก และตอนกลางเป็นแนวกันทิศทางลม ทำให้ฝนตกไม่มากนัก อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จะอยู่ในช่วง ประมาณ เดือนพฤษภาคม จนถึงเดือนตุลาคม

(2) ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ลมนี้พัดผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ภาคใต้ ทำให้เกิดฝนตก ชุกใน จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัด ตั้งอยู่ในด้านรับลมของ เทือกเขา อิทธิพลของลม มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จะทำให้ฝนตกมากในช่วงประมาณเดือนพฤศจิกายน จนถึงเดือนมกราคม

2) พายุหมุนเขตร้อน เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อลักษณะอากาศของจังหวัดนครศรีธรรมราช กล่าวคือ พายุหมุนเขตร้อนเป็นระบบความกดอากาศต่ำที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางไม่ต่ำกว่า 2 องศา ละติจูด ก่อตัวขึ้นเหนือหน้าในเขตร้อนระหว่างละติจูด ประมาณ 5-20 องศาเหนือ โดยไม่มีระบบแนวปะทะเข้ามา เกี่ยวข้องและมีการหมุนเวียนชัดเจน ซึ่งตามข้อ ตกลงระหว่างประเทศได้แบ่งชนิดของพายุหมุนเขตร้อนตาม ความรุนแรง ดังต่อไปนี้

(1) พายุดีเปรสชัน เป็นพายุหมุนเขตร้อนที่มีความเร็วสูงสุด ใกล้ศูนย์กลางที่ผิวพื้น ไม่เกิน 34 นอต (63 กิโลเมตรต่อชั่วโมง) ใช้สัญลักษณ์ D

(2) พายุโซนร้อน เป็นพายุหมุนเขตร้อนที่มีความเร็วลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลาง ที่ผิวพื้น ตั้งแต่ ระหว่าง 34-63 นอต (63-117 กิโลเมตรต่อชั่วโมง)

(3) พายุไต้ฝุ่น เป็นพายุหมุนเขตร้อนที่มีความเร็วสูงสุดใกล้ศูนย์กลางที่ผิวพื้น ตั้งแต่ 64 นอต (118 กิโลเมตรต่อชั่วโมง) ขึ้นไป

จังหวัดนครศรีธรรมราช ในช่วงตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมเป็นต้นไป จนถึงสิ้นเดือนพฤศจิกายน มี โอกาสเสี่ยงต่อการได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากพายุหมุนเขตร้อน เพราะในช่วงดังกล่าว พายุมีโอกาสที่จะ เคลื่อนเข้าสู่จังหวัดและก่อให้เกิดผลกระทบ โดยตรงมากที่สุด ซึ่งจากข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ 2494 -2539 ปรากฏ ว่าพายุเคลื่อนจากอ่าวไทย และขึ้นฝั่งที่จังหวัดนครศรีธรรมราช 10 ลูก ส่วนใหญ่มีกำลังแรงเป็นพายุดีเปรสชัน แต่เนื่องจากสภาพภูมิประเทศที่มีชายฝั่ง ทะเลเป็นแนวยาวติดต่ออ่าวไทย จังหวัดนครศรีธรรมราชจึงมีโอกาส ได้ รับผลกระทบจากพายุดีเปรสชันด้วย โดยมีพายุ 2 ลูก จากจำนวนทั้งหมด 10 ลูก เคลื่อนที่ขึ้น ฝั่งขณะมี กำลังแรงขึ้นพายุโซนร้อน ส่งผลกระทบ อย่างรุนแรงต่อจังหวัดทั้งจากกระแสลมที่ พัดแรงจัด และฝนที่ตกหนัก มากจนเกิดอุทกภัย เป็นบริเวณกว้าง พายุ 2 ลูกดังกล่าวได้แก่ พายุโซนร้อน "แฮเรียต" ที่เคลื่อนขึ้นฝั่งบริเวณ แหลมตะลุมพุก เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ 2505 นับเป็นภัยธรรมชาติที่รุนแรง ที่สุดที่เคยเกิดขึ้นในจังหวัด นครศรีธรรมราช อีกลูกหนึ่ง คือ พายุโซนร้อน "ฟอร์เรสต์" ที่เคลื่อนขึ้นฝั่งเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ 2535

2.3.4 การเดินทางเพื่อมายังจังหวัดนครศรีธรรมราช

การเดินทางโดยรถโดยสารส่วนบุคคล (รถยนต์)

เส้นทางหลวงหมายเลข 4 กรุงเทพฯ – ประจวบคีรีขันธ์-ชุมพร แล้วใช้ทางหลวงหมายเลข 41 ผ่าน สุราษฎร์ธานี – พังงาจนถึงนครศรีธรรมราช หรืออำเภอพุนพิน สุราษฎร์ธานี แล้วใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 401 เลียบชายฝั่งทะเลไปจนถึงนครศรีธรรมราช รวมระยะทาง 780 กิโลเมตร

การเดินทางโดยสารทางราง (รถไฟ)

จากสถานีรถไฟหัวลำโพง มีขบวนรถเร็ว และรถด่วน ไปนครศรีธรรมราช รวมระยะทาง 832 กิโลเมตร สอบถามรายละเอียดได้ที่ โทร.02-220-4444 เว็บไซต์ www.railway.co.th สถานีรถไฟนครศรีธรรมราช โทร.075-356-364

การเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง

บริษัท ขนส่ง จำกัด มีบริการรถโดยสารทั้งแบบธรรมดา และปรับอากาศออกจากสถานีขนส่งสายใต้ ถนนบรมราชชนนี สอบถามรายละเอียดได้ที่ โทร.02-435-1199 (รถปรับอากาศ) และ 02-434-5558 (รถโดยสารธรรมดา) เว็บไซต์ www.transport.co.th สถานีขนส่งนครศรีธรรมราช โทร.075-341-125 อำเภอนอมมีรถไฟฟรีไปปรับอากาศชั้นหนึ่งขบวน – กรุงเทพ รถออกจากนอมเวลา 17.30 น. และ 18.00 น. ถึงกรุงเทพเวลา 4.00 น. และกรุงเทพ – นอม มีรถออกจากกรุงเทพเวลา 19.30 น. และ 20.30 น. ถึงนอมเวลา 5.30 น. และ 7.00 น. ตามลำดับ สอบถามข้อมูลได้ที่ บริษัท ทรัพย์ไพศาล จำกัด โทร.075-528-323 บริษัทนครศรีราชาทัวร์ จำกัด โทร.02-885-9608-9, 02-894-6220 บริษัทนครศรีธรรมราชทัวร์ จำกัด โทร.02-894-154-5 บริษัท สมบัติทัวร์ จำกัด โทร.02-894-6008, 085-891-7188 บริษัท ไทยเดินรถ จำกัด โทร.081-620-4293, 02-894-6100-4

การเดินทางโดยสารทางอากาศ (เครื่องบิน)

มีบริการเที่ยวบิน ไป กลับ กรุงเทพ(ท่าอากาศยานดอนเมือง) – นครศรีธรรมราช(ท่าอากาศยานนครศรีธรรมราช) และ นครศรีธรรมราช(ท่าอากาศยานนครศรีธรรมราช)- กรุงเทพ(ท่าอากาศยานดอนเมือง) ตามลำดับ โดยมีสารการบินดังนี้ สายการบินไทย ไลออน แอร์ โทร.02-529-9999 มีเที่ยวบินทั้งสิ้น 6 เที่ยวบิน โดยมีเที่ยวบินขาไป 3 เที่ยวบิน ได้แก่ เที่ยวบินที่ SL 782 ออกเดินทางเวลา 08.30 น. ถึงที่หมายเวลา 09.40 น. เที่ยวบินที่ SL 784 ออกเดินทางเวลา 12.00 น. ถึงที่หมายเวลา 13.05 น. และเที่ยวบินที่ SL 788 ออกเดินทางเวลา 14.30 น. ถึงที่หมายเวลา 15.40 น. และมีเที่ยวบินขากลับ 3 เที่ยวบิน ได้แก่ เที่ยวบินที่ SL 783 ออกเดินทางเวลา 10.30 น. ถึงที่หมายเวลา 11.40 น. เที่ยวบินที่ SL 785 ออกเดินทางเวลา 13.35 น. ถึงที่หมายเวลา 14.30 น. และเที่ยวบินที่ SL 789 ออกเดินทางเวลา 16.30 น. ถึงที่หมายเวลา 17.35 น. สายการบิน นกแอร์ โทร.1318 มีเที่ยวบินทั้งสิ้น 8 เที่ยวบิน โดยมีเที่ยวบินขาไป 4 เที่ยวบิน ได้แก่ เที่ยวบินที่ DD7804 ออกเดินทางเวลา 06.00 น. ถึงที่หมายเวลา 07.10 น. เที่ยวบินที่ DD7808 ออกเดินทางเวลา 09.55 น. ถึงที่หมายเวลา 11.00 น. เที่ยวบินที่ DD7810 ออกเดินทางเวลา 14.10 น. ถึงที่หมายเวลา 15.15 น. เที่ยวบินที่ DD7818 ออกเดินทางเวลา 17.40 น. ถึงที่หมายเวลา 18.55 น. และมีเที่ยวบินขากลับ 4 เที่ยวบิน ได้แก่ เที่ยวบินที่ DD7805 ออกเดินทางเวลา 07.40 น. ถึงที่หมายเวลา 08.50 น. เที่ยวบินที่ DD7809 ออกเดินทางเวลา 11.30 น. ถึงที่หมายเวลา 12.45 น. เที่ยวบินที่ DD78011 ออกเดินทางเวลา 15.45 น. ถึงที่หมายเวลา 16.55 น. และเที่ยวบินที่ DD78019 ออกเดินทางเวลา 19.30 น. ถึงที่หมายเวลา 20.45 น. และสุดท้าย สายการบินไทย แอร์ เอเชีย โทร.02-515-9999 มีเที่ยวบินทั้งสิ้น 10 เที่ยวบิน โดยมีเที่ยวบินขาไป 5 เที่ยวบิน ได้แก่ เที่ยวบินที่ FD3188 ออกเดินทางเวลา 06.50 น. ถึงที่หมายเวลา 08.05 น. เที่ยวบินที่ FD3180 ออกเดินทางเวลา 09.45 น. ถึงที่หมายเวลา 11.05 น. เที่ยวบินที่ FD3184 ออกเดินทางเวลา 10.20 น. ถึงที่หมายเวลา 11.40 น. เที่ยวบินที่ FD3186 ออกเดินทางเวลา 16.20 น. ถึงที่หมายเวลา 17.30 น. และเที่ยวบิน

ที่ FD3182 ออกเดินทางเวลา 18.45 น. ถึงที่หมายเวลา 20.05 น และมีเที่ยวบินขากลับ 5 เที่ยวบิน ได้แก่ เที่ยวบินที่ FD3189 ออกเดินทางเวลา 08.30 น. ถึงที่หมายเวลา 09.50 น เที่ยวบินที่ FD3181 ออกเดินทางเวลา 11.50 น. ถึงที่หมายเวลา 13.10 น เที่ยวบินที่ FD3185 ออกเดินทางเวลา 12.05 น. ถึงที่หมายเวลา 13.20 น เที่ยวบินที่ FD3187 ออกเดินทางเวลา 17.55 น. ถึงที่หมายเวลา 19.10 น เที่ยวบินที่ FD3183 ออกเดินทางเวลา 20.30 น. ถึงที่หมายเวลา 21.45 น

2.3.5 ข้อมูล และมุมมองเพิ่มเติมทางการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตราประจำจังหวัด เป็นรูปพระบรมธาตุเจดีย์มีรูปสัตว์ ตามปีนักษัตรล้อมรอบ หมายถึง เมือง 12 นักษัตร จากตำนานเมืองนครศรีธรรมราช ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 17-18 มีทั้งหมด 12 เมือง โดยมีความหมายจังหวัดว่า “นครอันงามสง่า แห่งพระราชาผู้ทรงธรรม ใช้อักษรย่อจังหวัด นศ.”

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีดอกไม้ประจำจังหวัด คือ ดอกราชพฤกษ์ ต้นไม้ประจำจังหวัด ชื่อ ต้นแซะ ชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Wellettia atropurea* และนกประจำจังหวัด ชื่อ นกกินปลีหางยาวเขียว (Green-tailed Sunbird)

เทศกาลประเพณีที่เป็นที่รู้จักของจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ ประเพณีสาทรเดือนสิบ ประเพณีชักพระ และเทศกาลมหาสงกรานต์แห่งนางดานเมืองนครศรีธรรม โดยทางจังหวัดมีสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก ได้แก่ เครื่องถมเมืองนคร เครื่องทองเหลือง สร้อยชะมอ สร้อยเงิน และสร้อยสามกษัตริย์ ตัวหนังตะลุง ผลิตภัณฑ์ย่านลิเภา และผ้ายกเมืองนคร เป็นต้น

จังหวัดนครศรีธรรมราชมีความเป็นที่สุดอยู่หลายอย่างอาทิ มีชายฝั่งทะเลยาวที่สุด 236 กิโลเมตร มีแหลมทะเลยาวที่สุดในประเทศไทย คือ แหลมตะลุมพุก อำเภopakพนัง เกิดจากการทับถมของทรายที่น้ำทะเลพัดพามา จนกลายเป็นสันดอนจะงอย ยื่นยาวเป็นแหลมออกไปจากชายฝั่งทะเล มีความยาวประมาณ 16 กิโลเมตร ส่วนกว้างที่ของแหลมประมาณ 5 กิโลเมตร มีมหาวิทยาลัยที่มีบริเวณกว้างใหญ่ที่สุดในประเทศไทย คือ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ อำเภotำศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช รวมพื้นที่มากกว่า 9,000 ไร่ ปัจจุบันมีนิสิตกำลังศึกษาอยู่มากกว่า 7,000 คน และยอดเขาสูงที่สุดในภาคใต้ คือ ยอดเขาหลวง มีความสูง 1,835 เมตรจากระดับน้ำทะเล และเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขานครศรีธรรมราช ปัจจุบันอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาหลวง เป็นต้น

ทางจังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย สามารถแบ่งสำคัญๆ ได้ตามอำเภอดังนี้

- 1) อำเภอขนอม ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวได้แก่ ถ้ำเขาวังทอง, ยอดเขาหลวง, วัดกระดังงา, วัดเจดีย์หลวง, วัดธาตุธาราม และอุทยานแห่งชาติหาดขนอมหมู่เกาะทะเลใต้
- 2) อำเภอถ้ำพรรณรา ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวได้แก่ วัดถ้ำทองพรรณรา
- 3) อำเภotำศาลา ได้แก่ โบราณคดีวัดโมคลาน, มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, หาดสระบัว, อุทยานแห่งชาติเขานับ, แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านแหลม
- 4) อำเภอทุ่งสง ได้แก่ ถ้ำตลอด, อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง
- 5) อำเภอนาบอน ได้แก่ น้ำตกคลองจิ่ง

- 6) อำเภอปากพนัง ได้แก่ ชายทะเลปากพนังและแหลมตะลุมพุก, บ้านรังนก, พิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติเพื่อพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง
- 7) อำเภอพรหมคีรี ได้แก่ น้ำตกพรหมโลก, น้ำตกอ้ายเขียว, บ้านปลายอวร, วัดเขาขุนพนม ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาเขาขุนพนม โฮมสเตย์พรหมโลก
- 8) อำเภอพิปูน ได้แก่ น้ำตกกระแนะ
- 9) อำเภอเมือง ได้แก่ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- 10) อำเภอลานสกา ได้แก่ บ้านคีรีวง, ยอดเขาหลวง, อุทยานแห่งชาติเขาหลวง
- 11) อำเภอสิชล ได้แก่ เขาพลายดำ หาดในเพลา น้ำตกสี่ขีด

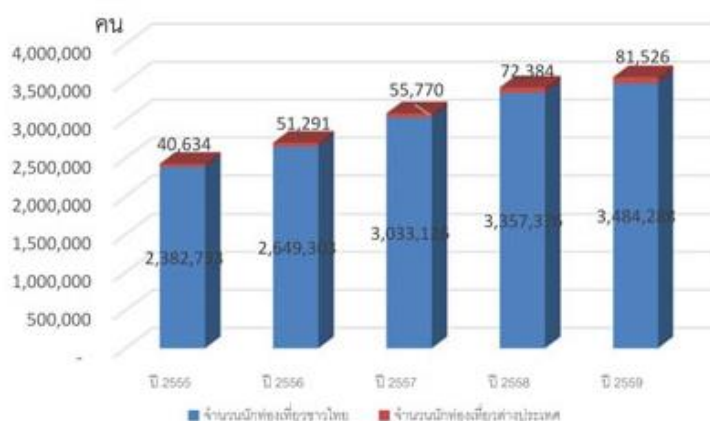
จากข้อมูลทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่านครศรีธรรมราช เป็นเมืองที่มีอดีตอันยาวนานมีวิวัฒนาการต่อเนื่อง ซึ่งปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์แสดงถึงการดำรงอยู่ของชุมชนตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์สืบมาจนถึงปัจจุบัน ผ่านความเจริญรุ่งเรืองมาหลายยุคหลายสมัย เกิดเป็นศิลปวัฒนธรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นอัตลักษณ์ของบ้านเมือง และสืบทอดรักษาไว้จนปัจจุบัน เมืองนครศรีธรรมราชเป็นเมืองที่สงบเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยเฉพาะคนที่สนใจประวัติศาสตร์และพุทธศาสนา หากมีโอกาสได้ไปเยือนควรไปกราบไหว้พระบรมธาตุศักดิ์สิทธิ์แห่งเมืองใต้ที่วัดมหาธาตุวรมหาวิหาร มีงานสถาปัตยกรรมแบบลังกาทรงเครื่องวงกลมปลียอดเป็นทองคำ ตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยม มีช้างค้ำอยู่โดยรอบมุมกำแพงแก้ว มีพระบรมธาตุจำลองอยู่ทั้งสี่มุม ปลียอดเป็นทองคำไปนมัสการพระพุทธรูปที่มีลักษณะทางศิลปกรรมอยู่ในตระกูลช่างแบบนครศรีธรรมราช ที่เรียกกันว่าแบบขนมต้ม ประดิษฐานอยู่ในหอพระพุทธรูป ในบริเวณวังเจ้านครเก่า ปัจจุบันเป็นศาลากลางจังหวัด ในวันสงกรานต์ทุกๆ ปี ชาวนครศรีธรรมราชจะอันเชิญพระพุทธรูปแห่ไปยังสนามหน้าเมือง เพื่อให้ประชาชนได้สรงน้ำ อีกทั้งยังมีอุทยานแห่งชาติเขานัน ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าสำคัญอีกแห่งหนึ่งของนครศรีธรรมราช ในอำเภอท่าศาลา มีน้ำตกสูงชันที่มีน้ำตกทิ้งตัวลงมาจากหน้าผาถึง 70 เมตร ท่ามกลางป่าดิบชื้นสมบูรณ์ มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติที่สามารถพบกล้วยไม้หลากหลายสายพันธุ์ รวมทั้งบัวแฉกใหญ่ รวมไปถึง สถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลอย่างอ่าวขนอมมีหาดในเพลามีขนาดใหญ่ที่สุด ทะเลแห่งนี้นอกจากมีหาดทรายกับธรรมชาติที่สวยงามแล้ว ยังมีสิ่งที่น่าสนใจและแปลกตาน่าชมอยู่ไม่น้อย อย่างโลมาสีชมพูแห่งท้องทะเลขนอม เรือเช่าของชาวบ้านที่พร้อมพานักท่องเที่ยวออกไปชมภูเขาคินพับผ้าที่มีอยู่แต่เพียงในประเทศไทย จะเห็นได้ว่าเมืองนครศรีธรรมราช มีประเพณีวัฒนธรรมทางพุทธศาสนาที่สืบทอดกันมาจากรากอดีตจนถึงปัจจุบัน อย่างงานประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ ชาวนครจะบูชาองค์พระธาตุเจดีย์ด้วยการจัดขบวนแห่ผ้าพระบฏขึ้นห่มองค์เจดีย์เพื่อความเป็นสิริมงคล จัดขึ้นปีละ 2 ครั้ง คือ วันมาฆบูชา และวันวิสาขบูชา ประเพณีเทศกาลเดือนสิบ งานบุญเพื่อแสดงความกตัญญูต่อบุพการีผู้ล่วงลับ จะขึ้นในวันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 ของทุกปี และประเพณีชักพระหรือลากพระ เป็นการอัญเชิญพระพุทธรูปปางอุ้มบาตรออกแห่แหนหลังจากอยู่ในช่วงเข้าพรรษา และประภคว์ประชันกัน จะจัดพิธีในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 อีกทั้งด้านอาหารการกินที่ขึ้นชื่อที่สุดของเมืองนครศรีธรรมราชคือ ในตอนเช้าไม่ควรพลาดไปชิมกาแฟร้านโกปี กาแฟรสเข้ม ต่อจากนั้นต้องไปกินขนมจีนเมืองคอน มีน้ำยาป่า

น้ำยากะทิปักษ์ใต้ น้ำพริก และแกงไตปลา แก้มกับผักเหนาะหลายชนิด ตบท้ายด้วยขนมหวาน ถ้าชอบผักพื้นบ้านควรไปเยือนเรือนผักกูด ร้านนี้มีทั้งดอกไม้ชุบแป้งทอด ยำผักกูด แกงส้มปลากระพงแสนน่ารักประทาน

2.4 สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช

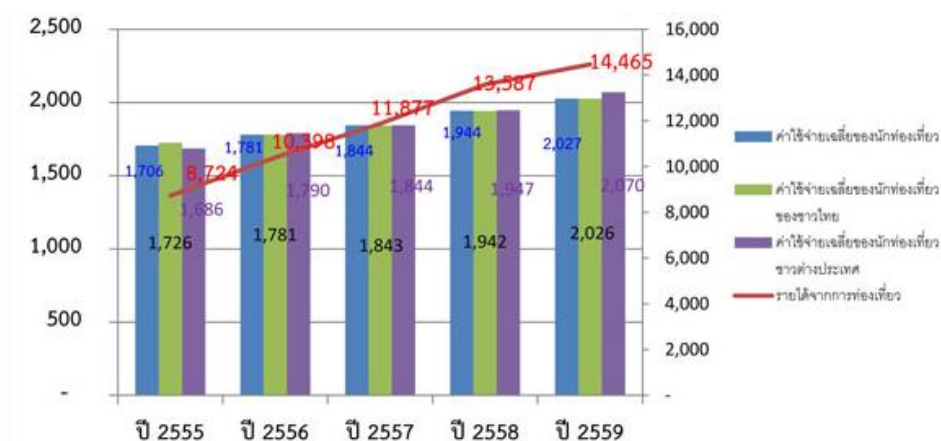
จังหวัดนครศรีธรรมราชได้ชื่อว่าเป็นหนึ่งในจังหวัดแห่งพระพุทธศาสนา ถูกยกให้เป็น “นครสองธรรม” จากโครงการ “12 เมืองต้องห้ามพลาด” ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน รวมถึงการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราชยังได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Tourism Awards) ปัจจุบันนี้จังหวัดนครศรีธรรมราชได้ออกแคมเปญ “นครศรีดีดี นครศรีดีกว่าเดิม” ซึ่งนำเสนอภาพลักษณ์การสื่อสาร (Key Visual) ภายใต้แนวคิด “ดีกว่าเดิม” เพื่อมอบประสบการณ์ที่ดีกว่าให้นักท่องเที่ยว ด้วยผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยว 6 หมวด ได้แก่ 1) นครแห่งอารยธรรมดี 2) นครหัตถศิลป์ 3) นคร...ธรรมชาติดีดี 4) นคร...แห่งชีวิต 5) นคร...แห่งการเรียนรู้ 6) นคร...ของฝาก อาหารอร่อยดี

ข้อมูลจากสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวภายในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นในทุก ๆ ปี โดยในปี พ.ศ. 2559 มีจำนวนนักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.82 เป็น 3,565,814 ซึ่งแบ่งออกเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยร้อยละ 97.71 ในขณะที่นักท่องเที่ยวต่างประเทศมีร้อยละ 2.29 จึงส่งผลให้เกิดการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.07 อยู่ที่ 14,465 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2559 เมื่อพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว โดยเฉลี่ยเท่ากับ 2,027 บาท ต่อคนต่อวัน โดยที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันสูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย ที่ 2,026 บาทต่อคน

ภาพที่ 2.1 จำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2555 – 2559

ที่มา: สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 2.2 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวกับรายได้จากการท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2555 – 2559

ที่มา: สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำหรับปีงบประมาณ 2560 จังหวัดนครศรีธรรมราชได้รับเงินจัดสรรเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเฉลี่ย 21 ล้านบาท โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ปรับปรุง/ฟื้นฟูโบราณสถานต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมเชิงวัฒนธรรม เช่น โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นการต่อยอดจาก โครงการ “12 เมืองต้องห้ามพลาด” และโครงการ “นครศรีดีดี นครศรีดีกว่าเดิม”

แผนพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2561 – 2564 มุ่งเน้นการพัฒนาเป็นเมืองที่เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ด้านวัฒนธรรม และการเป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงานเชิงวัฒนธรรม เช่น การพัฒนามาตรฐานสินค้าของที่ระลึก วางแผนการประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ตามปฏิทินงานที่สำคัญในรอบปี รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต และวัฒนธรรม เพื่อสร้างความประทับใจและมีแนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ

ตารางที่ 2.1 วิสัยทัศน์และการประเดิมการพัฒนาในจังหวัดนครศรีธรรมราช

จังหวัด	วิสัยทัศน์	ประเดิมการพัฒนา
นครศรีธรรมราช	นครแห่งอารยธรรม น่าอยู่ น่าเที่ยว การเกษตรและอุตสาหกรรมยั่งยืน	● การบริหารจัดการเกษตรและอุตสาหกรรมสู่มาตรฐานครบวงจรและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ● การพัฒนาการท่องเที่ยวบนพื้นฐานธรรมชาติ และศิลปวัฒนธรรม ● การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ● การพัฒนาคน ชุมชน และสังคมให้น่าอยู่ เข้มแข็ง มั่นคงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา: สำนักงานจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2561

การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้ 1) ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว 2) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช 3) สถิตินักท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว

ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช รวม 598 แห่ง ซึ่งประกอบด้วย 1) ประเภทธรรมชาติ 282 แห่ง 2) ประเภทประวัติศาสตร์โบราณ ศาสนสถาน 103 แห่ง 3) ประเภทวัฒนธรรม วิถีชีวิต ชุมชน และกิจกรรม 88 แห่ง 4) ประเภทกลุ่มนิเวศน์ป่าเขา 50 แห่ง 5) ประเภทกลุ่มหาดทราย 20 แห่ง 6) ประเภทกลุ่มวิถีกลุ่มน้ำมี 6 แห่ง และ 7) ประเภทกลุ่มศาสนาศิลปวัฒนธรรม 49 แห่ง

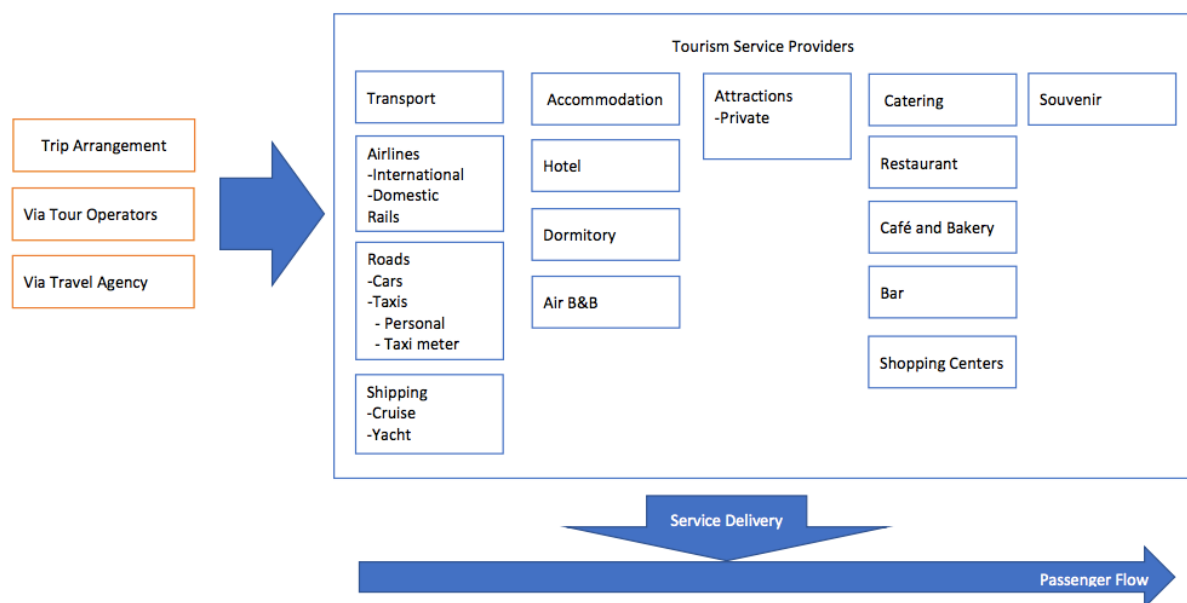
ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ประเภทธรรมชาติ มีดังนี้ 1) อุทยานแห่งชาติหาดขนอม – หมู่เกาะทะเลใต้ 2) หาดหน้าด่าน หาดในเพลลา อ่าวท้องหยี อ่าวแขวงเภา อ่าวท้องซิง แหล่งดำนํ้าดูปะการัง อำเภอนอม 3) หาดลิซล หาดหินงาม หาดคอเขา เขาปลายดำ 4) ชายทะเลปากพั่น แหล่งตะลุมพุก และ 5) หาดทรายแก้ว อำเภอบ้านลาด

ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ มีดังนี้ 1) วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ถนนราชดำเนิน อำเภอเมือง เป็นอารามหลวงชั้นเอก ชั้นวรมหาวิหาร เดิมชื่อวัดพระธาตุ มีลักษณะรูปแบบศิลปกรรม เป็นเจดีย์ทรงลังกา มีปียอดทองคำ เป็นปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้ 2) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ถนนราชดำเนิน ภายในอาคารจัดแสดงโบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ศิลปะสมัยทวารวดีจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์เปิดบริการสัปดาห์ละ 5 วัน หยุดวันจันทร์ วันอังคารและวันนักขัตฤกษ์ 3) สำนักวิปัสสนากรรมฐานวัดชายนา ถนนพัฒนาการทุ่งปรัง อำเภอเมือง ริเริ่มโดยท่านพุทธทาสภิกขุ เป็นสาขาหนึ่งของวัดสวนโมกข์ 4) หอพระพุทธสิหิงค์ บริเวณศาลากลางจังหวัด ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปสิหิงค์ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปหนึ่งในสามของประเทศไทย 5) ศาลพระเสื้อเมือง อยู่ตรงข้ามวัดสวนป่าน อำเภอเมือง ภายในมีเทวรูป 2 องค์ คือพระเสื้อเมือง และพระทรงเมือง 6) หอพระอิศวร ถนนราชดำเนิน อำเภอเมือง เป็นโบราณสถานในศาสนาพราหมณ์ ลัทธิไศวนิกาย เป็นที่ประดิษฐานศิวลึงค์ 7) หอพระนารายณ์ ถนนราชดำเนิน อำเภอเมือง เป็นโบราณสถานในศาสนาพราหมณ์ 8) กำแพงเมือง ถนนราชดำเนิน เป็นกำแพงที่ซ่อมขึ้นใหม่ ตามรูปแบบเดิม 9) ศาลาโดหก หรือศาลาประดู่หก ถนนราชดำเนิน เป็นสถานที่พักของคนเข้าเมืองไม่ทันในสมัยก่อน และ 10) พระวิหารสูงหรือหอพระสูง ถ.ท่าช้าง ใกล้กับสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช

2. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจที่พัก ธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจแหล่งท่องเที่ยว ธุรกิจขายของที่ระลึก โดยทั้ง 5 ธุรกิจนี้ เป็นผู้ให้บริการนักท่องเที่ยว โดยการ

ไหลของการบริการไปยังนักท่องเที่ยว มีธุรกิจที่มีความเชื่อมโยงในกิจกรรมเกี่ยวกับการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ทั้งนี้โซ่อุปทานการท่องเที่ยว มีรายละเอียดดังนี้ ดังภาพที่ 2.3: ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ภาพที่ 2.3 ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

1) ธุรกิจนำเที่ยว เป็นธุรกิจที่มีหน้าที่ในการดำเนินการนำเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศหรือชาวไทยในราชอาณาจักรไทยหรือต่างประเทศ ทั้งนี้ธุรกิจนำเที่ยวไปยังต่างประเทศ (Outbound Tour) จะมีการดำเนินการที่มีความแตกต่างจากธุรกิจนำเที่ยวเข้าในประเทศ (Inbound Tour) และธุรกิจนำเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tour)

2) ธุรกิจตัวแทนจำหน่าย เป็นธุรกิจที่ประสานระหว่างธุรกิจนำเที่ยวกับนักท่องเที่ยว หรือผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยวและธุรกิจนำเที่ยว ทั้งนี้การดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจตัวแทนจำหน่ายส่วนใหญ่จะเป็นธุรกิจในแหล่งท่องเที่ยวจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะมีราคาต่ำกว่าการที่นักท่องเที่ยวหรือธุรกิจนำเที่ยวติดต่อด้วยตนเอง

3) ธุรกิจขนส่ง เป็นธุรกิจที่นำนักท่องเที่ยวจากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่งหรือจุดหมายปลายทางของการเดินทางท่องเที่ยว โดยมีรูปแบบที่หลากหลายได้แก่ ทางอากาศ ทางบก และทางน้ำ ซึ่งในแต่ละรูปแบบมีการดำเนินการที่แตกต่างกัน เช่น ตลาดผูกขาด การแข่งขันอย่างอิสระ

4) ธุรกิจที่พัก เป็นธุรกิจที่มีการดำเนินการเพื่อบริการนักท่องเที่ยวด้านห้องพัก ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ เช่น โรงแรม อพาร์ทเมนต์ รีสอร์ท เป็นต้น ทั้งนี้การดำเนินการอาจเป็นการจัดการโดยโรงแรมเชน (Chain) หรือจัดการโดยเจ้าของธุรกิจ

5) ธุรกิจแหล่งท่องเที่ยว เป็นธุรกิจที่พัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ทั้งนี้อาจดำเนินการโดยภาครัฐหรือภาคเอกชน เช่น อุทยานแห่งชาติ สวนสนุก

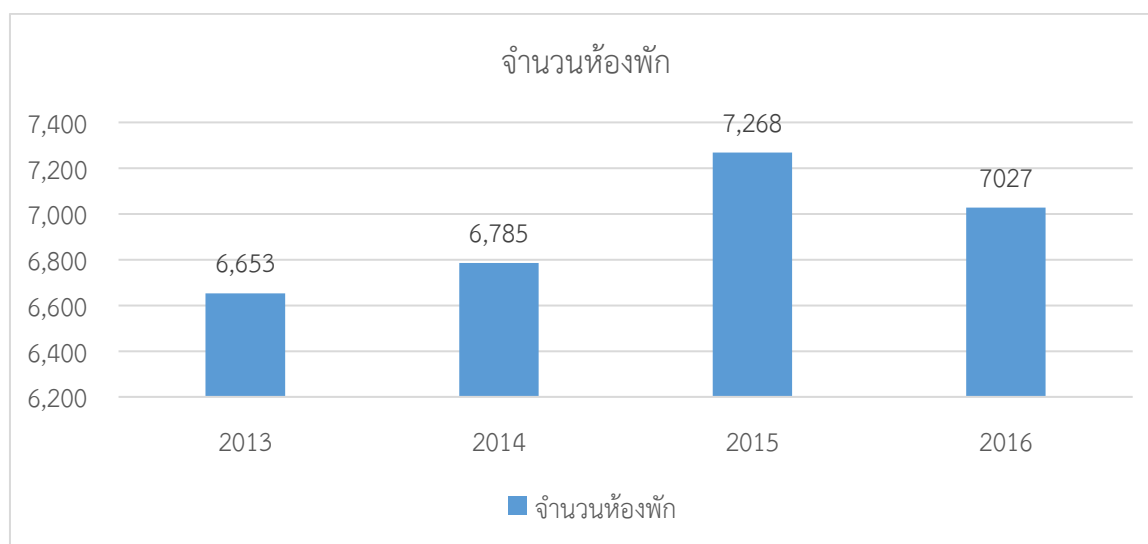
ตามลำดับ อย่างไรก็ตามแหล่งท่องเที่ยวอาจเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เกิดจากการสร้างขึ้นใหม่ (Man-Made) หรือเป็นสถานที่ที่มีในอดีต (Natural and Cultural) นำมาพัฒนาและต่อยอดเป็นแหล่งท่องเที่ยว

6) ธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่ม เป็นธุรกิจที่ดำเนินการบริการนักท่องเที่ยวหรือคนในชุมชน ทั้งนี้ หากธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่มใดที่มีคนในชุมชนใช้บริการจำนวนมาก จะทำให้มีแนวโน้มที่นักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวใช้บริการในร้านดังกล่าว

7) ธุรกิจร้านของที่ระลึก เป็นธุรกิจที่มุ่งเน้นการขายสินค้าเป็นหลัก ซึ่งแตกต่างจากธุรกิจที่กล่าวมาข้างต้น (1- 6) ซึ่งเป็นธุรกิจที่มุ่งเน้นการบริการ โดยมีความเปราะบางได้ง่ายกว่าผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่สามารถจับต้องได้ สำหรับร้านขายของที่ระลึกจะเป็นการขายสินค้าท้องถิ่น เช่น อาหาร เสื้อผ้า เป็นต้น หรือสินค้าที่มีเป็นตลาด เช่น เสื้อสกรีนแหล่งท่องเที่ยว หมวก เป็นต้น

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ดังนี้ 1) สถานที่พักโรงแรมรีสอร์ท 319 แห่ง มีห้องพัก 7,737 ห้อง 2) ศูนย์บริการข่าวสารนักท่องเที่ยว (Information Center) 4 แห่ง คือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช เทศบาลนครนครศรีธรรมราช ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช 3) บริษัทนำเที่ยว 38 แห่ง 4) ร้านอาหาร 300 ร้าน 5) มัคคุเทศก์ในพื้นที่ที่ผ่านการอบรม 670 คน นอกจากนี้ จังหวัดนครศรีธรรมราชได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Thailand Tourism Awards) รางวัลกিনিรี ตั้งแต่ปี 2539 - 2558 รวม 19 รางวัล

สำหรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเฉพาะธุรกิจที่พัก จากสถิติ ในปี 2013 - 2016 พบว่า มีการเติบโตของอุตสาหกรรมที่พักในจังหวัดนครศรีธรรมราชสูงสุด ในปี 2015 ซึ่งมีห้องพักเฉลี่ย 7,268 ห้อง ในขณะที่ในปี 2016 มีจำนวนห้องพักลดลงถึง 2 ร้อยกว่าห้อง ดังภาพที่ 2.4: จำนวนห้องพัก จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2013 - 2016

ภาพที่ 2.4 จำนวนห้องพัก จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2013 - 2016

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, มกราคม 2561

3. สถิตินักท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช

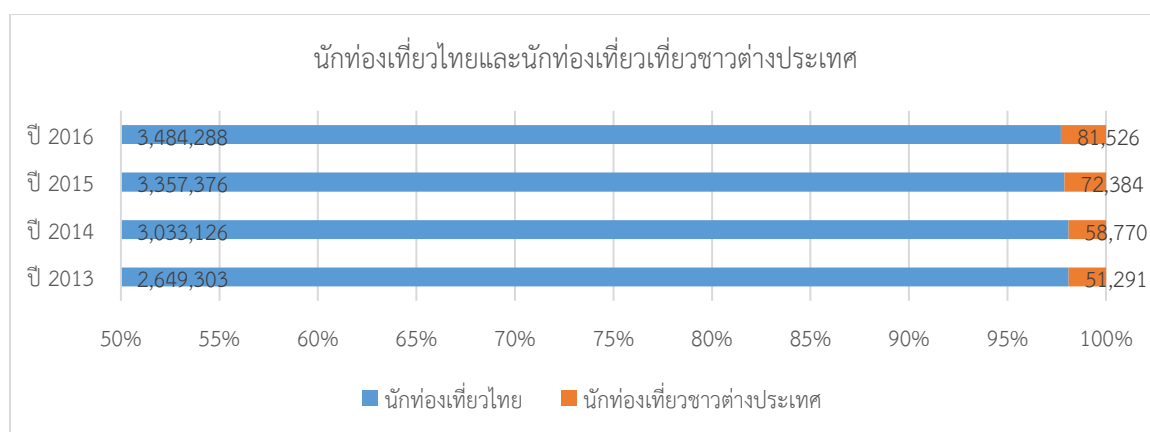
สถิตินักท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในปี 2013 – 2016 พบว่า มีนักท่องเที่ยวเติบโตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วยนักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยในปี 2016 มีนักท่องเที่ยวเติบโตถึงร้อยละ 10.92 จากปี 2015 ซึ่งมีนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวจำนวน 3.56 ล้านคน ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเติบโต ร้อยละ 14.40 รายได้เฉลี่ย 1.4 หมื่นพันล้านบาท ดังตารางที่ 2.3: สถิติจำนวนนักท่องเที่ยว/รายได้จากการท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2013 - 2016

ตารางที่ 2.2 สถิติจำนวนนักท่องเที่ยว/รายได้จากการท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2013 - 2016

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยว ชาวไทย (คน)	จำนวน นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ (คน)	รวมนักท่องเที่ยว (คน)	รายได้จากการ ท่องเที่ยว (ล้านบาท)
2013	2,649,303 (+11.19 %)	51,291 (+ 26.23 %)	2,700,594 (+10.26 %)	10,397.62 (+ 19.18 %)
2014	3,033,126 (+14.48 %)	58,770 (+14.58 %)	3,091,896 (+14.49 %)	11,876.74 (+ 14.22 %)
2015	3,369,980 (+11.10)	58,780 (+1.71)	3,429,760 (+10.92)	13,587.36 (+ 14.40)
2016	3,484,288 (+11.10)	72,384 (+1.71)	3,565,814 (+10.92)	14,465.22 (+ 14.40)

ที่มา: สำนักงานจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2561

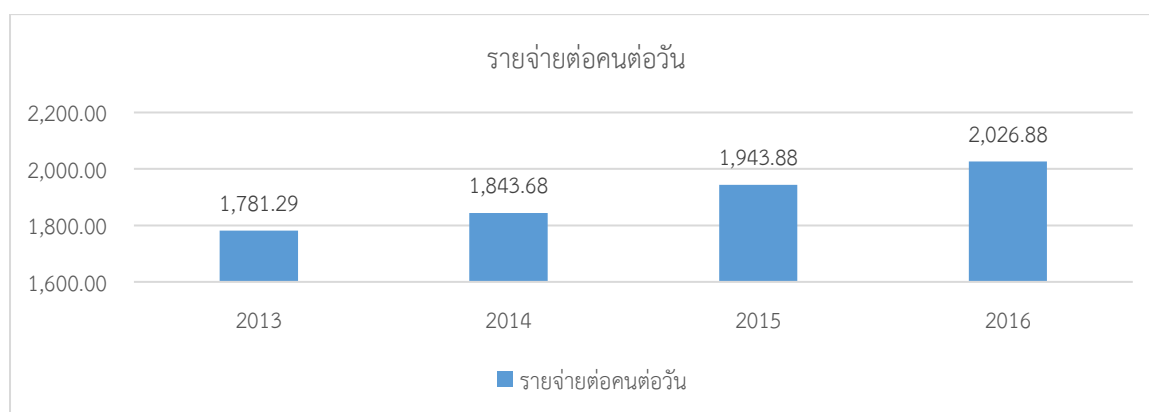
เมื่อพิจารณารายกลุ่มนักท่องเที่ยว ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ นักท่องเที่ยวไทย และนักท่องเที่ยวต่างประเทศ พบว่า สัดส่วนส่วนใหญ่ กว่าร้อยละ 99 เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีการเดินทางท่องเที่ยวไปยังจังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ พบว่า มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี 2016 พบว่ามีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางท่องเที่ยวถึง แปดหมื่นคน ดังภาพที่ 2.5 เปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2013 – 2016

ภาพที่ 2.5 เปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2013 - 2016

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, มกราคม 2561

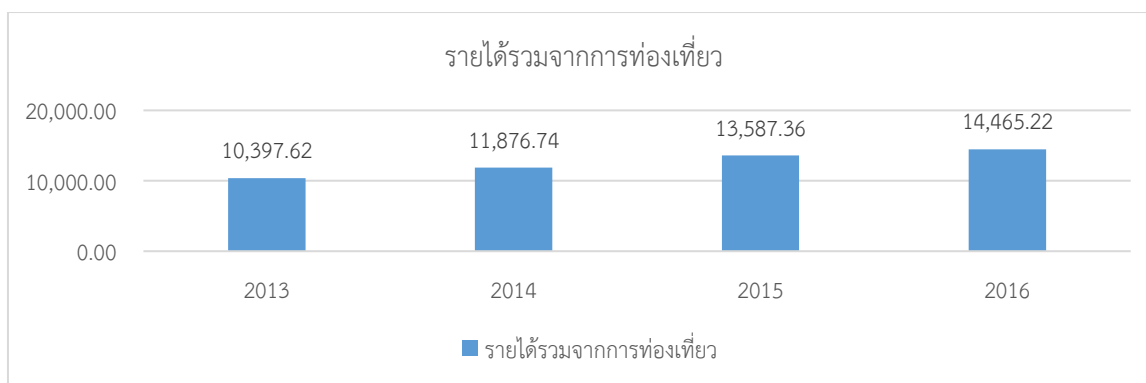
สำหรับรายจ่ายต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในปี 2013 – 2016 พบว่า มีการใช้จ่ายเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี 2016 มีค่าเฉลี่ยต่อวัน 2,026 บาทต่อคน ดังภาพที่ 2.6: รายจ่ายต่อคนต่อวัน จังหวัด นครศรีธรรมราช ปี 2013-2016

ภาพที่ 2.6 รายจ่ายต่อคนต่อวัน จังหวัด นครศรีธรรมราช ปี 2013-2016

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, มกราคม 2561

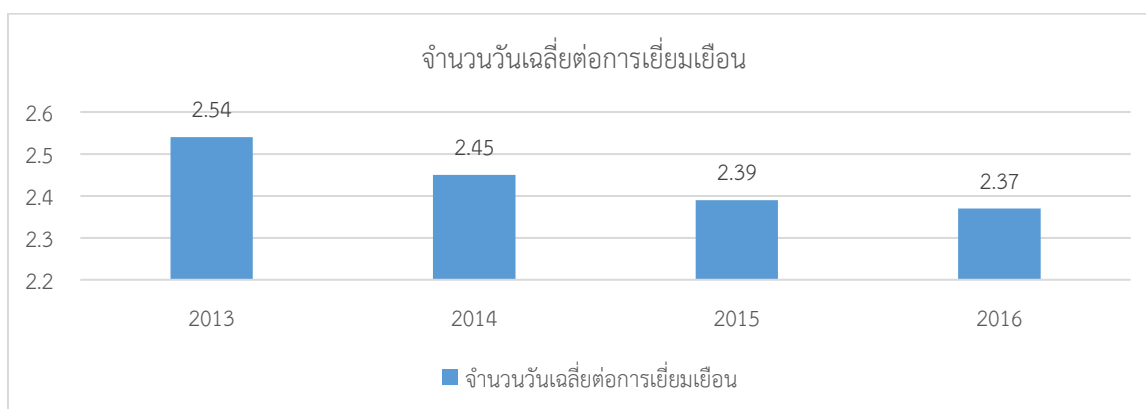
รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในปี 2013 – 2016 พบว่า มีรายได้เติบโตขึ้น ทั้งนี้ ในปี 2016 มีรายได้รวมเฉลี่ย 14,465 ล้านบาท ซึ่งเติบโตจากปี 2015 เฉลี่ย 800 กว่าล้านบาท ดังภาพที่ 2.7: รายได้รวมจากการท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2013 – 2016

ภาพที่ 2.7 รายได้รวมจากการท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2013 - 2016

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, มกราคม 2561

สำหรับจำนวนวันเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า มีจำนวนวันลดลงอย่างต่อเนื่องจากปี 2013 นักท่องเที่ยวมีวันพักเฉลี่ย 2.54 วัน ในขณะที่ ปี 2016 มีนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ยเพียง 2.37 วัน ดังภาพที่ 2.8: จำนวนวันเฉลี่ยต่อการเยี่ยมชม จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2013 - 2016

ภาพที่ 2.8 จำนวนวันเฉลี่ยต่อการเยี่ยมชม จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2013 - 2016

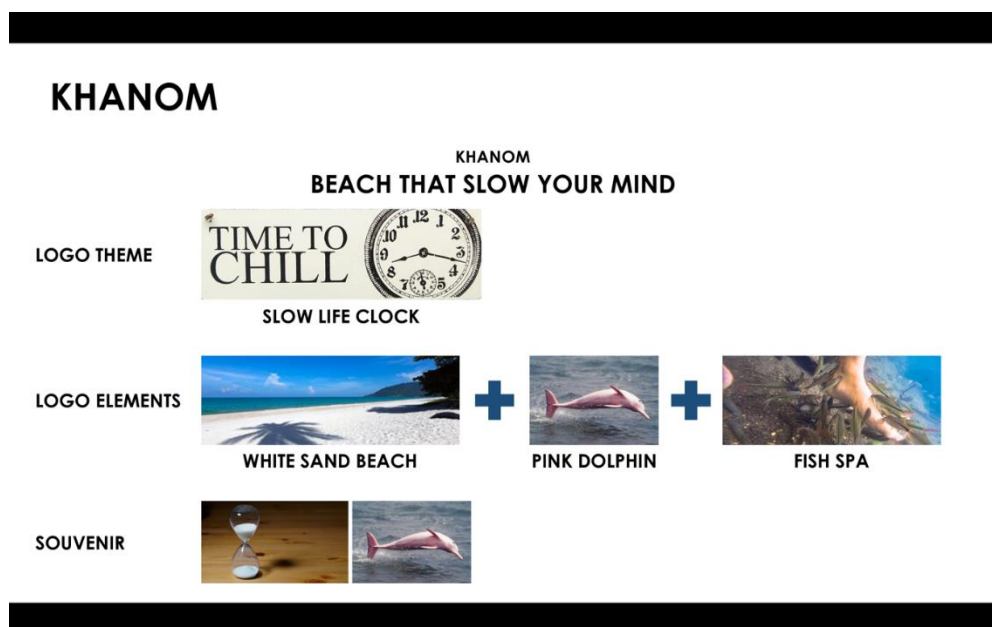
ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, มกราคม 2561

2.5 ภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

อำเภอขนอม (ทะเลทรายขาวให้พักผ่อนเติมพลังชีวิต)

ในพื้นที่ของขนอมจากการทำการประชุมกลุ่มและการสำรวจพื้นที่วิจัย จะพบว่าอัตลักษณ์ของพื้นที่จะเป็นเมืองที่ตอบโจทย์การท่องเที่ยวแบบเนิบช้าเนื่องด้วยบรรยากาศของพื้นที่ที่มีความไม่เร่งรีบเหมาะแก่การพักผ่อนร่างกายและจิตใจจากความเหนื่อยล้าประกอบกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่ส่งเสริมภาพลักษณ์ให้ขนอมเป็นเมืองที่เหมาะสมแก่การมาพักผ่อนหรือหลีกหนีจากความเร่งรีบในชีวิตประจำวันให้สามารถพักผ่อนได้อย่างแท้จริง อย่างหาดทรายสีขาวของหาดขนอมที่ทอดยาวสุดสายตามีความสวยงามที่

สวยงาม ยาวติดต่อกัน 2-3 หาด คือ หาดในแบริด หาดในเพลา และหาดปากน้ำ ซึ่งรวมกันเรียกว่า “หาดหน้าด่าน” หาดในখনอมมีน้ำทะเลใสสะอาดเหมาะแก่การเล่นน้ำมาก อีกทั้งยังมีสปาปลา หรือปลาบำบัด ที่ช่วยส่งเสริมการมาพักผ่อนของนักท่องเที่ยวให้มีความสุขที่เพิ่มขึ้นไป รวมทั้งมีกิจกรรมที่โดดเด่นในพื้นที่อย่าง การท่องเที่ยวชมโลมาสีชมพู ที่เกาะนุ้ยนอกให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับธรรมชาติอย่างใกล้ชิด จากผลในกิจกรรมข้างต้นทำให้ได้แนวคิดของการพัฒนาอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่খনอม คือ ทะเลทรายขาวให้พักผ่อน เติมพลังชีวิต สรุปลองค์ประกอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 2.9

ภาพที่ 2.9 ประเด็นสำคัญของภาพลักษณ์ หรืออัตลักษณ์ของพื้นที่খনอม

โดยกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดของพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลของอำเภอขนอม จะเป็นผู้ที่อายุ 30-39 ปี โดยที่มีเป้าหมายของการมายังพื้นที่เพื่อต้องการการพักผ่อนอย่างแท้จริงโดยหลีกเลี่ยงจากชีวิตที่เร่งรีบในชีวิตประจำวันของตน โดยมีผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสามารถมอบให้ผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

PASSIVE BEACH VACATION

- White Sand Beach
- Pink Dolphin Sightseeing
- Fish Spa
- Laid Back Holiday

ภาพที่ 2.10 แนวคิดของการพัฒนาอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่খনอม

อำเภอสิชล (ทะเลหินงามให้ชีวิตได้แถมที่พบกับสิ่งที่รัก)

ในพื้นที่ของสิชลจากการทำการประชุมกลุ่มและการสำรวจพื้นที่วิจัยพบว่าอัตลักษณ์ของพื้นที่ดังกล่าว จะมีความเป็นเมืองแห่งกิจกรรม Extreme Sport และกีฬาทางน้ำ โดยมีชายหาดมากมายที่เอื้ออำนวยให้เกิดกิจกรรมนันทนาการทางการท่องเที่ยวในลักษณะดังกล่าว ยกตัวอย่างเช่น หาดสิชล ที่มีชายหาดเป็นแนวหาดทอดยาวไปจนจรดหาดทรายโค้ง หาดหินงาม ที่บริเวณชายหาดเต็มไปด้วยก้อนหินกลมเกลี้ยง มีสีสนสวยงาม หาดปิตีที่ทอดยาวต่อจากหาดหินงาม บริเวณโดยรอบได้รับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักและร้านอาหาร สำหรับบริการนักท่องเที่ยว ไม่เพียงแต่ชายหาดและกิจกรรมกีฬาที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวที่มีรสนิยมชื่นชอบการออกกำลังกายมาเยือน ภาพลักษณ์ที่น่าดึงดูดของสิชลยังเป็นพื้นที่ที่ทำให้ผู้คนหรือนักท่องเที่ยวต่างๆ ที่ได้มาสัมผัสกับวิถีชาวประมง ที่ทำประมงแบบเคราพรธรรมชาติ ด้วยภูมิปัญญาของชาวประมงที่ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นใช้สภาพแวดล้อมของทะเล ผนวกกับวิถีศรัทธาและความเชื่อในวัดเจดีย์วัดโบราณสร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีตำนานเล่าขานมายาวนาน ทำให้ชาวบ้านทั้งในและนอกพื้นที่นิยมไปกราบไหว้บูชาสิ่งศักดิ์ภายในวัดกันเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน จากผลในกิจกรรมข้างต้นทำให้ได้แนวคิดของการพัฒนาอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่สิชล คือ ทะเลหินงามให้ชีวิตได้แถมที่พบกับสิ่งที่รัก สรุปองค์ประกอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 2.11

ภาพที่ 2.11 ประเด็นสำคัญของภาพลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของพื้นที่สิชล

โดยกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดของพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลของอำเภอสิชล จะเป็นผู้ที่อายุ 20-29 ปี โดยที่มีเป้าหมายของการมายังพื้นที่คือต้องการพื้นที่แห่งแรงบันดาลใจ หรือปลดปล่อยอารมณ์ความรู้สึก โดยมีผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่ตอบโจทย์การใช้สอยที่ใช้งานมาก สามารถหาซื้อได้ง่ายเหมาะสมแก่การสะสม

ACTIVE BEACH VACATION

- Sport & Hin Ngarm Beach
- Extreme Sport
- Tradition Way of Fisherman
- Wat Jedi Kai

ภาพที่ 2.12 แนวคิดของการพัฒนาอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่สีชล

จากผลการศึกษาข้างต้นผนวกกับกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ที่ได้ข้อสรุปอัตลักษณ์รวมของพื้นที่วิจัยเป็น ทะเลแห่งวัฒนธรรม หรือ Beach Culture เมื่อดำเนินการค้นหาและพัฒนาอัตลักษณ์ของพื้นที่การท่องเที่ยวดังกล่าวเพิ่มเติมในกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ จะได้ข้อค้นพบที่มีความสอดคล้องและคล้ายคลึงกันกับผลการศึกษาในเชิงปริมาณข้างต้น อัตลักษณ์ที่แตกต่างกัน โดยสามารถสรุปแยกเป็นสามพื้นที่ ดังนี้ อำเภอท่าศาลามีอัตลักษณ์เป็น ทะเลโคลนที่ให้การเรียนรู้วิถีชีวิต อำเภอสิชลมีอัตลักษณ์เป็น ทะเลหินงามให้ชีวิตได้แอคทีฟกับสิ่งที่รัก และอำเภอขนอมมีอัตลักษณ์เป็น ทะเลทรายขาวให้พักผ่อนเติมพลังชีวิต โดยผลของการค้นหาแต่ละพื้นที่มีข้อมูลดังนี้

ภาพที่ 2.13 แนวคิดประเด็นสำคัญของภาพลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของพื้นที่ 3 อำเภอ

1) อำเภอขนอม (ทะเลทรายขาวให้พักผ่อนเติมพลังชีวิต)

ในพื้นที่ของขนอมจากการทำการประชุมกลุ่มและการสำรวจพื้นที่วิจัย จะพบว่าอัตลักษณ์ของพื้นที่จะเป็นเมืองที่ตอบโจทย์การท่องเที่ยวแบบเนิบช้าเนื่องด้วยบรรยากาศของพื้นที่ที่มีความไม่เร่งรีบเหมาะแก่การ

พักผ่อนร่างกายและจิตใจจากความเหนื่อยล้าประกอบกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่ส่งเสริมภาพลักษณ์ให้ชวนเป็นเมืองที่เหมาะสมแก่การมาพักผ่อนหรือหลีกเลี่ยงจากความเร่งรีบในชีวิตประจำวันให้สามารถพักผ่อนได้อย่างแท้จริง อย่างหาดทรายสีขาวของหาดขนอมที่ทอดยาวสุดสายตามีความสวยงามที่สวยงาม ยาวติดต่อกัน 2-3 หาด คือ หาดในเปร็ด หาดในเพลา และหาดปากน้ำ ซึ่งรวมกันเรียกว่า “หาดหน้าด่าน” หาดในขนอมมีน้ำทะเลใสสะอาดเหมาะแก่การเล่นน้ำมาก อีกทั้งยังมีสปาปลา หรือปลาบำบัด ที่ช่วยส่งเสริมการมาพักผ่อนของนักท่องเที่ยวให้มีสุขภาพที่ดีเพิ่มขึ้นไป รวมทั้งมีกิจกรรมที่โดดเด่นในพื้นที่อย่าง การท่องเที่ยวชมโลมาสีชมพู ที่เกาะนุ้ยนอกให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับธรรมชาติอย่างใกล้ชิด จากผลในกิจกรรมข้างต้นทำให้ได้แนวคิดของการพัฒนาอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่ขนอม คือ ทะเลทรายขาวให้พักผ่อนเติมพลังชีวิต สรूपองค์ประกอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 2.14

KHANOM

KHANOM BEACH THAT SLOW YOUR MIND

LOGO THEME

SLOW LIFE CLOCK

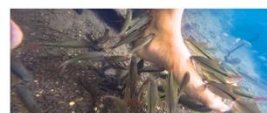
LOGO ELEMENTS

WHITE SAND BEACH

PINK DOLPHIN

FISH SPA

SOUVENIR

ภาพที่ 2.14 ประเด็นสำคัญของภาพลักษณ์ หรืออัตลักษณ์ของพื้นที่ขนอม

โดยกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดของพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลของอำเภอขนอม จะเป็นผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี โดยที่มีเป้าหมายของการมายังพื้นที่เพื่อต้องการการพักผ่อนอย่างแท้จริงโดยหลีกเลี่ยงจากชีวิตที่เร่งรีบในชีวิตประจำวันของตน โดยมีผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสามารถมอบให้ผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

PASSIVE BEACH VACATION

- White Sand Beach
- Pink Dolphin Sightseeing
- Fish Spa
- Laid Back Holiday

ภาพที่ 2.15 แนวคิดของการพัฒนาอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่ชนอม

2) อำเภอลิชล (ทะเลหินงามให้ชีวิตได้แถมที่พบกับสิ่งที่รัก)

ในพื้นที่ของลิชลจากการทำการประชุมกลุ่มและการสำรวจพื้นที่วิจัยจะพบว่าอัตลักษณ์ของพื้นที่ดังกล่าว จะมีความเป็นเมืองแห่งกิจกรรม Extreme Sport และกีฬาทางน้ำ โดยมีชายหาดมากมายที่เอื้ออำนวยให้เกิดกิจกรรมนันทนาการทางการท่องเที่ยวในลักษณะดังกล่าว ยกตัวอย่างเช่น หาดลิชล ที่มีชายหาดเป็นแนวหาดยาวไปจนจรดหาดทรายโค้ง หาดหินงาม ที่บริเวณชายหาดเต็มไปด้วยก้อนหินกลมเกลี้ยง มีสีสนสวยงาม หาดปิตีที่ทอดยาวต่อจากหาดหินงาม บริเวณโดยรอบได้รับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักและร้านอาหาร สำหรับบริการนักท่องเที่ยว ไม่เพียงแต่ชายหาดและกิจกรรมกีฬาที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวที่มีรสนิยมชื่นชอบการออกกำลังกายมาเยือน ภาพลักษณ์ที่น่าดึงดูดของลิชลยังเป็นพื้นที่ที่ทำให้ผู้คนหรือนักท่องเที่ยวต่างๆ ที่ได้มาสัมผัสกับวิถีชาวประมง ที่ทำประมงแบบเคราพรธรรมชาติ ด้วยภูมิปัญญาของชาวประมงที่ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นใช้สภาพแวดล้อมของทะเล ผสมกับวิถีศรัทธาและความเชื่อในวัดเจดีย์วัดโบราณสร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีตำนานเล่าขานมายาวนาน ทำให้ชาวบ้านทั้งในและนอกพื้นที่นิยมไปกราบไหว้บูชาสิ่งศักดิ์ภายในวัดกันเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน จากผลในกิจกรรมข้างต้นทำให้ได้แนวคิดของการพัฒนาอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่ลิชล คือ ทะเลหินงามให้ชีวิตได้แถมที่พบกับสิ่งที่รัก สรุปองค์ประกอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 2.16

SICHON

SICHON BEACH THAT HAS POWER OF NATURE

LOGO THEME

ACTIVE CLOCK

LOGO ELEMENTS

HIN NGARM BEACH

WATER/EXTREME SPORT

TRADITION FISHERMAN

SOUVENIR

ภาพที่ 2.16 ประเด็นสำคัญของภาพลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของพื้นที่ลิซล

โดยกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดของพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลของอำเภอสิชล จะเป็นผู้ที่มีอายุ 20-29 ปี โดยที่มีเป้าหมายของการมายังพื้นที่คือต้องการพื้นที่แห่งแรงบันดาลใจ หรือปลดปล่อยอารมณ์ความรู้สึก โดยมีผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่ตอบโจทย์การใช้สอยที่ใช้งานมาก สามารถหาซื้อได้ง่ายเหมาะสมแก่การสะสม

ACTIVE BEACH VACATION

- Sport & Hin Ngarm Beach
- Extreme Sport
- Tradition Way of Fisherman
- Wat Jedi Kai

ภาพที่ 2.17 แนวคิดของการพัฒนาอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่ลิซล

3) อำเภอท่าศาลา (ทะเลโคลนที่ให้การเรียนรู้วิถีชีวิต)

ในพื้นที่ของท่าศาลาจากการทำการประชุมกลุ่มและการสำรวจพื้นที่วิจัย จะพบว่าอัตลักษณ์ของพื้นที่ดังกล่าวจะผสมผสานด้วยกันอยู่สองส่วน โดยส่วนแรกท่าศาลาจะมีความเป็นเมืองมหาวิทยาลัยเนื่องด้วยเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในด้านการมีพื้นที่มากที่สุดของประเทศไทย

ภายในมหาวิทยาลัยมีการจัดการเรียนการสอน ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี จุดเด่นที่กำลังเป็นที่น่าจับตามองก็คือ โรงพยาบาลศูนย์การแพทย์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เป็นโรงพยาบาลที่มีความพร้อมในการเปิดให้บริการและการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ โดยมีวิสัยทัศน์ในการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว มีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญมาทำการตรวจเหมือนกับโรงพยาบาลเอกชนแต่ค่ารักษาพยาบาลสมเหตุสมผล มีการพัฒนาที่ทันต่อการแพทย์ของโลก และเป็นศูนย์กลางการแพทย์ที่ทันสมัยที่สุดของภาคใต้ตอนบน ส่วนที่สองเป็นสิ่งที่ถือได้ว่ามีความโดดเด่นควบคู่ไปกับมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์และโรงพยาบาลศูนย์การแพทย์ คือ สปาโคลนของกลุ่มอนุรักษ์ป่าชายเลนบ้านแหลมโฮมสเตย์ ที่มีแหล่งโคลนที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงในการทำสปามาก โดยล่าสุดได้รับการรับรองจากมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ถึงคุณประโยชน์ของโคลนสปาของพื้นที่จากกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่เชื่อถือได้และได้รับการยอมรับ จากผลในกิจกรรมข้างต้นทำให้ได้แนวคิดของการพัฒนาอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่ท่าศาลา คือ ทะเลโคลนที่ให้การเรียนรู้วิถีชีวิต สรรูปองค์ประกอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 2.18

ภาพที่ 2.18 ประเด็นสำคัญของภาพลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของพื้นที่ท่าศาลา

โดยกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดของพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลของอำเภอท่าศาลา จะเป็นผู้ที่มิอายุ 30 ปีขึ้นไป โดยที่มีเป้าหมายของการมายังพื้นที่คือต้องการสภาพแวดล้อมทางการแพทย์ที่มีคุณภาพ และเป็นผู้ที่รักในการค้นหาหรือสำรวจวัฒนธรรมแปลกใหม่จากถิ่นที่อื่น โดยมีผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในพื้นที่

DISCOVERED BEACH VACATION

- Baan Lhaeng Mud Spa
- Medical Center
- Walailak University
- Evidence of Archeology

ภาพที่ 2.19 แนวคิดของการพัฒนาอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่ท่าศาลา

อำเภอท่าศาลา (ทะเลโคลนที่ให้การเรียนรู้วิถีชีวิต)

ในพื้นที่ของท่าศาลาจากการทำการประชุมกลุ่มและการสำรวจพื้นที่วิจัย จะพบว่าอัตลักษณ์ของพื้นที่ดังกล่าวจะผสมผสานด้วยกันอยู่สองส่วน โดยส่วนแรกท่าศาลาจะมีความเป็นเมืองมหาวิทยาลัยเนื่องด้วยเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในด้านการมีพื้นที่มากที่สุดของประเทศไทย ภายในมหาวิทยาลัยมีการจัดการเรียนการสอน ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี จุดเด่นที่กำลังเป็นที่น่าจับตามองก็คือ โรงพยาบาลศูนย์การแพทย์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เป็นโรงพยาบาลที่มีความพร้อมในการเปิดให้บริการและการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ โดยมีวิสัยทัศน์ในการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว มีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญมาทำการตรวจเหมือนกับโรงพยาบาลเอกชนแต่ค่ารักษาพยาบาลสมเหตุสมผล มีการพัฒนาที่ทันต่อการแพทย์ของโลก และเป็นศูนย์กลางการแพทย์ที่ทันสมัยที่สุดของภาคใต้ตอนบน ส่วนที่สองเป็นสิ่งที่ถือได้ว่ามีความโดดเด่นควบคู่ไปกับมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์และโรงพยาบาลศูนย์การแพทย์ คือ สปาโคลนของกลุ่มอนุรักษ์ป่าชายเลนบ้านแหลมโฮมสเตย์ ที่มีแหล่งโคลนที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงในการทำสปาอย่างมาก โดยล่าสุดได้การรับรองจากมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ถึงคุณประโยชน์ของพื้นที่จากกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่เชื่อถือได้และได้รับการยอมรับ จากผลในกิจกรรมข้างต้นทำให้ได้แนวคิดของการพัฒนาอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่ท่าศาลา คือ ทะเลโคลนที่ให้การเรียนรู้วิถีชีวิต สรุปองค์ประกอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 2.20

ภาพที่ 2.20 ประเด็นสำคัญของภาพลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของพื้นที่ท่าศาลา

โดยกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดของพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลของอำเภอท่าศาลา จะเป็นผู้มีอายุ 30 ปีขึ้นไป โดยมีเป้าหมายของการมายังพื้นที่ที่ต้องการสภาพแวดล้อมทางการแพทย์ที่มีคุณภาพ และเป็นผู้ที่รักการค้นหาหรือสำรวจวัฒนธรรมแปลกใหม่จากถิ่นพื้นที่อื่น โดยมีผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในพื้นที่ (เกศรา สุขเพชรและคณะ 2561)

DISCOVERED BEACH VACATION

- Baan Lhaeng Mud Spa
- Medical Center
- Walailak University
- Evidence of Archeology

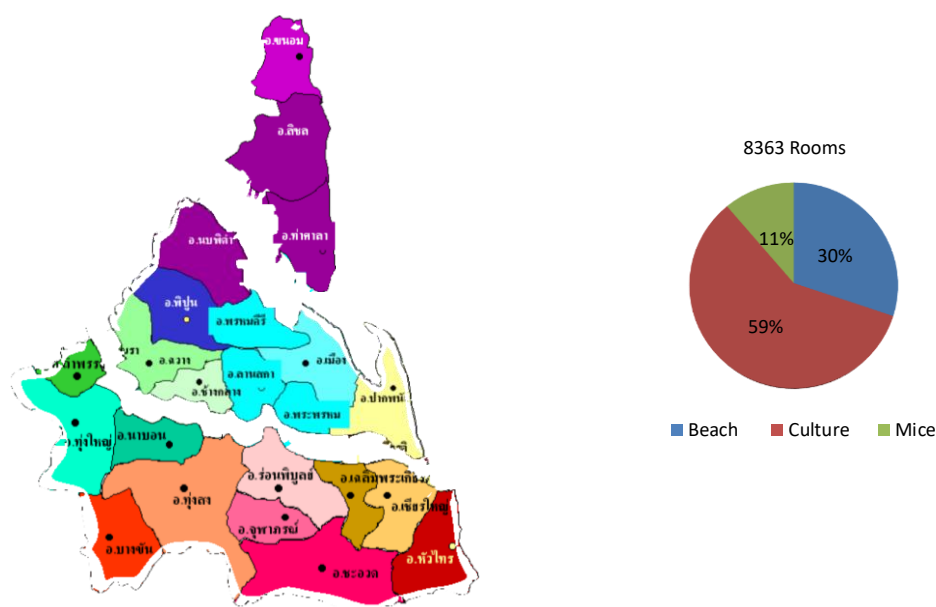

ภาพที่ 2.21 แนวคิดของการพัฒนาอัตลักษณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่ท่าศาลา

2.6 สถานการณ์การท่องเที่ยวในบริบทของ SME (เชื่อมโยงพื้นที่การศึกษา)

ผศ.ดร.กนกนันทน์ แก้วนุชและคณะ, 2561 สถานการณ์การท่องเที่ยวในบริบทของ (SME) จากงานวิจัย “แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ใน

อุตสาหกรรมบริการ จังหวัดนครศรีธรรมราช” ในการสำรวจพื้นที่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ณ ปัจจุบันทางจังหวัดที่มีห้องพักทั้งสิ้น 8363 ห้องที่ทำการจดทะเบียนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และเมื่อทำการจัดกลุ่มพื้นที่ที่มีการกระจายตัวของห้องพัก แบ่งได้เป็น 3 พื้นที่ คือโซนกลุ่มการท่องเที่ยวทางทะเลได้แก่ อำเภอท่าศาลา สิชล และขนอม ซึ่งมีอัตราส่วนทั้งสิ้นร้อยละ 30% ต่อมาคือโซนกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งในพื้นที่ส่วนพบามีการกระจุกตัวส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 50 จากจำนวนทั้งสิ้น ร้อยละ 59 จากทั้งหมดของพื้นที่จังหวัด และสุดท้ายคือพื้นที่กลุ่มทั่วไป พบว่ามีเนื้อที่มากที่สุดแต่อัตราส่วนของห้องพักในการรองรับนักท่องเที่ยวเพียงร้อยละ 11

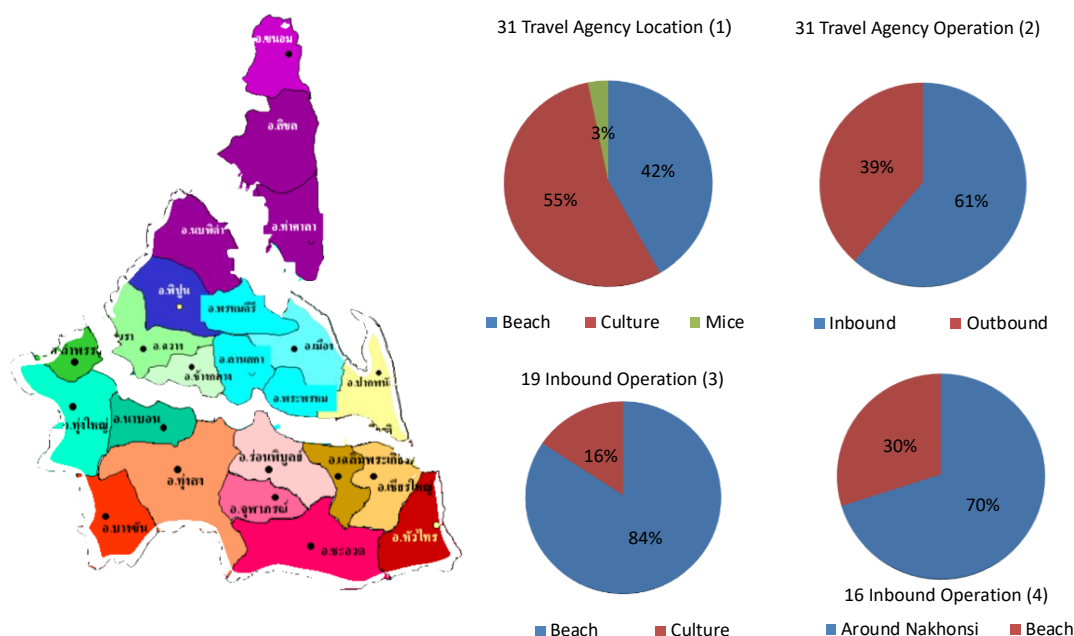
ACCOMMODATION

Nakhon Si Thammarat

ภาพที่ 2.22 อัตราส่วนห้องพักสำหรับนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาแบ่งตามรูปแบบการท่องเที่ยวในพื้นที่

พบว่าผู้ประกอบการตัวแทนนำเที่ยวที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช มีทั้งสิ้น 31 บริษัท โดยเมื่อทำการจัดกลุ่มโซนดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นจะเห็นถึงร้อยละของจำนวนผู้ประกอบการในแต่ละโซนพื้นที่ ได้แก่ โซนพื้นที่ประเภทการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จะมีอยู่ร้อยละ 55 และกระจุกตัวอยู่ในอำเภอเมืองเป็นส่วนใหญ่ ต่อมาโซนพื้นที่ประเภทการท่องเที่ยวทางทะเล จะมีอยู่ร้อยละ 42 ซึ่งจะกระจายตัวอยู่ในสามอำเภอได้แก่ ท่าศาลา สิชล และขนอม และโซนพื้นที่ประเภทการท่องเที่ยวทั่วไป จะมีผู้ประกอบการดังกล่าวอยู่เพียงร้อยละ 3 จากข้อมูลที่ได้กล่าวไปเมื่อคณะผู้วิจัยได้ทำการพิจารณารายละเอียดเพิ่มขึ้นก็จะ

พบว่า ผู้ประกอบการตัวแทนนำเที่ยวกว่าร้อยละ 61 เป็นการนำเที่ยวภายในพื้นที่ โดยอัตราของการนำเที่ยวภายในพื้นที่ของโซนพื้นที่ประเภทการท่องเที่ยวทางทะเลถือได้ว่ามีอัตราต่อส่วนทั้งหมดของการนำเที่ยวภายในพื้นที่ที่สูงมาถึงร้อยละ 84 และมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของพื้นที่ๆ ท่าศาลา สิชล และขนอมมาเป็นลำดับแรกๆในจังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากอัตราของจำนวนห้องพักที่มีการกระจายตัวอย่างทั่วถึงในโซนพื้นที่ และจำนวนผู้ประกอบการนำเที่ยวภายในพื้นที่ที่มีอัตราที่สูงกว่าพื้นที่อื่นๆ ทำให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด

TRAVEL AGENCY

Nakhon Si Thammarat

ภาพที่ 2.23 อัตราส่วนผู้ประกอบการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราชแบ่งสัดส่วนตามรูปแบบการท่องเที่ยวในพื้นที่

2.7 กรณีศึกษาการจัดการพื้นที่ในประเทศไทย

กรณีศึกษาที่ 1 การควบคุมการใช้และจัดการที่ดินในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต

พบว่ามีปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมาควบคุมการก่อสร้างในจังหวัดภูเก็ต โดยอำนาจอยู่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ยังไม่มีความพร้อมในการรับผิดชอบเรื่องนี้ และการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในท้องถิ่นยังน้อยไป และหน่วยงานของรัฐยังไม่มีแนวทางชัดเจนในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม (หิรัญย์เศรษฐ์ เขียวประยูร, 2522)

กรณีศึกษาที่ 2 ข้อขัดแย้งทางกฎหมายเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารริมทะเล กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต

การก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ ถูกควบคุมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พระราชบัญญัติการผังเมือง พระราชบัญญัติส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พระราชบัญญัติอาคารชุด พระราชบัญญัติการโรงแรม พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน เพื่อคุ้มครองผู้ที่อยู่อาศัย รักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่นั้น ๆ โดยประเทศไทยมีกฎหมายมีหน่วยงานรับผิดชอบเฉพาะด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดความขัดแย้งในทางปฏิบัติ ของเจ้าหน้าที่แต่ละหน่วยงาน และในการพิจารณาอนุมัติ เกิดปัญหาคำว่า แนวชายฝั่งทะเล ที่ไม่สามารถหาเส้นในการวัดได้ชัดเจนเพราะกฎหมายไม่มีคำจำกัดความไว้เว้นแต่ชายหาด ป่าตองมีการระบุใน กฎกระทรวงฉบับที่ 15 ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (บัณฑิต จุลาสัย อลงกรณ์ จารุสมบัติ, 2546

กรณีศึกษาที่ 3 มาตรการทางกฎหมายในการอนุรักษ์ชุมชนประวัติศาสตร์ในเมือง : กรณีศึกษาชุมชน อัมพวา

เมื่อนักท่องเที่ยวมากขึ้นทำให้เกิดการขยายตัวของธุรกิจโรงแรม ทำให้เกิดความบกพร่องของกฎหมายที่ไม่สามารถควบคุมการก่อสร้างที่ไม่เข้ากับวัฒนธรรมของชุมชน และชาวบ้านขาดความร่วมมืออนุรักษ์ชุมชน โดยมีพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 และ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ควบคู่กัน เมื่อมีการประกาศใช้ผังเมืองแล้วการก่อสร้างต่าง ๆ ในพื้นที่นั้นต้องเป็นตามผังเมืองที่ระบุไว้ ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ชุมชนอัมพวาให้คงสภาพดั้งเดิม จึงควรมีผังเมืองเฉพาะ ที่จะกำหนดความละเอียดในพื้นที่ได้ดีกว่าผังเมืองรวม (โชคชัย เหลืองประเสริฐ, 2560)

กรณีศึกษาที่ 4 มาตรการทางกฎหมายในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ:กรณีศึกษาพื้นที่บางกะเจ้า

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวในพื้นที่บางกะเจ้าพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งมีวิธีการจัดการและควบคุมการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 หมวดที่ 5 มีการบัญญัติเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน และเมื่อพื้นที่ได้ถูกกำหนดโดยผังเมืองเฉพาะ ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินให้ผิดไปจากผังเมืองเฉพาะ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ที่กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ในการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางสาธารณะ รวมทั้งกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษา

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่ที่สำคัญคือผังเมืองเพราะแสดงให้เห็นว่าพื้นที่บางกะเจ้าสามารถสร้างอะไรได้บ้าง (นัทรหทัย ขำดี, 2559)

กรณีศึกษาที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามผังเมืองรวมเมืองอุดรธานี

ยังไม่มีมีการปฏิบัติตามผังเมืองรวมเท่าที่ควรและเจ้าหน้าที่ยังไม่มีประสิทธิภาพในการควบคุมตรวจสอบ และมีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการผังเมืองทำให้เกิดการพัฒนาและดำเนินงานล่าช้าที่เกิดจากปัญหางบประมาณไม่ทันต่อความต้องการของประชาชน (วีระวัตร ไวยยานุวัตติ, 2554)

กรณีศึกษาที่ 6 การกระจายอำนาจในการตรากฎหมายให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัจจุบันประเทศไทยส่วนมากจะใช้ผังเมืองรวมซึ่งมีอายุ 5 ปีเมื่อครบกำหนดแล้วจะเกิดช่องว่างที่ไม่มีผังเมืองบังคับใช้ในช่วงเวลาที่ผังเมืองหมดอายุแล้ว โดยส่วนกลางเป็นผู้เป็นผู้กำหนดผังเมืองรวมโดยไม่มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วม (อนุวงศ์ ชานุตร, 2553)

กรณีศึกษาที่ 7 แนวทางอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครขยายตัวอย่างต่อเนื่องนำความเจริญไปสู่ชนเมืองที่เป็นแหล่งเกษตรกรรมประชาชนในพื้นที่มีความหวงแหนรักษาพื้นที่ เพราะเป็นอาชีพที่ทำมาตั้งแต่บรรพบุรุษ และต้องการรักษาพื้นที่สีเขียวไว้ โดยผังเมืองรวม เมื่อพ.ศ. 2549 มีการเปลี่ยนสีชุมชนหนองจอกจากสีเหลืองเป็นสีส้ม เพื่อกระจายความเจริญออกจากศูนย์กลางเมือง บริเวณตลาดหนองจอกจากสีน้ำตาลเป็นสีแดง ทำให้การพัฒนาหนองจอกขึ้นอยู่กับผังเมืองรวม นโยบายของภาครัฐ และ การขยายตัวทางเศรษฐกิจแต่พื้นที่หนองจอกความเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจไม่มากนัก ทำให้เกษตรกรประกอบอาชีพได้ต่อไป (วันวิสาข์ เรืองสนาม, 2550)

กรณีศึกษาที่ 8 บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ กรณีศึกษาเขตนครเชียงราย

เมืองน่าอยู่ต้องมีความสมดุลด้านกายภาพ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคมมีระบบการจัดการที่ดีนำไปสู่การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ประเทศไทยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเมือง โดยมีเทศบาลเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายของชาติ และการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่โดยดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาเมือง (ธิติพร คำแก่น, 2550)

มีพระราชบัญญัติเทศบาล ได้จัดตั้งท้องถิ่นไว้ 3 ประการ ขึ้นอยู่กับ จำนวนประชากร ความเจริญทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น และความสำคัญทางการเมืองของท้องถิ่นว่าสามารถพัฒนาเมืองได้รวดเร็วเพียงใด จึงเกิดการกำหนดเทศบาล เป็น ขนาด ใหญ่ , กลาง , เล็ก โดยเทศบาลนครเชียงรายมีบทบาทในการมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาเมืองน่าอยู่ สร้างจิตสำนึกให้ชุมชน รวมถึงการแก้ปัญหาหาเสพติด เทศบาลได้มอบหมายให้ผู้นำชุมชนของแต่ละพื้นที่จัดประชุมภายในชุมชนตนเอง

กรณีศึกษาที่ 9 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมือง กรณีศึกษาการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในกระบวนการจัดทำผังเมืองรวม

การดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นเพื่อป้องกันมิให้เกิดการล่วงละเมิดสิทธิของบุคคลเช่น การปิดประกาศเชิญชวนให้ผู้มีส่วนได้เสียไปตรวจดูแผนผัง ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 มาตรา 23 แต่เกิดปัญหาที่ประชาชนมีส่วนร่วมน้อย เกิดจากการขาดประชาสัมพันธ์เพราะผู้ได้รับผลกระทบ หรือการจัดประชุมในวันราชการเกิดความไม่สะดวกของประชาชน เป็นต้นและไม่มีความคิดเห็นว่าต้องจัดประชุมเพื่อฟังความเห็นจากประชาชนในขั้นตอนใดของการวางผังเมือง และการประชุมประชาชนในครั้งสุดท้ายของการวางและจัดทำผังเมืองรวมเป็นการประชุมหลังจากที่ได้ทำผังเมืองเสร็จแล้วการแสดงความคิดเห็นของประชาชนจึงไม่มีประโยชน์เป็นเพียงขั้นตอนของทางราชการเท่านั้น

กรณีศึกษาที่ 10 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว :ศึกษากรณีชุมชนย่านบางลำพู

ชุมชนบางลำพูเป็นชุมชนประวัติศาสตร์มีเอกลักษณ์มาช้านาน จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ นำชุมชนมาเป็นจุดขายการท่องเที่ยวให้ประชาชนในชุมชนเห็นคุณค่าและรักษาวัฒนธรรมอันดีไว้เพื่อสร้างรายได้ และ เกิดความสามัคคีให้รักษาชุมชนไว้ ปัจจุบันมีประชาคมบางลำพู เป็นการรวมตัวจัดกิจกรรมท่องเที่ยวต่าง ๆ โดยที่แกนนำในกลุ่มเน้นการอนุรักษ์พื้นที่วัฒนธรรม ประเพณีและเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเอาไว้

กรณีศึกษาที่ 11 การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการสร้างฐานข้อมูลเพื่อจัดทำผังเมืองรวม

การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นขั้นตอนแรกและสำคัญของการจัดทำผังเมืองรวม แต่ปัจจุบันไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงมีบทบาทจำกัด โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล มีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นหน่วยงานผู้จัดทำฐานข้อมูลผังเมืองรวม การเลือกตั้งองค์การปกครอง

ส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของการมีส่วนร่วมในการกำหนดผังเมือง และการกำหนดผังเมืองจัดทำตามทิศทางการลงทุนของผู้ประกอบการรายใหญ่ เพราะความเชื่อว่าการเติบโตของเศรษฐกิจจะนำมาซึ่งความเจริญ

กรณีศึกษาที่ 12 การจัดการเมืองพัทยา

การศึกษาคั้งนี้ได้ศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เพราะปัจจุบันนี้มีการพัฒนาเมืองเปลี่ยนแปลงไป จากอดีตที่เป็นหมู่บ้านชายทะเลเงียบสงบ จนเป็นแหล่งท่องเที่ยว พักตากอากาศที่มีนักท่องเที่ยวให้ความนิยม จำนวนมากขึ้นทุก ๆ ปี นำไปสู่การสร้าง โรงแรม ห้างสรรพสินค้า ต่าง ๆ มากมาย เพื่รองรับนักท่องเที่ยว ทำให้ทำลายบรรยากาศทะเลที่สวยงามไป และปัญหาที่แสดงให้เห็นการบังคับใช้ผังเมืองยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

มีการบัญญัติพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในเขตเมืองพัทยา อำเภอบางละมุงจังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2523 ทำให้การก่อสร้างอาคาร ต่าง ๆ ต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ปัญหาที่สำคัญคือเมืองพัทยาย้ายตัวอย่างรวดเร็วทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ โดยไม่สามารถบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ให้มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะไม่สัมพันธ์กับการพัฒนาที่ดินของเอกชนและมาตรการการลงโทษทางกฎหมายไม่ชัดเจน

อาคาร หมายความว่า ดึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งที่สร้างขึ้น อย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ และหมายความรวมถึง (1) อัฒจันทร์หรือสิ่งที่สร้างขึ้น อย่างอื่นเพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนของประชาชน (2) เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ อุโมงค์ เรือ เรือ ท่อน้ำ ท่าจอดเรือ รั้ว กำแพง หรือประตู ที่สร้างขึ้นติดต่อกับหรือใกล้เคียงกับที่สาธารณะ หรือสิ่งที่ สร้างขึ้นให้บุคคลทั่วไปใช้สอย (3) ป้ายหรือสิ่งที่สร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย (ก) ที่ติดหรือตั้งไว้ เหนือที่สาธารณะและมีขนาดเกินหนึ่งตารางเมตร หรือมีน้ำหนักรวมทั้งโครงสร้างเกินสิบกิโลกรัม (ข) ที่ติดหรือตั้งไว้ในระยะห่างจากที่สาธารณะซึ่งเมื่อวัดในทางราบแล้ว ระยะห่างจากที่สาธารณะมีน้อยกว่าความสูงของป้ายนั้นเมื่อวัดจากพื้นดิน และมีขนาดหรือมีน้ำหนักเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง (4) พื้นหรือสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่พักจอดรถ ที่กับลบ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารที่ กำหนดตามมาตรา 8 (9) (5) สิ่งทีสร้างขึ้นอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงทั้งนี้ ทั้งนี้ให้ หมายความว่ารวมถึงส่วนต่าง ๆ ของอาคารด้วย

เมืองพัทยามีผังเมืองรวมพัทยาตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ตั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม 2526 ในกฎกระทรวงฉบับที่ 6,61 โดยกรมผังเมืองกำหนดแนวทางพัฒนาไว้ 20 ปีแต่มีการใช้จริงเพียง 12

ปี กรมผังเมืองสำนักงานผังเมืองจังหวัดชลบุรี เป็นหน่วยงานปรับปรุงแก้ไข โดยนำพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ , พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร , พระราชบัญญัติการผังเมือง มาบังคับในเพื่อไม่ให้เกิดการก่อสร้างทำลายสิ่งแวดล้อมเช่นมลพิษทางน้ำ ขยะ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ แต่ภาครัฐไม่มีนโยบายที่ชัดเจนเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นก็ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมผังเมืองให้มีประสิทธิภาพได้และเมืองพัทยาไม่มีข้อบัญญัติควบคุมการก่อสร้างของเมืองเอง อาศัยแต่กฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ (นพนันท์ ตาปนานนท์ และ ลือชัย ครุฑน้อย, 2541)

จากการสำรวจประกอบการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมพัทยาในปี พ.ศ.2529 และ พ.ศ.2534 การใช้ที่ดินสำหรับอยู่อาศัยเพิ่มขึ้นแต่เกษตรกรรมลดลง เป็นการชี้ถึงการพัฒนาของเมืองพัทยาในระยะเวลา 6 ปี (นพนันท์ ตาปนานนท์ และ ลือชัย ครุฑน้อย, 2541) โดยมีการขยายตัวจากตามแนวชายฝั่งเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เช่น โรงแรม จึงเป็นการรุกล้ำพื้นที่ชายหาด และ เกษตรกรรม

เมืองพัทยาก่อเกิดจากชาวประมงกลุ่มเล็กๆ ผู้คนไม่หนาแน่นต่อมาเป็นเมืองพัทยาซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทะเลที่มีชื่อเสียงมีชายหาดยาวติดต่อกัน 15 กิโลเมตร (กอบแก้ว พลเจริญ, 2527 หน้า1) มีหาดนาเกลือยาว 6.4 กิโลเมตร หาดพัทยายาว 2.8 กิโลเมตร หาดจอมเทียนยาว 6.8 กิโลเมตร (กอบแก้ว พลเจริญ, 2527 หน้า 47) นำรายได้มาสู่เมืองพัทยามหาศาล เกิดระบบการปกครองแบบพิเศษที่ประชาชนสามารถเลือกนายกเมืองพัทยาได้ และส่วนหนึ่งที่พัทยาเติบโตจนทำให้อัตลักษณ์ของพื้นที่เปลี่ยนแปลงไปเกิดจากการปล่อยให้เจ้าของที่ดินมีอิสระในการใช้ที่ดินของตนทำให้ส่งผลต่อระบบต่าง ๆ ภายในเมือง (กอบแก้ว พลเจริญ, 2527 หน้า 180)

มีการปกครองต่างจากท้องถิ่นอื่น ตามพระราชบัญญัติราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 มีผู้จัดการเทศบาล หรือ นายกเมืองพัทยา (วัลลภ ศิริเลิศตระกูล, 2539 หน้า 1) มีการตรากฎกระทรวงฉบับที่ 61 (พ.ศ. 2531) ออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เพื่อบังคับใช้ผังเมืองรวมในท้องที่ ตำบลหนองปลาไหล นาเกลือ หนองปรือ และ ห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีให้มีการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลให้มีประสิทธิภาพให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ และ มีพาณิชยกรรมที่สอดคล้องกับพื้นที่ รวมถึงอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (วัลลภ ศิริเลิศตระกูล, 2539 หน้า 53) เมื่อนักท่องเที่ยวสนใจที่เข้ามาในพัทยามากขึ้นเกิดการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ ทั้งได้รับอนุญาต หรือ ไม่ได้รับอนุญาต หรือได้รับอนุญาต แต่มีการต่อเติมผิดไปจากแบบที่ขออนุญาตไว้ ทำให้ราคาที่ดินสูงขึ้น และ เกิดอาคารสูงเป็นจำนวนมาก คุณ วัลลภ ศิริเลิศตระกูล กล่าวว่า เมืองพัทยามีกฎหมาย ที่บิบบเจ้าของที่ดินให้ใช้ประโยชน์จากที่ดินมากที่สุด เช่น 100 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ปลุกสร้างอาคารได้เพียง 25 % ของพื้นที่ สูงได้ไม่เกิน 14 เมตร และมีการอาศัยช่องว่างของกฎหมาย โดยไม่มีการร้องเรียนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประการสุดท้ายคือเจ้าพนักงาน

ท้องถิ่นมีอำนาจเพียงร้องทุกข์ ไม่มีอำนาจจับกุม จึงไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้มีประสิทธิภาพ ล่าช้าทำให้การสร้างอาคารเสร็จสิ้นเป็นอาคารที่ไม่ได้มาตรฐาน (วัลลภ ศิริเลิศตระกูล, 2539 หน้า ๓97)

เมืองพัทยายังปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะ การปล่อยน้ำเสีย แม้ว่าจะมี พระราชบัญญัติควบคุมอาคารพ.ศ. 2479 พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติควบคุมสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 และข้อบัญญัติเมืองพัทยา ก็ตามไม่สามารถนำมาบังคับใช้กับเจ้าของที่ดินให้ปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะ มีหลายหน่วยงาน เช่น ตำรวจ สำนักงานผังเมืองจังหวัด เจ้าหน้าที่เทศบาล และประชาชนไม่มีส่วนรวมในการกำหนดผังเมืองเท่าที่ควร (นพพันธ์ ตาปนานนท์ และ ลือชัย ครุฑน้อย, 2541 หน้า 9)

โดยจังหวัดชลบุรีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 เป็นเมืองหลักที่อยู่ในแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งตะวันออกของประเทศไทย (พงษ์ศักดิ์ ศรีจุม, 2551 หน้า 2) แต่ขาดแผนพัฒนาพื้นที่ศูนย์กลางเมืองที่รัดกุมและมีประสิทธิภาพจึงเกิดปัญหาการพัฒนาเมืองไม่มีทิศทาง (พงษ์ศักดิ์ ศรีจุม, 2551)

กรณีศึกษาที่ 12 การจัดการพื้นที่ชายหาดหัวหิน

ชายหาดหัวหิน เป็นทะเลอ่าวไทย เป็นชายหาดทะเลสงบมีอายุมากกว่า 100 ปีอดีตประชาชนท้องถิ่นจะมีอาชีพประมง เป็นหลัก แต่ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวมาชมความสวยงาม และ พักผ่อนจำนวนมาก ขยายจากทิศตะวันออกไปทิศตะวันตกอย่างรวดเร็วเป็นการรองรับนักท่องเที่ยว (ไพฑูริ มีนะกะนิษฐ, 2554 หน้า 1)

เมืองหัวหินมีผังเมืองรวมฉบับแรกวันที่ 26 ธันวาคม 2531 (กฎกระทรวง ฉบับที่ 59 , 2531) เมื่อครบ 5 ปี มีการขยายอีก 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ปี ต่อมาได้นำผังเมืองรวมฉบับแรกมาปรับปรุงครั้งที่ 1 ประกาศใช้วันที่ 3 กันยายน 2540 (กฎกระทรวง ฉบับที่ 352, 2540) และเมื่อครบ 5 ปี มีการขยายอีก 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ปี จนถึงวันที่ 2 กันยายน 2547 ปัจจุบันเมืองหัวหินใช้ผังเมืองรวมจังหวัดประจวบคีรีขันธ์พ.ศ. 2558 (กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 2558) เป็นผังเมืองรวมที่บังคับใช้ในท้องที่เมืองหัวหิน มีหน่วยงานกรมโยธาธิการและผังเมือง และสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นผู้ออกแบบและรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน

บทสรุปกรณีศึกษาการจัดการเมืองในประเทศไทย

ปฏิเสธไม่ได้ว่าการได้รับความนิยมนอกเหนือชายหาดทำให้เมืองพัทยาพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปได้ถึงปัจจุบันซึ่งมีตึกสูง ๆ เต็มไปหมดต่างกับอดีตสิ้นเชิงเป็นพื้นที่แออัด เกิดมาจากการบังคับใช้กฎหมาย เห็นได้

จากเมืองพัทยามีผังเมืองรวมตั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม 2526 แต่ไม่สามารถนำเมืองพัทยาพัฒนาตามผังเมืองที่กำหนดไว้ได้ เกิดการใช้ที่ดินผิดประเภท และ ขาดการตรวจสอบที่เพียงพอ

ส่วนหัวหินมีการพัฒนาช้ากว่าเมืองพัทยา และความแออัดน้อยกว่า โดยปัจจุบันหัวหินใช้ผังเมืองรวมเป็นผังเมืองที่ออกแบบมาเฉพาะท้องถิ่นทำให้มีผลต่อการพัฒนาเมือง และการอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยผลประโยชน์จะตกอยู่กับประชาชนในท้องถิ่นนั้น แต่ประชาชนยังไม่มีส่วนร่วมกับการจัดทำผังเมืองเท่าที่ควร และ การออกแบบผังเมืองควรตามเสียงของประชาชนส่วนใหญ่ท้องถิ่นนั้น ๆ (อัญชนา กลั่นเกลตา, 2554 หน้า 1) จึงควรมีการประชาสัมพันธ์ และ จัดสถานที่ให้ประชาชนเดินทางร่วมประชุมสะดวก (อัญชนา กลั่นเกลตา, 2554 หน้า96) เช่นในวันหยุดราชการ

และหัวหิน มีประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณพื้นที่อำเภอบ้านแหลมอำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอท่ายาง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรีและอำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. 2561 (เล่ม 135 ตอนพิเศษ 152 ง ราชกิจจานุเบกษา, 2561 หน้า 3) พื้นที่แนวชายฝั่งทะเลมีการกำหนดการก่อสร้างอาคารไว้ จากแนวชายฝั่งทะเลเข้าไปในแผ่นดินเป็นระยะ 50 เมตร ให้ทำได้เฉพาะอาคารเดี่ยว ชั้นเดียว ที่มีความสูงไม่เกิน 6 เมตร พื้นที่อาคารรวมกันไม่เกิน 75 ตารางเมตร โดยอาคารแต่ละหลังตั้งห่างกันไม่น้อยกว่า 4 เมตร ห่างจากเขตที่ดิน ของผู้อื่นไม่น้อยกว่า 2 เมตร มีที่ว่างไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของที่ดินแปลงที่ยื่นขออนุญาต และต้องมีระยะห่างจากแนวชายฝั่งทะเลไม่น้อยกว่า 20 เมตร

2.8 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

เนื่องจากระหว่างขั้นตอนการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้ทรงคุณวุฒิ (นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ และรัฐศาสตร์) ได้มีข้อเสนอแนะว่าควรมีการนำทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จึงได้มีการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังตารางที่ 2.1

ผลการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมพบข้อค้นพบที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางการศึกษาในงานวิจัยสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. การเตรียมองค์กร

จากงานศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนใหญ่จะมีการเกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมองค์กรเพื่อส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมโดยเฉพาะในเรื่องของผู้นำในองค์กรจะมีบทบาทสำคัญ นอกจากนี้ในองค์ประกอบขององค์กรควรมี

การร่วมมือกันทั้งหน่วยงานภาคเอกชนและองค์กรภาครัฐ ควรส่งเสริม สนับสนุน และเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกับองค์กร สร้างแรงจูงใจให้ภาคประชาชนเข้ามาร่วมวางแผนด้วยกัน และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีการเปิดเผยข้อมูลในการดำเนินงาน

2. การให้ความรู้

จากการศึกษาพบว่าจะต้องมีการกำหนดข้อตกลงร่วมกัน ให้แต่ละฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมกันในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของกิจกรรมใดๆในชุมชน มีการให้ความรู้ปลูกฝังจิตสำนึกให้กับคนในชุมชนในการวางแผนชุมชนของตนเอง ควรมีการจัดกิจกรรมรับฟังความคิดเห็น ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของชาวบ้านให้มากขึ้นโดยผ่านเวทีประชาคม เพื่อให้ชาวบ้านได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น รวมทั้งยอมรับฟังในความคิดเห็นที่แตกต่างของเจ้าของโครงการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายอื่นๆ พร้อมทั้งเปิดใจอย่างเป็นกลางและรับฟังข้อมูลให้รอบด้านจากทุกๆ ฝ่าย

3. การควบคุมองค์กร

ปัจจัยสำคัญของการควบคุมองค์กรที่พบในงานวิจัยและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง พบว่า เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีข้อตกลงร่วมกันในการแบ่งปันผลประโยชน์และกระบวนการหาข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งควรทำให้ชัดเจนเพื่อลดความขัดแย้งภายหลัง ไม่ควรสนับสนุนโครงการใดๆ ที่ก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงต่อประชาชนในพื้นที่ สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมทั้งควรมีการรายงานผลดำเนินการ โดยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบถึงรายงานผลการดำเนินโครงการต่างๆ ที่จัดขึ้น และควรเชิญประชาชนเข้าร่วมติดตาม รับฟังผลการดำเนินงาน ติดตามความชัดเจน โปร่งใส และตรวจสอบได้ของการดำเนินงานโครงการต่างๆ

ตารางที่ 2.3 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ชื่อผู้ ศึกษา (ปี.)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	ดร.ธีรทัศน์ โรจน์กิจจา กุล, พระ ครูสังฆรักษ์ คณิต คุณ สก, พระครู ปลัดวัช รพงษ์ วชิรปณโย, ดร (2560.)	ฐานิตา เฉลิมช่วง และ ดร.อัม รินทร์ นาคนัฐ เศรษฐ์ (2559.)	มานิตา เฟื่องขุนข และ จุฑารัตน์ ชม พันธุ์ (2559.)	จันทร์งาม, บุญเพ็ง (2562.)	ภคภาสน์ วิวัฒน์, สมชาย ยัมวิไล, ไช ยา ศิริไกร, สุรัชย์ (2562.)	ฤทธิ์เรือง เดช, ปณณ พัฒน์ โพธิ์บุญ, จำลอง ชมพันธุ์, จุฑารัตน์ (2560.)	จันทิก, ธี ระวัฒน์ จรรณี, มุก กระจ่าง เนตรชู, กนก อร (2559.)	สุขคง, สุทิน (2560.)	เข้มนา จิตร, กมล (2559.)	อธิพงษ์ เพชรสุทธิ (2560.)
ชื่อ เรื่อง	การมีส่วน ร่วมของ ประชาชนใน การจัดทำ แผนพัฒนา เขต	ปัจจัยที่ ส่งผลต่อการ มีส่วนร่วม ทางการ เมืองของ ประชาชน	การมีส่วน ร่วมของ ประชาชนใน การ วิเคราะห์ ผลกระทบ	การมีส่วนร่วม ของประชาชน ต่อการ ดำเนินงาน การแก้ไข ปัญหาความ	ปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อ การมีส่วน ร่วมของ ประชาชนใน การติดตาม	การมีส่วน ร่วมของ ประชาชนใน การจัดทำ แผนแม่บท การจัดการ	ปัจจัยเชิง สาเหตุของ การบริหาร การมีส่วน ร่วมของ ประชาชน	การมีส่วน ร่วมของ ประชาชนใน การนำ โครงการ ไปสู่การ	ปัจจัยที่มี ผลต่อการ มีส่วนร่วม ของ ประชาชน ในการ	การมีส่วน ร่วมของ ประชาชน ต่อ ยุทธศาสตร์ การพัฒนา

	เศรษฐกิจ ชายแดน ของจังหวัด น่าน	ในระดับ เทศบาล จังหวัด ฉะเชิงเทรา	สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ กรณีศึกษา โครงการ ขยายกำลัง การผลิต โรงไฟฟ้า กระบี่	ยากจนอย่าง ยั่งยืนของ องค์การ บริหารส่วน ตำบลลำไทร อำเภอลำลูก กา จังหวัด ปทุมธานี	ตรวจสอบ และ ประเมินผล การ ดำเนินงาน ตามภารกิจ หลักของ องค์การ บริหารส่วน ตำบลในเขต จังหวัดภาค กลาง	ขยะมูลฝอย และของเสีย อันตราย จังหวัด ปทุมธานี	เพื่อสร้าง ความ เข้มแข็งของ ชุมชน ใน ภูมิภาค ตะวันตก ของประเทศ ไทย	ปฏิบัติระดับ หมู่บ้าน : กรณีศึกษา บ้านหนอง กุง ตำบล หนองเรือ อำเภอหนอง เรือ จังหวัด ขอนแก่น	ปกครอง ส่วน ท้องถิ่น ของ องค์การ บริหาร ส่วนตำบล จังหวัด เพชรบูรณ์	ขององค์การ บริหารส่วน ตำบลในเขต อำเภอเมือง จังหวัด ปทุมธานี
ตัวแปร ที่ใช้	1.) ด้านการ มีส่วนร่วมใน การให้ข้อมูล 2.) ด้านการ มีส่วนร่วมใน การให้ ความเห็น 3.) ด้านการ มีส่วนร่วมใน	1.) ปัจจัย ด้าน สิ่งแวดล้อม ทาง การเมือง 2.) ปัจจัย ด้านสิ่งเร้า ทาง การเมือง	1.) ปัจจัย ด้านเทคนิค 2.) ปัจจัย ด้านบุคคล 3.) ปัจจัย ด้าน กระบวนการ	1.) ด้านการ รับประโยชน์ 2.) ด้านการ ดำเนินงาน 3.) ด้านการ คิดและ วางแผน	1.) ปัจจัย อายุ 2.) ปัจจัย ระดับ การศึกษา 3.) ปัจจัย การรับรู้ ข่าวสารทาง การเมือง	1.) ความรู้ ความเข้าใจ ของ ประชาชน 2.) การ ตอบสนอง ของผู้นำ ชุมชน	1.) ด้านผู้นำ 2.) ด้านการ สร้าง จิตสำนึก 3.) ด้านการ อนุรักษ์ ทรัพยากร	1.) ผู้นำและ ภาวะผู้นำ 2.) การ สื่อสาร โครงการ 3.) กลไก การทำ ประชาคม หมู่บ้าน	1.) ความ สามัคคี 2.) ความรู้ ความ เข้าใจเรื่อง การ ปกครอง ส่วน ท้องถิ่น	1.) ด้านการ ปฏิบัติงาน 2.) ด้านการ ตัดสินใจ 3.) ด้านการ ประเมินผล 4.) ด้านการ ร่วมรับ ผลประโยชน์

	การจัดทำ แผนฯ 4.) ด้านการ มีส่วนร่วมใน การ วิเคราะห์ แผน	3.) ปัจจัย ด้านการ พัฒนา ความสัมพันธ์ ทางสังคม 5.) ปัจจัย ด้านบุคคล		4.) ด้านการ ติดตามผลการ ดำเนินงาน	4.) ปัจจัย ผลประโยชน์ และสิ่ง แลกเปลี่ยน 5.) ปัจจัย ความ เสื่อมใส/ ศรัทธาใน พรรค การเมือง 6.) ปัจจัย ความ เสื่อมใส/ ศรัทธาใน นักการเมือง 7.) ปัจจัย คุณลักษณะ ภาวะผู้นำ	3.) การให้ ความร่วมมือ ของ ประชาชน 4.) นโยบาย ของคณะ รักษาความ สงบแห่งชาติ 5.) กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง 6.) การ ดำเนินงาน ขององค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น		4.) ความ ขัดแย้ง ระหว่าง ประชาชนใน หมู่บ้าน 5.) ระบบ เครือญาติ 6.) การ เรียนรู้ของ ประชาชน	3.) ความ โปร่งใส 4.) การ รับรู้ ข่าวสาร 5.) ความ ผูกพัน 6.) ภาวะ ผู้นำ 7.) ความ มั่นคง 8.) การ เป็น สมาชิก กลุ่มทาง สังคม 9.) ความรู้สึกลึก ถึงการเป็น เจ้าของ	
--	--	---	--	--	---	---	--	---	---	--

พัฒนา ทักษะด้าน การ วิเคราะห์ แผนระดับ ต่างๆ ในทุก ภาคส่วน	2. ควร ส่งเสริมให้ ความรู้ด้าน การพัฒนา วัฒนธรรมที่ เหมาะสม ทั้งค่านิยม เก่าและ ค่านิยมใหม่	ภาครัฐควร ปรับปรุง กฎกติกา เกี่ยวกับ กระบวนการ มีส่วนร่วม ของ ประชาชน ให้ เป็น กระบวนการ มีส่วนร่วม อย่างมี ความหมาย ในส่วนของ โครงการ ควรเริ่มต้น กระบวนการ มีส่วนร่วม ตั้งแต่ ระยะแรก	กิจกรรมให้ ประชาชนรับ ผลประโยชน์ ทุกครัวเรือน เพิ่มมากขึ้น	การมีส่วนร่วม ของ ประชาชนไป กำหนดเป็น นโยบายใน การส่งเสริม และ พัฒนาการมี ส่วนร่วมของ ประชาชน	โครงการ ต่างๆ 3. รัฐไม่ควร สนับสนุน โครงการใดๆ ที่ก่อให้เกิด ผลกระทบ รุนแรงต่อ ประชาชนในพื้นที่		ประชาคม หรือการเปิด พื้นที่ให้มี ส่วนร่วมตาม ช่องทางอื่นๆ 3. ส่งเสริม ความรู้ความ เข้าใจในการ เป็นผู้นำและ พัฒนาภาวะ ผู้นำให้กับ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิก อบต.ให้มาก ขึ้น	เพื่อให้ ท้องถิ่น เกิดการ พัฒนา อย่างมี ประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น 2. องค์การ บริหาร ส่วนตำบล ควร ส่งเสริมให้ ประชาชน เกิด ความรู้สึ ผูกพันต่อ ต่อ องค์การ บริหาร ส่วนตำบล	ตาม ยุทธศาสตร์ การพัฒนา ประชาชน เป็นส่วน หนึ่งในการ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา ร่วมกำหนด ยุทธศาสตร์ การพัฒนา และกิจกรรม 3. ควร ส่งเสริม สนับสนุนให้ ประชาชนมี ส่วนร่วมใน การ ประสานงาน จัดทำ หรือ ดำเนินการ
--	---	---	--	--	---	--	--	---	--

เข้าใจของ ประชาชนว่า มีบทบาททำ หน้าที่ อะไรบ้าง และควรมี การสร้าง แรงจูงใจ ภาคส่วนอื่น ให้เข้า มาร่วม วางแผน ด้วยกัน โดยเฉพาะ ภาค ประชาชน	สัมพันธ์ และการ รณรงค์ทาง การเมือง อย่าง ต่อเนื่อง สม่ำเสมอ สร้าง จิตสำนึก ปลูกฝัง ค่านิยม เกี่ยวกับ ประชาธิปไตย และ กระตุ้นให้ ประชาชน เกิดความ ต้องการให้มี คนดีที่มี ความรู้ความ	ควรเข้าถึง พื้นที่ที่ได้รับ ผลกระทบ เพื่อรับทราบ สภาพปัญหา และความ ต้องการใน พื้นที่ - ด้าน ความรู้ความ เข้าใจของ ประชาชน หน่วยงาน ราชการส่วน ท้องถิ่นควร สนับสนุนให้ มีการแต่งตั้ง ที่ปรึกษา ทางวิชาการ ของชุมชน เพื่อทำ			ไม่มี คำตอบแทน ใดๆ 2. ประชาชน ควรที่จะ ยอมรับฟัง ในความคิด เห็นที่ แตกต่างของ เจ้าของ โครงการ หรือผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย ฝ่ายอื่นๆ พร้อมทั้งเปิด ใจอย่างเป็น กลางและรับ ฟังข้อมูลให้ รอบด้าน			และควร พัฒนา คุณภาพ ชีวิตของ ประชาชน ให้มี คุณภาพ ชีวิตดีขึ้น เพื่อลด ช่องว่าง ระหว่าง ประชาชน และ องค์กร บริหาร ส่วนตำบล ให้เกิดการ พัฒนามี ส่วนร่วม อย่าง แท้จริง	อย่างไร อย่างหนึ่ง เพื่อเป็นไป ตาม แผนงาน หรือ โครงการต่าง ๆ ที่ หน่วยงาน กำหนดไว้ 4. ควรให้ ประชาชนมี ส่วนร่วมใน การรับ ประโยชน์ จากการ ดำเนินงาน ของ หน่วยงาน ทางด้าน งบประมาณ
--	--	---	--	--	--	--	--	---	--

		สามารถ เข้ามาบริหารท้องถิ่นของตน	หน้าที่ในการช่วยเหลือด้านข้อมูลทางด้านเทคนิค/วิชาการของโครงการให้แก่ประชาชน			จากทุกๆ ฝ่าย			3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น และเกิด	ในการจัดประเพณีประจำปีหมู่บ้านทุกปี มีการจัดสรรพื้นที่พักผ่อนให้กับประชาชน พัฒนาระบบสาธารณูปโภค ได้รับความสะดวกในเส้นทางจราจร
		4. ส่งเสริมตัวบุคคลซึ่งเป็นคนถ่ายทอดข่าวสาร มีการสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นจนสามารถวิเคราะห์สถานการณ์แยกแยะ จนเกิดความเชื่อและศรัทธาขึ้น เพื่อเป็นแรงผลักดัน				<u>ส่วนของฝ่ายจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น</u> 1. ผู้จัดงานควรมีการให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเนื้อหาในงานเวทีรับฟังความคิดเห็น 2. วันที่จัดงานควรอยู่ในช่วงที่ประชาชนสามารถเข้า				

		ให้เกิดความ เข้าใจที่ ถูกต้องและ ถ่ายทอด ออกมาอย่าง เหมาะสม				ร่วมได้ สะดวก ไม่ ควรจัดในวัน ธรรมดาหรือ เวลาราชการ			การมีส่วน ร่วม	
--	--	--	--	--	--	---	--	--	-------------------	--

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การจัดทำโครงการวิจัยข้อเสนอเชิงนโยบาย การใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นส่วนหนึ่งของแผนการวิจัยแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) โดยเลือกใช้วิธีการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อวิเคราะห์และประเมินประเด็นสำคัญ (ISSUE) ที่เกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยวิธีการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ แบ่งเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

ตารางที่ 3.1 วิธีการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

วัตถุประสงค์	ระเบียบวิธีวิจัย	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	การวิเคราะห์ข้อมูล
1.เพื่อวิเคราะห์และประเมินประเด็นสำคัญ (ISSUE) ที่เกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช	ทบทวนวรรณกรรม		การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)
	Focus group ผู้ประกอบการ	ผู้ประกอบการในพื้นที่ 3 อำเภอ	การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)
	Focus group ผู้ใช้บริการ	ผู้ให้บริการ ในพื้นที่ 3 อำเภอ	การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)
	การสัมภาษณ์ ผู้ประกอบการและ ผู้ใช้บริการ	ผู้ประกอบการและ ผู้ให้บริการในพื้นที่ 3 อำเภอ	การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

จากตารางที่ 3.1 สามารถสรุปวิธีการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ได้ดังนี้

1. ทำการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อวิเคราะห์และประเมินประเด็นสำคัญ (ISSUE) ที่เกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราชที่ตั้งปรากฏในบทที่ 2 พร้อมทั้งได้แนวคำถามที่จะนำไปทำการจัดประชุมกลุ่มย่อย ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อค้นหาการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ และการท่องเที่ยวของพื้นที่วิจัยต่อไป

2. ทำการจัดประชุมกลุ่มย่อย ในพื้นที่วิจัยโดยมีผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐ เอกชน สมาคม องค์กรการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง ประชาชนในพื้นที่ และผู้ใช้บริการที่เคยมีประสบการณ์การท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย เข้าร่วมการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อร่วมค้นหาและพัฒนากฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ โดยมีพื้นที่วิจัย คือจังหวัดนครศรีธรรมราช พร้อมทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อให้ได้ข้อค้นพบตามที่วัตถุประสงค์ของงาน

3. ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ประกอบการและ ผู้ใช้บริการที่เคยมีประสบการณ์การท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย เพื่อร่วมค้นหาและพัฒนากฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ โดยสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีพื้นที่วิจัย คือจังหวัดนครศรีธรรมราช พร้อมทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อให้ได้ข้อค้นพบตามที่วัตถุประสงค์ของงาน

โดยทั้งสองส่วนในหัวข้อที่ 2 และ 3 ข้างต้นจะเป็นไปในลักษณะการซักถามพูดคุยกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูล เป็นการถามแบบเจาะลึกแล้วคำตอบอย่างละเอียดถี่ถ้วน เนื่องจากนอกจากจะให้อธิบายแล้ว จะต้องถามถึงเหตุผลด้วย ซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีการที่ทำให้การวิจัยได้ให้ข้อมูลอย่างละเอียดและ ลึกในหัวข้อเฉพาะที่ต้องการ และมีลักษณะที่ยืดหยุ่นได้มากเนื่องจากคำถามสามารถดัดแปลงและแก้ไขได้จนกว่าคณะผู้ให้ข้อมูลจะเข้าใจคำถาม และเนื่องจากเป็นการติดต่อสื่อสารโดยตรงทำให้สามารถเข้าใจข้อมูลระหว่างกันได้ดี

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยวิธีการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ มีดังนี้

ตารางที่ 3.2 วิธีการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

วัตถุประสงค์	ระเบียบวิธีวิจัย	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	การวิเคราะห์ข้อมูล
2. เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการ	Focus group ผู้ประกอบการ	ผู้ประกอบการใน พื้นที่ 3 อำเภอ	การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

วัตถุประสงค์	ระเบียบวิธีวิจัย	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	การวิเคราะห์ข้อมูล
จัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช	Focus group ผู้ใช้บริการ	ผู้ให้บริการ ในพื้นที่ 3 อำเภอ	การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)
	การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการ	ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการ ในพื้นที่ 3 อำเภอ	การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)
	Focus group ผู้ทรงคุณวุฒิ	ศ.ดร. สุนทร มณีสวัสดิ์ คณะนิติศาสตร์ ธุรกิจบัณฑิต รศ.พ.ต.ท.ดร.เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ NIDA ผศ.ดร.จิราพร สุทันกิตระ สาขานิติศาสตร์ สุโขทัยธรรมาธิราช	การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

จากตารางที่ 3.2 สามารถสรุปวิธีการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ได้ดังนี้

1. นำผลสรุปการวิจัยที่ได้จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 1 มาทำการสรุปและศึกษาแนวทางที่เกี่ยวข้องทางกฎหมายเพื่อพัฒนาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปทำการจัดประชุมกลุ่มย่อย ในพื้นที่วิจัย โดยมีผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐ เอกชน สมาคมและองค์กรการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง และผู้ให้บริการที่เคยมีประสบการณ์การท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย เข้าร่วมการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช พร้อมทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อให้ได้ข้อค้นพบตามที่วัตถุประสงค์ของงาน

2. ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ประกอบการและ ผู้ใช้บริการที่เคยมีประสบการณ์การท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีพื้นที่วิจัย คือจังหวัดนครศรีธรรมราช พร้อมทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อให้ได้ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ของงาน

3. ทำการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึกนักวิชาการด้านนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์เพื่อให้ความเห็นตามประเด็นปัญหาและให้ข้อเสนอแนะการใช้กฎหมายและหลักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์เพิ่มเติม พร้อมทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อให้ได้ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ของงาน โดยมีนักวิชาการที่เข้าร่วมประกอบด้วย

- 1) ศาสตราจารย์ ดร. สุนทร มณีสวัสดิ์
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- 2) รองศาสตราจารย์ พ.ต.ท.ดร.เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์
คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราพร สุทันกิตระ
สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็น (ประชาพิจารณ์) ข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ตารางที่ 3.3 วิธีการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

วัตถุประสงค์	ระเบียบวิธีวิจัย	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	การวิเคราะห์ข้อมูล
3. เพื่อจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็น(ประชาพิจารณ์) ข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้	การสัมภาษณ์ ผู้ประกอบการและ ผู้ให้บริการ	ผู้เกี่ยวข้องภาครัฐ เอกชน ภาค การศึกษา	การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

วัตถุประสงค์	ระเบียบวิธีวิจัย	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	การวิเคราะห์ข้อมูล
กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช	การสัมภาษณ์และจัดเวทีรับฟังความเห็น	ผู้เกี่ยวข้องภาครัฐ เอกชน ภาคการศึกษา	การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

1. ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ประกอบการและ ผู้ใช้บริการที่เคยมีประสบการณ์การท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย โดยสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีพื้นที่วิจัย คือจังหวัดนครศรีธรรมราช พร้อมทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อให้ได้ข้อค้นพบตามที่วัตถุประสงค์ของงาน
2. นำผลสรุปการวิจัยที่ได้จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 3 มาทำประชาพิจารณ์รับความคิดเห็นเพื่อสรุปและจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีผู้เข้าร่วมประกอบด้วย ผู้ประกอบการ ประชาชนในพื้นที่ ผู้แทนหน่วยงานภาคราชการ นักท่องเที่ยว และนักวิชาการ พร้อมทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อให้ได้ข้อค้นพบตามที่วัตถุประสงค์ของงาน

บทที่ 4

ผลการศึกษา

โครงการวิจัยนี้จะนำเสนอผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ที่ประกอบด้วย (1) การวิเคราะห์และประเมินประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับกฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ (2) การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ และ (3) การจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็น (ประชาพิจารณ์) ข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ผลการศึกษาการวิเคราะห์และประเมินประเด็นสำคัญเกี่ยวกับกฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อวิเคราะห์และประเมินประเด็นสำคัญ (ISSUE) ที่เกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยวิธีการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์สรุปได้ดังนี้

4.1.1 ประเด็นที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) สรุปได้ดังนี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันการทำลายอัตลักษณ์ของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราชจากการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกบนฐานอัตลักษณ์ของพื้นที่เพื่อยกระดับความสามารถการแข่งขันของผู้ประกอบการและเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน 3 อำเภอ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช เห็นได้ว่าอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่มีจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวจากแหล่งธรรมชาติ คือ

อำเภอขนอม ต้องการความเงียบสงบเพื่อรักษา Key Words Chill Beach ไว้ไม่ให้พื้นที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะส่งผลต่ออัตลักษณ์ของพื้นที่ได้เช่น การขุดลอกคลอง , สบป่าปลา หรือปลาทู และชายหาดต่างๆ ที่ต้องคงความงดงามให้น้ำใสสะอาดมากที่สุด

อำเภอสิชล มี Key Words : Active Beach เกี่ยวกับการเล่นน้ำ ดูทะเล โดยมีหาดสิชล หรือที่ชาวท้องถิ่นเรียกกันว่า "หัวหินสิชล" เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมมาพักผ่อน โดยชายหาดเป็นแนวหินไปจนจดหาดทรายโค้ง อีกทั้งยังมี หาดในเพลา โดยอำเภอสิชลจะมีกิจกรรมการกีฬาทั้งทางบก และทางน้ำ (Extreme Sport) เพราะมีชายหาดที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการทางการท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำ จึงได้นักท่องเที่ยวอีกกลุ่มต่างจากอำเภอขนอม เพราะที่อำเภอสิชลสามารถชมหาดสวยงามและออกกำลังกาย

เล่นกีฬาทางน้ำได้ และมีการถ่ายทอดอาชีพประมงพื้นบ้านในการหาสัตว์น้ำโดยใช้สภาพแวดล้อมของทะเล และความเชื่อศรัทธาวัตถุดิบ (ไอ้ไข่)

อำเภอท่าศาลา มี Key Word : Wisdom Beach ที่ต่างไปจาก 2 อำเภอโดยมีการ ศึกษา ประวัติศาสตร์ ชมโบราณสถานเช่นโบราณสถานโมคลาน, โบราณสถานตุมปัง, พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหาดทรายแก้ว และ ชมหาดทรายแก้ว หาดชมเล หาดระแหวาริน หาดชันไรท์ มีหาดทรายสีขาว น้ำทะเลใส นักท่องเที่ยวสามารถลงเล่นน้ำได้ตลอดแนวชายหาด ยามเช้าสามารถชมพระอาทิตย์ขึ้นสวยงามมาก

อีกทั้งยังมีกิจกรรม สปาโคลน ของกลุ่มอนุรักษ์ป่าชายเลนบ้านแหลมโฮมสเตย์ ลักษณะของพื้นที่มีส่วนของพื้นดินที่งอกยื่นลงไปในทะเล และ โรงพยาบาลศูนย์การแพทย์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ที่มีความพัฒนาทันสมัย และมีประสิทธิภาพ ประกอบกับ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญมาทำการตรวจ ไม่ต่างจากโรงพยาบาลเอกชน ทำให้เป็นศูนย์กลางการแพทย์ที่ทันสมัยที่สุดของภาคใต้ตอนบน

ดังนั้นการที่จะทำให้อัตลักษณ์ของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราชเปลี่ยนแปลงไปได้ ต้องเกิดจากการสร้าง หรือดัดแปลงแก้ไข อสังหาริมทรัพย์ต่าง ๆ ในท้องที่เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวมาใช้บริการเพิ่มขึ้น จนนำไปสู่การทำลายบรรยากาศ หรือ ความเป็นธรรมชาติของชายหาดให้เสื่อมโทรมลงได้

ซึ่งจากประเด็นดังกล่าว มีกฎหมายเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ เพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และ ประชาชนในพื้นที่บุกรุกแหล่งธรรมชาติจนทำให้อัตลักษณ์ความสวยงามของพื้นที่หายไป มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1) พระราชบัญญัติการผังเมืองพ.ศ. 2518

กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อปรับปรุงผังเมืองให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ โดยมีการแบ่งโซนต่าง ๆ เป็นสี ๆ ในการกำหนดพื้นที่ว่าเป็นเขตก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ชนิดใด หรือประกอบอาชีพใด เช่น

สีเขียวอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม จะไม่สามารถสร้างอสังหาริมทรัพย์ได้เลยแม้เป็นที่ดินของเอกชน เว้นแต่การสร้างเพื่อยู่ออาศัย อีกทั้งต้องไม่ใช่ประเภทอาคารขนาดใหญ่ และ ไม่ใช่การจัดสรรที่ดิน,

สีชมพู ให้เป็นที่ดินประเภท เพื่อก่ออยู่อาศัย พาณิชยกรรม เกษตรกรรม สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเท่านั้น ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินในด้านอื่น ๆ เช่น สร้างโรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่โรงงานตามประเภท จำพวกที่ได้รับการยกเว้น และ โรงงานบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน หรือ การเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ เพื่อก่อการค้า เช่นการเลี้ยงม้า โค กระบือ สุกร เป็นต้น

สำหรับพระราชบัญญัติการผังเมืองพ.ศ. 2518 มีมาตรา และ เนื้อหาที่สำคัญ รวมทั้งมีประโยชน์ที่เกิดกับพื้นที่ดังนี้

ตารางที่ 4.1 เนื้อหาสำคัญของพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

มาตรา สำคัญ	เนื้อหาที่สำคัญ	ประโยชน์พื้นที่ที่จะ ได้รับ
มาตรา 4	คำนิยาม “ผังเมืองรวม” แยก “ผังเมืองเฉพาะ” เพื่อกำหนดผังเมืองใน การบังคับใช้กับท้องที่นั้น ๆ คำนิยาม “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ที่บังคับใช้ตามพระราชบัญญัตินี้	ได้ทราบถึง หน่วยงานไหน รับผิดชอบในการ กำหนดผังเมือง และ ข้อแตกต่าง ระหว่างผังเมือง รวมกับผังเมือง เฉพาะ ผังเมืองรวมระบุแค่ สีต่าง ๆ แต่ผังเมืองเฉพาะ จะระบุละเอียดลง ไปถึงการก่อสร้าง อาคารต่าง ๆ
มาตรา 5	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมี อำนาจออกกฎกระทรวง ต่าง ๆ เพื่อให้การบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้มี ประสิทธิภาพ	ได้ทราบถึงผู้มี อำนาจในการแก้ไข บัญญัติ กฎหมาย ฉบับนี้
มาตรา 13	มี กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการต่าง ๆ	ได้ทราบถึง หน่วยงานไหน รับผิดชอบในการ กำหนดผังเมือง
มาตรา 17	ผังเมืองรวมประกอบด้วย เช่น วัตถุประสงค์การจัดทำผังเมืองรวมโบราณคดี , แผนที่แสดงเขตของผัง เมืองรวม, ประเภท ชนิด ขนาด ความสูง และลักษณะของอาคารที่จะ อนุญาตหรือไม่อนุญาตให้สร้าง	รูปแบบการออกผัง เมืองรวม
มาตรา 21	วิธีการจัดทำผังเมืองรวมขึ้นในท้องที่ของจังหวัดใด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด แห่งจังหวัดนั้น แต่งตั้งคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมขึ้น	วิธีการเริ่มต้นจัดทำ ผังเมือง

มาตรา สำคัญ	เนื้อหาที่สำคัญ	ประโยชน์พื้นที่จะ ได้รับ
มาตรา 26	การใช้บังคับผังเมืองรวมให้กระทำโดยกฎกระทรวง และต้องมีสาระสำคัญตามมาตรา ๑๗ โดยมีให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดทำรายงานการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวมตามระยะเวลาที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด แต่ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมใช้บังคับ และมีคณะกรรมการประเมินผังเมืองที่บังคับใช้ โดยให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย	รูปแบบผังเมืองรวม
มาตรา 26/1	กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี มีหน้าที่เสนอ แก้ไขผังเมืองรวมเฉพาะบริเวณหรือเฉพาะส่วนหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ เสนอต่อคณะกรรมการผังเมืองพิจารณา และต้องจัดให้มีประชาชนและผู้เกี่ยวข้องในเขตผังเมืองรวมได้รับทราบ พร้อมเชิญชวนให้ผู้มีส่วนได้เสียแสดงข้อคิดเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรภายในระยะเวลาที่มีการปิดประกาศ	การแก้ไข เปลี่ยนแปลงผัง เมืองรวม
มาตรา 45	ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวง ดังนี้ 1. รายละเอียดแห่งข้อกำหนดต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ 2. หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้	ดังนั้นการบัญญัติ ผังเมืองรวม มี รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย ผู้เดียว บังคับใช้ได้ เลย ต่างจากผังเมือง เฉพาะต้องนำเข้า รัฐสภา พิจารณา อนุมัติ ใช้ระยะเวลา และ ยุ่งยากกว่า

2) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสังคมขณะนั้นที่เริ่มมีการก่อสร้างอาคารสูง เพราะพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ.2479 ที่ใช้บังคับในขณะนั้นมีความล้าสมัยไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้ตราพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เพิ่ม

ประสิทธิภาพในการควบคุมการก่อสร้างอาคารทั่วประเทศไทยให้เกิดความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย สามารถป้องกันอัคคีภัย อีกทั้งรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร เป็นต้น ทำให้การก่อสร้าง , ดัดแปลง , ซ่อมแซม , รั้วถอน , ไซ้ และรวมถึงการต่อเติมอาคารที่ถือเป็นการรื้อถอนอาคาร เช่น การสร้างกันสาดคอนกรีตเสริมเหล็ก , ผนังหรือฝ้าคอนกรีตเสริมเหล็ก , บันไดคอนกรีตเสริมเหล็ก , ผนังคอนกรีตเสริมเหล็กตั้งแต่พื้นที่ชั้นที่ 2 ของอาคารขึ้นไป เป็นต้น ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนเสมอ

พระราชบัญญัติควบคุมอาคารพ.ศ. 2522 มีมาตรา และ เนื้อหาที่สำคัญ รวมทั้งมีประโยชน์ที่เกิดกับพื้นที่ดังนี้

ตารางที่ 4.1 เนื้อหาสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

มาตรา สำคัญ	เนื้อหาที่สำคัญ	ประโยชน์พื้นที่จะได้รับ
มาตรา 4	“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน สิ่งอื่น ๆ ที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ และหมายความรวมถึง (1) อัฒจันทร์หรือสิ่งที่สูงขึ้นอย่างอื่นเพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนของประชาชน (2) เชื้อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ อุโมงค์ คานเรือ ทำน้ำ ทำจอดเรือ รั้ว กำแพง หรือประตู ที่สร้างขึ้นติดต่อกับหรือใกล้เคียงกับที่สาธารณะหรือสิ่งที่สูงขึ้นให้บุคคลทั่วไปใช้สอย (3) ป้ายหรือสิ่งที่สูงขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย ที่มีขนาดเกินหนึ่งตารางเมตร หรือมีน้ำหนักรวมทั้งโครงสร้างเกิน 90 กิโลกรัม เป็นต้น “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า (1) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล (2) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด (3) ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (4) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร (5) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา	ความหมายของคำว่า อาคาร , เจ้าพนักงานท้องถิ่น , การก่อสร้าง , ดัดแปลง , ซ่อมแซม , รั้วถอน เป็นอย่างไรเพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงการกระทำการกลาง สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ และ เจ้าพนักงานที่รับผิดชอบคือผู้ใด

มาตรา สำคัญ	เนื้อหาที่สำคัญ	ประโยชน์พื้นที่จะได้รับ
	(6) ผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด สำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น “ก่อสร้าง” หมายความว่า สร้างอาคารขึ้นใหม่ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขึ้นแทนของเดิมหรือไม่ “ดัดแปลง” หมายความว่า เปลี่ยนแปลง ต่อเติม เพิ่ม ลด หรือขยายซึ่งลักษณะขอบเขต แบบ รูปทรง สัดส่วน น้ำหนัก เนื้อที่ของโครงสร้างของอาคารหรือส่วนต่าง ๆ ของอาคารซึ่งได้ก่อสร้างไว้แล้ว ให้ผิดไปจากเดิม และมีใช้การซ่อมแซมหรือการดัดแปลงที่กำหนดในกฎกระทรวง “ซ่อมแซม” หมายความว่า ซ่อมหรือเปลี่ยนส่วนต่าง ๆ ของอาคารให้คงสภาพเดิม “รื้อถอน” หมายความว่า รื้อส่วนอันเป็นโครงสร้างของอาคารออกไป เช่น เสา คาน ตง หรือส่วนอื่นของโครงสร้างตามที่กำหนดในกฎกระทรวง การก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้ายและใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร	
มาตรา 5	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ต่าง ๆ เช่น กำหนด หรือยกเว้น ค่าธรรมเนียม , กำหนดแบบคำขออนุญาต ใบอนุญาต ใบรับรอง ใบแทน และ แบบของคำสั่งที่จะใช้ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้, กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้ มีอำนาจออกกฎกระทรวง
มาตรา 8	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจออกกฎกระทรวง จากคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคาร โดยมีอำนาจบัญญัติดังต่อไปนี้ เช่น ประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน ขนาด เนื้อที่ รับน้ำหนัก คุณสมบัติของวัสดุที่ใช้และที่ตั้งของอาคาร , แบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบประปา ไฟฟ้า ความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัยหรือภัยพิบัติอย่างอื่น , จำนวนของห้องน้ำและห้องส้วม , ระบบการจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของอาคาร เช่น ระบบการ	รูปแบบการออก กฎกระทรวงเกี่ยวกับการ ควบคุมอาคาร

มาตรา สำคัญ	เนื้อหาที่สำคัญ	ประโยชน์พื้นที่จะได้รับ
	จัดแสงสว่าง การระบายอากาศ การปรับอากาศ การฟอกอากาศ การระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย และการกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่ง ปฏิกูลขึ้นดังกล่าว เป็นต้น	
มาตรา 9	การออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามมาตรา 8 แล้ว ให้ราชการ ส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงนั้น เว้นแต่เป็นกรณีตาม มาตรา 10 ในกรณีที่ยังมิได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใด ตามมาตรา 8 ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดเรื่องนั้นได้	ราชการส่วนท้องถิ่นมี อำนาจออกข้อบัญญัติ ท้องถิ่นได้ ซึ่งจะออกได้ รวดเร็ว กว่า การออกการ ตรากฎกระทรวง
มาตรา 10	เมื่อมีการออกกฎกระทรวงตามมาตรา 8 แล้ว ให้ราชการส่วน ท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องนั้นได้ในกรณี ดังต่อไปนี้ (1) เป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดรายละเอียดในเรื่องนั้น เพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงโดยไม่ขัดหรือแย้งกับ กฎกระทรวงดังกล่าว (2) เป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องนั้นขัดหรือแย้งกับ กฎกระทรวงดังกล่าวเนื่องจากมีความจำเป็น หรือมีเหตุผลพิเศษ เฉพาะท้องถิ่น แต่ (2) ให้มีผลใช้บังคับได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการควบคุมอาคารและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี	ราชการส่วนท้องถิ่นก็มี อำนาจออกข้อบัญญัติ ท้องถิ่นแต่ต้องไม่ขัดหรือ แย้งกับกฎกระทรวง
มาตรา 11	ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 เมื่อประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้	ให้ทราบถึงข้อบัญญัติ ท้องถิ่นบังคับใช้เมื่อใด
มาตรา 12	กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตาม มาตรา 9 หรือมาตรา 10 ถ้าขัดหรือแย้งกับกฎหมายว่าด้วยการผัง เมืองให้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง	แต่ กฎกระทรวง , ข้อบัญญัติท้องถิ่นจะขัดกับ กฎหมายว่าด้วยการผัง เมืองไม่ได้
มาตรา 21	ผู้ใดจะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารต้องได้รับ ใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น และดำเนินการตามมาตรา 39 ทวิ	ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือ เคลื่อนย้ายอาคาร ต้อง ได้รับอนุญาต
มาตรา 31	ห้ามดำเนินการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร ให้ผิดไปจากแผนผัง แบบแปลน ที่ได้รับอนุญาต เว้นแต่ เจ้าของ	การก่อสร้างดัดแปลง รื้อ ถอน เคลื่อนย้ายอาคาร

มาตรา สำคัญ	เนื้อหาที่สำคัญ	ประโยชน์ที่จะได้รับ
	อาคารนั้นได้ยื่นคำขออนุญาตและได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ท้องถิ่นให้ทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ หรือ ไม่ขัดต่อกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง	ผิดไปจากแผนผัง แบบ แปลนไม่ได้
มาตรา 39 ทวิ	ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร โดยไม่ยื่นคำขอรับใบอนุญาต จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก็ได้ แต่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตาม แบบที่คณะกรรมการควบคุมอาคารกำหนด พร้อมด้วยเอกสารและ หลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว ดังต่อไปนี้ ชื่อของ ผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคาร ซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ ประกอบวิชาชีพ เป็นต้น	ก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน ซึ่งได้มีความหมายบัญญัติ ในมาตรา 1 ต้องมีการแจ้ง ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ก่อนถึงดำเนินการได้
มาตรา 40	ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง หรือ ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่ เกี่ยวข้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการให้ ระวังการ กระทำที่ฝ่าฝืนนั้นได้	เจ้าพนักงานท้องถิ่นมี อำนาจสั่งให้ระงับการ ก่อสร้างได้ ถ้าการก่อสร้าง ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง หรือ ข้อบัญญัติท้องถิ่น เป็นต้น
มาตรา 42	ถ้ากระทำผิดตามมาตรา 40 ไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้อง ได้ หรือเจ้าของอาคารมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา 41 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้รื้อถอนอาคาร นั้นทั้งหมดหรือบางส่วนได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อย กว่าสามสิบวันได้	การก่อสร้างฝ่าฝืน พระราชบัญญัติ กฎกระทรวง หรือ ข้อบัญญัติท้องถิ่นเจ้า พนักงานท้องถิ่น รื้อถอน อาคารนั้นทั้งหมดหรือ บางส่วน ได้
มาตรา 43	ถ้าไม่มีการรื้อถอนอาคารตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตาม มาตรา 42 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจ จัดการ ได้ 2 ประการ 1. ยื่นคำร้องต่อศาล ขอให้ศาลมีคำสั่งจับกุมและกักขังบุคคลซึ่งมิได้ ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น 2. ดำเนินการหรือจัดให้มีการรื้อถอนอาคารดังกล่าวได้เอง โดย จะต้องปิดประกาศกำหนดการรื้อถอนไว้ในบริเวณนั้นแล้วเป็นเวลา ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้รับผิดชอบ งานออกแบบอาคาร ผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคาร ผู้ ควบคุมงาน และผู้ดำเนินการจะต้องร่วมกันเสียค่าใช้จ่ายในการนั้น	การก่อสร้างที่ฝ่าฝืน พระราชบัญญัติ นี้แล้วไม่ รื้อถอนตามคำสั่งของเจ้า พนักงานท้องถิ่น มี 2 ทางออก 1. ขอให้ศาลมีคำสั่งจับกุม และกักขัง 2. ดำเนินการหรือจัดให้มี การรื้อถอนอาคารดังกล่าว

มาตรา สำคัญ	เนื้อหาที่สำคัญ	ประโยชน์พื้นที่จะได้รับ
	เว้นแต่บุคคลดังกล่าวจะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้เป็นผู้กระทำหรือมีส่วนร่วมในการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย	ได้เองแล้วเรียกค่าใช้จ่าย กับเจ้าของอาคาร

3) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญคือเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้มีโอกาสเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง และสภาเทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติออกโดย นายกเทศมนตรี เช่น เทศบัญญัติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภทในท้องที่เขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชพ.ศ. 2551 หรือ เทศบัญญัติเทศบาลตำบลท้องเนียน เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภท ในท้องที่เขตเทศบาลตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2553 เป็นการกำหนดพื้นที่ต่าง ๆ ห้ามก่อสร้างหรือประกอบธุรกิจอะไรบ้าง

พระราชบัญญัติเทศบาลพ.ศ. 2496 มีมาตรา และ เนื้อหาที่สำคัญ รวมทั้งมีประโยชน์ที่เกิดกับพื้นที่ดังนี้

ตารางที่ 4.2 เนื้อหาสำคัญของพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

มาตราสำคัญ	เนื้อหาที่สำคัญ	ประโยชน์พื้นที่จะได้รับ
มาตรา 15	สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามจำนวน ดังต่อไปนี้ (1) สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 12 คน (2) สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 18 คน (3) สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 24 คน	สภาเทศบาลมีกี่ ประเภท และ จำนวน สมาชิก เท่าใด
มาตรา 16	สมาชิกสภาเทศบาลให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง	วาระของสมาชิกสภา เทศบาล
มาตรา 48 เ ด ร ส	นายกเทศมนตรีนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย (2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล	นายกเทศมนตรีนมี อำนาจอะไรบ้าง

	(3) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษา นายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี (4) วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย (5) รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ (6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น	
มาตรา 71	ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลใน จังหวัดนั้นให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย ในการนี้ให้มีอำนาจหน้าที่ชี้แจงแนะนำตักเตือนเทศบาล และ ตรวจสอบกิจการ เรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใด ๆ จาก เทศบาลมาตรวจ ตลอดจนเรียกสมาชิกสภาเทศบาลหรือพนักงาน เทศบาลมาชี้แจงหรือสอบสวนก็ได้	ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ตรวจสอบอีก ชั้นหนึ่ง
มาตรา 60	เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อบทกฎหมาย ในกรณี เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนด ไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตรา เทศบัญญัติหรือให้มีอำนาจตราเทศบัญญัติ จะกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดเทศบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้ กำหนดเกินกว่าหนึ่งพันบาท	การตราเทศบัญญัติ เกี่ยวกับกฎการก่อสร้าง สิ่งต่าง ๆ
มาตรา 61 ทวิ	ร่างเทศบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดย (1) นายกเทศมนตรี (2) สมาชิกสภาเทศบาล หรือ (3)ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยการ เข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น	ผู้เสนอร่างเทศบัญญัติ

4) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456

กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญคือเพื่อควบคุมการดำเนินการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเดินเรือใน น่านน้ำไทย แทนพระราชบัญญัติว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยที่ได้ตราขึ้นไว้ เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก 124 เพราะล้าสมัยไม่ทันต่อสังคมขณะนั้น และ ต้องมีการขึ้นทะเบียนเรือต่าง ๆ ที่เป็น ยานพาหนะทางน้ำ เช่น การประกอบกิจการเจ็ตสกีให้เข้า รวมถึงแพที่อยู่อาศัยด้วย ในน่านน้ำไทยทั้งหมด

ตารางที่ 4.4 เนื้อหาสำคัญของพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456

มาตรา สำคัญ	เนื้อหาที่สำคัญ	ประโยชน์พื้นที่ จะได้รับ
มาตรา 3	“กำปั่นไฟ” หรือ “เรือกลไฟ” นั้น คือ เรือทุกอย่างที่เดินด้วยเครื่องจักร และจะใช้ใบด้วยหรือไม่ใช้ก็ตาม และให้หมายความตลอดถึงเรือกำปั่นยนต์ด้วย “เรือกลไฟเล็ก” นั้น คือ เรือทุกอย่างที่มีขนาดต่ำกว่าสามสิบตันที่ใช้ให้เดินด้วยเครื่องจักร “เรือยนต์” คือเรือยนต์ทุกอย่างที่มีขนาดต่ำกว่าสามสิบตัน ที่ใช้ให้เดินด้วยเครื่องจักรซึ่งมิได้อาศัยกำลังเกิดจากสตีม เรือเดินทะเล คือ เรือทุกอย่างที่มีขนาดบรรทุกของได้กว่าพันหาบ และมีดาดฟ้าอย่างมั่นคงกันรั้วได้ตลอดลำตั้งแต่หัวเรือถึงท้ายเรือ เรือเล็ก คือ เรือทุกอย่างที่ใช้ให้เดินด้วยกรรเชียง แฉว หรือพาย แพ คือ แพไม้ซุง แพไม้ไผ่ ไม้รวกและแพไม้ทุกอย่าง และคำว่า “ซุง” นั้น หมายความว่า ไม้ซุงและไม้เหลี่ยม แพคนอยู่ คือ เรือทุกอย่างที่ปลูกอยู่บนแพไม้ไผ่ ไม้รวก หรือบนเรือทุ่น และลอยอยู่ในลำแม่น้ำหรือลำคลอง	ประเภทของเรือต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
มาตรา 5	นายเรือ คือ คนที่เป็นผู้ควบคุมอยู่ในเรือกำปั่นหรือเรืออื่น ๆ แต่ไม่หมายความถึงผู้นำร่อง ลูกเรือ คือ บรรดาคนนอกจากนายเรือหรือผู้นำร่อง ที่รับใช้หรือมีหน้าที่ทำการงานต่าง ๆ อยู่ในเรือกำปั่น เจ้าท่า คือ ผู้บังคับการท่าตำบลใด ๆ ในน่านน้ำไทย และหมายความตลอดถึงบรรดาคนที่เจ้าท่าตำบลใด ๆ ได้มอบหมายให้ใช้อำนาจ หรือกระทำการตามหน้าที่อย่างใด ๆ ที่เจ้าท่ามีหน้าที่หรือต้องกระทำตามพระราชบัญญัตินี้ เจ้าพนักงานออกใบอนุญาต คือ เจ้าท่าหรือผู้แทนเจ้าท่า และหมายความตลอดถึงเจ้าพนักงานที่ได้รับอำนาจสำหรับทำการออกใบอนุญาตนอกเขตมณฑลกรุงเทพฯ ด้วย คนโดยสาร คือ บรรดาคนในเรือที่ไม่ใช่นายเรือ ผู้นำร่องหรือลูกเรือสำหรับเรือนั้น	บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรือ และเจ้าหน้าที่ดูแลท่าเรือ ตามพระราชบัญญัติ
มาตรา 7	น่านน้ำไทย คือ บรรดาน่านน้ำที่เป็นส่วนแห่งพระราชอาณาจักไทย และหมายความตลอดถึงบรรดาท่าและท่าเลทอดจอดเรือ และลำแม่น้ำลำคลองในพระราชอาณาจักทั่วไปด้วย	ขอบเขตการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้
มาตรา 12	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม มีอำนาจออกกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้ 1. กำหนดแนวแม่น้ำลำคลองหรือทะเลอาณาเขตแห่งใดเป็นเขตท่าเรือและเขตจอดเรือ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เป็นผู้มี

มาตรา สำคัญ	เนื้อหาที่สำคัญ	ประโยชน์พื้นที่ จะได้รับ
	2. กำหนดทางเดินเรือทั่วไปและทางเดินเรือในเขตท่าเรือนอกจากทางเดินเรือ ในเขตท่าเรือกรุงเทพฯ 3. กำหนดแนวทะเลแห่งใดภายในน่านน้ำไทยเป็นเขตควบคุมการเดินเรือ	อำนาจออก กฎกระทรวง
มาตรา 142	ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดแบบ ใบอนุญาตใช้เรือ ตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับ ใบอนุญาตใช้เรือและการออกใบอนุญาตใช้เรือ และ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้	ขั้นตอนการ ประกาศใช้ ใบอนุญาต ต่าง ๆ ต้องมีการ ประกาศในราช กิจจานุเบกษา ก่อนถึงบังคับ ใช้ได้

4.1.2 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่

จากการวิจัยพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราชที่ประกอบด้วย อำเภอขนอม อำเภอสิชล และอำเภอท่าศาลา ได้สรุปประเด็นสำคัญ (ISSUE) ที่เกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ ดังต่อไปนี้

1. ประเด็นด้านการอนุรักษ์จัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพราะนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการในจังหวัดนครศรีธรรมราชต้องการสัมผัสธรรมชาติ เช่น ชมโลมาสีชมพู เล่นน้ำทะเลที่ไม่มีคลื่นแรงคงความเป็น Chill Beach หรือ หาดหินสิชล และ คงโบราณสถานที่นักท่องเที่ยวสนใจไว้ ถ้าหากว่าทรัพยากรธรรมชาติหมดความน่าสนใจลงไป เช่น โลมาสีชมพูย้ายถิ่นอาศัย ก็ไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้

2. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ เช่น การจัดเทศกาลดนตรี ปัจจุบันจังหวัดนครศรีธรรมราชมีเทศกาลดนตรีมากมาย เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวมาใช้บริการจนทำให้ภาพการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเริ่มน้อยลงไป และ ทรัพยากรธรรมชาติไม่ได้รับความสำคัญเท่าที่ควร ตัวอย่าง Khanom Festival เป็นงานดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วประเทศให้เข้าไปชมดนตรี ซึ่งจัดขึ้นติดต่อกันจนถึง พ.ศ. 2562 เป็นเวลา 7 ปีแล้ว

3. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการก่อสร้างอาคาร เมื่อนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีความต้องการจะสัมผัสธรรมชาติ เช่น พักผ่อนริมทะเลที่เงียบสงบ การรักษาความสงบ และ สวยงามริมทะเลจึงเป็นส่วนสำคัญมาก การก่อสร้างอาคารต่าง ๆ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้อัตลักษณ์ของพื้นที่จะ

ถูกทำลายลงไป ขาดความสวยงามของพื้นที่จนไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ เช่น การสร้างอาคารสูงริมทะเล เป็นต้น

4. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณท้องถิ่น แม้มาจากส่วนกลางแต่นโยบายและงบประมาณจะขึ้นอยู่กับผู้ว่าราชการจังหวัด และ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่เป็นตัวแทนของประชาชน รับนโยบาย หรือ เป็นคนกลางไปบอกกับที่ประชุมว่าพื้นที่ต้องการสิ่งใด และ ร่วมกำหนดนโยบายในพื้นที่ ทำให้ปัจจุบันการพัฒนาพื้นที่ขาดความต่อเนื่อง ประชาชนในพื้นที่ยังขาดการมีส่วนร่วมพัฒนาพื้นที่และกำหนดนโยบายอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาพื้นที่ไปในทิศทางเดียวกันและระยะยาว ใช้งบประมาณที่ส่งมาจากส่วนกลางได้นำมาใช้ประโยชน์พัฒนาพื้นที่ตามที่ประชาชนต้องการ และแผนพัฒนาไม่มีใครมาเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขใหม่ทำให้ขาดความต่อเนื่อง

4.2. ผลการศึกษาการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตาม อัตลักษณ์

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษามีดังนี้

4.2.1 ข้อเสนอเชิงนโยบายเบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์

การศึกษารั้ครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ตามหัวข้อ 2.7 กรณีศึกษาการจัดการพื้นที่ในประเทศไทยจึงได้ทราบถึงปัญหาที่เกี่ยวกับพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในประเทศไทยที่มีควรพัฒนาจนทำให้จุดเด่นของการท่องเที่ยวหายไป จึงพบกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งแบ่งตามตามประเด็นสำคัญ (ISSUE) เพื่อรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่ไว้ มีดังต่อไปนี้ดังนี้

ตารางที่ 4.3 การใช้กฎหมายเพื่อรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่ แบ่งแยกตามประเด็นสำคัญ (ISSUE)

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย
1.การอนุรักษ์จัดการทรัพยากรธรรมชาติ	1. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535	1. หากพบการก่อกมลพิษ สามารถร้องเรียนต่อหน่วยงานใดนั้น ต้องขึ้นอยู่กับผู้กระทำผิดปล่อยมลพิษอยู่ภายใต้กฎหมายใด เช่น โรงงานอุตสาหกรรมอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกระทรวงอุตสาหกรรม มีกรมโรงงานอุตสาหกรรม , สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัด ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 เป็นผู้ดูแล โดยกรมควบคุมมลพิษ มีอำนาจหน้าที่เพียงการรับเรื่องร้องทุกข์เท่านั้น แล้วส่งไปให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยไม่มีอำนาจดำเนินการใด ๆ

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย
		2.การก่อสร้างอาคารริมทะเล หรือชายหาด ที่มีความสูงตั้งแต่ 23.00 เมตร ขึ้นไป หรือมีพื้นที่รวมกันทุกชั้น หรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันตั้งแต่ 10,000 ตารางเมตร ขึ้นไป -ต้องทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ในระหว่างการขออนุญาตก่อสร้าง หรือ ใช้วิธีการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร¹ ซึ่งมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 การรับฟังความคิดเห็นต่อ รายละเอียด โครงการ ขอบเขตการศึกษา และ การประเมินทางเลือกโครงการ เพื่อให้ข้อมูลกับประชาชนและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับรายละเอียดโครงการที่จะเกิดขึ้น และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม ครั้งที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นต่อ การจัดทำร่างรายงานและมาตรการ ป้องกัน และ แก้ไขผลกระทบ สิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตาม ตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม - เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นใจในรายงานฯ และ มาตรการฯ ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จาก การรับฟังความคิดเห็นให้นำมาปรับปรุงรายงานฯ และมาตรการฯ และจะต้องผนวกไว้เป็นส่วนหนึ่งของ รายงานฯ² รูปแบบการขอส่วนร่วมจากประชาชน เช่น 1) การสำรวจความคิดเห็น 1.1 การสัมภาษณ์รายบุคคล 1.2 การเปิดให้แสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์ ทางโทรศัพท์หรือโทรสาร ทางระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือทางอื่นใด 1.3 การเปิดโอกาสให้ประชาชนมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นต่อหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโครงการ

¹ ราชกิจจานุเบกษา 4 มกราคม 2562 เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๓ ง

² ประกาศสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย
	2. พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558	1.4 การสนทนากลุ่มย่อย 2) การประชุมหารือ 2.1 การปรึกษาหารือ 2.2 การอภิปรายสาธารณะ 2.3 การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร 2.4 การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2.5 การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย 3) วิธีการอื่นที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด เพื่อรักษาความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล เช่น ป่าชายเลน หาด หญ้าทะเล ปะการัง พืชและสัตว์ทะเล เพื่อบำรุงรักษา อนุรักษ์ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม เมื่อพบบุคคลที่ทำลายทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (1) ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ผู้มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรี หรือผู้ดำรงตำแหน่งรองสารวัตรขึ้นไปในจังหวัดที่มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเล (2) ข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจน้ำ (3) ข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่รับผิดชอบพื้นที่ติดชายฝั่งทะเล³ และเป็นอำนาจของอธิบดีหรือ บุคคลที่อธิบดีมอบหมาย 1. สั่งให้บุคคลที่ทำลายทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ระงับการกระทำหรือกิจกรรมที่เป็นการชั่วคราว

³ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 ข้อ 3.7 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕/ตอนพิเศษ ๑๒๐ ง/หน้า ๕/๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย
		2. หากเห็นว่าการกระทำหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงนั้น มีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้อง อธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะแจ้งประสานให้หน่วยงานนั้น แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามอำนาจหน้าที่โดยเร็ว 3. หรือหากเห็นว่าการกระทำหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงนั้น ไม่มีหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้อง หรือมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนและหากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะทำให้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีความเสียหายเพิ่มขึ้น ให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีอำนาจดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น 4. เมื่อหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องหรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้ดำเนินการเพื่อแก้ไขหรือบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือเมื่อความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้ระงับสิ้นไปแล้ว ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายพิจารณายกเลิกคำสั่งที่ออกไว้ได้⁴
2.การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น การจัดเทศกาลดนตรี	พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535	การขออนุญาตแสดงมหรสพชั่วคราว⁵ - กรุงเทพมหานคร : ยื่นคำร้องต่อสถานีตำรวจท้องที่ที่แสดงมหรสพ - ต่างจังหวัด : 1) ยื่นคำร้องต่อนายอำเภอท้องที่นายอำเภอเป็นผู้อนุญาต 2) เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ทางอำเภอจะแจ้งให้ตำรวจท้องที่ทราบ 3) ต้องมีหนังสือยินยอมจากเจ้าของสถานที่ที่จัดมหรสพ 4) ต้องขออนุญาตใช้เครื่องขยายเสียงด้วย (ถ้ามี) 5) เลิกแสดงมหรสพไม่เกินเวลา 24.00 น.

⁴ พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 มาตรา 17

⁵ พระราชบัญญัติควบคุมการใช้เสียง และเครื่องขยายเสียง พ.ศ. 2493 ว่าด้วยเหตุรำคาญ มาตรา 25 (4) แจ้งการจัดงานมหรสพต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและหรือเจ้าพนักงานตำรวจในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ให้มาควบคุมกำกับดูแลรับผิดชอบหรือได้รับทราบเพื่ออำนวยความสะดวกคำร้องที่จะยื่นขออนุญาตใช้เครื่องขยายเสียงไปให้สถานที่ตำรวจนครบาลในพื้นที่ เพื่อขออนุญาตเบื้องต้น จากนั้นจึงจะนำมาให้สำนักงานเขตออกใบอนุญาต และกลับไปให้สถานที่ตำรวจท้องที่อีกครั้ง เพื่อลงชื่อรับรองในคำร้องอีกรอบ

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย
		การขออนุญาตใช้เครื่องขยายเสียงนำคำร้องขอใช้เครื่องขยายเสียงจากเขต(กรุงเทพมหานคร) หรืออำเภอ(ต่างจังหวัด)แล้วนำมายื่นต่อหัวหน้าสถานีตำรวจท้องที่ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นก่อน แล้วนำกลับไปยังเขตหรืออำเภอเพื่ออนุญาตต่อไป ⁶
3.การควบคุมการก่อสร้างอาคาร	1.พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522	1.เป็นการควบคุมประเภทของอาคาร สามารถสร้างในแบบใด เช่น ต้องมีห้องน้ำก็ห้อง ต้องมีที่จอดรถยนต์กี่คันในอาคารดังกล่าว เช่น การสร้างสถานบันเทิงผนังต้องทนไฟที่มีคุณสมบัติป้องกันไฟไหม้น้อยกว่า 2 ชั่วโมง หรือ ห้องครัวของสถานบริการที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มจะต้องแยกออกจากส่วนอื่น ๆ⁷ 2.การก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้อาคาร ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น 3.เจ้าพนักงานท้องถิ่นควบคุมให้เป็นตามกฎหมายในการอนุญาต คำสั่ง ตรวจสอบ แต่แจ้งความดำเนินกับผู้ฝ่าฝืน 4.ผู้จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร ถ้าไม่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบที่คณะกรรมการควบคุมอาคารกำหนด พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว โดยอย่างน้อยต้องแจ้งข้อมูลและยื่นเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้ (1) ชื่อของผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคาร ซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก และต้องไม่เป็นผู้ได้รับการแจ้งชื่อตามมาตรา 49 ทวิ (2) ชื่อของผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคาร ซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร และต้องไม่เป็นผู้ได้รับการแจ้งชื่อตามมาตรา 49 ทวิ (3) ชื่อของผู้ควบคุมงาน ซึ่งต้องประกอบด้วยผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก และผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรม

⁶ คู่มือประชาชน กองแผนงานอาชญากรรม สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ หน้า 29

⁷ กฎกระทรวง กำหนดประเภทและระบบความปลอดภัยของอาคารที่ใช้เพื่อประกอบกิจการเป็นสถานบริการ พ.ศ. 2555

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย
		ควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร และต้องไม่เป็นผู้ได้รับการจ้างซื้อตามมาตรา 49 ทวิ (4) สำเนาใบอนุญาตของบุคคลตาม (1) (2) และ (3) พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง และหนังสือรับรองการได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมหรือผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมที่ออกโดยสภาสถาปนิกหรือสภาวิศวกร แล้วแต่กรณี (5) แผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณของอาคารที่จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอน ซึ่งลงลายมือชื่อพร้อมกับระบุชื่อของบุคคลตาม (1) และ (2) ให้ชัดเจนว่าตนเป็นผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคารและเป็นผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคารนั้น (6) หนังสือรับรองของบุคคลตาม (1) และ (2) ซึ่งรับรองว่าตนเป็นผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคารหรือเป็นผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคาร แล้วแต่กรณี พร้อมทั้งรับรองว่าการออกแบบอาคารและการออกแบบและคำนวณอาคารดังกล่าว ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สำหรับอาคารที่ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพ คนชรา หรือผู้สูงอายุ ตามที่กฎหมายกำหนดให้รับรองการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกนั้นด้วย (7) หนังสือรับรองของผู้ควบคุมงานตาม (3) ซึ่งรับรองว่าจะควบคุมการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารนั้น ให้ถูกต้องตามแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณตามที่ได้แจ้งไว้และที่ได้มีการแก้ไขตามข้อทักท้วง หรือดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (8) หนังสือรับรองการตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณส่วนต่าง ๆ ของโครงสร้างอาคาร ในกรณีอาคารที่จะก่อสร้างหรือดัดแปลงนั้นเป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่กำหนดให้ต้องมีการตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณส่วนต่าง ๆ ของโครงสร้างอาคารตามมาตรา 21 ทวิ

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย
		(9) หนังสือแสดงการให้ความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ในกรณีที่เป็นอาคารในโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 แล้วแต่กรณี (10) หนังสือรับรองจากผู้แจ้ง พร้อมเอกสารและหลักฐานแสดงการให้ข้อมูลและการแจ้งสิทธิในการแสดงความคิดเห็นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแก่บุคคลที่อยู่บริเวณข้างเคียง เกี่ยวกับการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือการดำเนินโครงการหรือกิจการ ในกรณีที่อาคารที่จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือดำเนินโครงการหรือกิจการเป็นอาคารที่ไม่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นตาม (9) แต่อาคารดังกล่าวเป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ตามมาตรา 32 ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมอาคารกำหนด⁸ โดยเจ้าของอาคารต้องยื่นและชำระค่าธรรมเนียมจะมีการออกใบรับแจ้งภายใน 3 วันทำการหลังจากที่ได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้วจึงสามารถก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารตามที่ได้แจ้งไว้ได้ ตั้งแต่วันที่ผู้แจ้งได้รับใบรับแจ้ง ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพบเหตุไม่ถูกต้องภายใน 120 วันนับแต่วันที่ได้ออกใบรับแจ้งสามารถแจ้งให้ผู้ขอแก้ไขได้ เช่น การรुकล้าที่สาธารณะ , แผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณของอาคาร ไม่ถูกต้อง 5. เมื่อก่อสร้าง อาคารสำหรับใช้เป็นคลังสินค้า โรงแรม อาคารชุด หรือสถานพยาบาล อาคารสำหรับใช้เพื่อกิจการพาณิชยกรรม อุตสาหกรรม การศึกษา การสาธารณสุข หรือกิจการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เสร็จแล้วต้องให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจรับรองการก่อสร้างก่อนเปิดการใช้อาคารดังกล่าว

⁸ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา ๓๙ พวิ

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย
	2. พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518	ข้อยกเว้นที่ไม่ถือเป็นการตัดแปลงอาคาร 1. การเปลี่ยนโครงสร้างของอาคารโดยใช้วัสดุขนาด จำนวน และชนิดเดียวกับของเดิม เว้นแต่การเปลี่ยนโครงสร้างของอาคารที่เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก คอนกรีตอัดแรง หรือเหล็กโครงสร้างรูปพรรณ 2. การเปลี่ยนส่วนต่าง ๆ ของอาคารที่ไม่เป็นโครงสร้างของอาคารโดยใช้วัสดุชนิดเดียวกับของเดิม หรือวัสดุชนิดอื่นซึ่งไม่เป็นการเพิ่มน้ำหนักให้แก่โครงสร้างของอาคารเดิมส่วนหนึ่งส่วนใดเกินร้อยละ 10 3. การเปลี่ยนแปลง การต่อเติม การเพิ่ม การลด หรือการขยายซึ่งลักษณะขอบเขต แบบ รูปทรง สัดส่วน น้ำหนัก เนื้อที่ของส่วนต่าง ๆ ของอาคารที่ไม่เป็นโครงสร้างของอาคาร ซึ่งไม่เป็นการเพิ่มน้ำหนักให้แก่โครงสร้างของอาคารเดิมส่วนหนึ่งส่วนใดเกินร้อยละ 10 4. การลดหรือการขยายเนื้อที่ของพื้นที่ชั้นหนึ่งชั้นใด ให้มีเนื้อที่น้อยลงหรือมากขึ้น รวมกันไม่เกิน 5 ตารางเมตร โดยไม่ลดหรือเพิ่มจำนวนเสาหรือคาน หรือ 5. การลดหรือการขยายเนื้อที่ของหลังคา ให้มีเนื้อที่มากขึ้นรวมกันไม่เกินห้าตารางเมตร โดยไม่ลดหรือเพิ่มจำนวนเสาหรือคาน 6. การติดตั้งแผงเซลล์แสงอาทิตย์ของระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์บนหลังคาอาคารอยู่อาศัยที่มีขนาดพื้นที่ติดตั้งไม่เกิน 160 ตารางเมตร และมีน้ำหนักรวมไม่เกิน 20 กิโลกรัมต่อตารางเมตร โดยต้องมีผลการตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงที่กระทำ และรับรองโดยวิศวกรโยธาตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกรว่าสามารถติดตั้งได้อย่างปลอดภัย และแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบก่อนดำเนินการ⁹ เป็นการกำหนดการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ โดยมีแต่ละพื้นที่ที่มีผังเมืองระบุไว้ โดยพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 มีผังเมือง 2 ประเภท คือ

⁹ กฎกระทรวงฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2528)ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคารพ.ศ.2522

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย
		1.ผังเมืองรวม ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมให้กำหนดโดยคำนึงถึงความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชน การเศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ การดำรงรักษาสถานที่มีคุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี และการจัดสภาพแวดล้อมที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างเท่าเทียมกัน มีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้จัดทำ และต้องมีการรับฟังประชาชนท้องถิ่นนั้น ๆ ในการจัดทำผังเมืองรวม โดยจัดการประชุมไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนในท้องที่ โดยออกเป็นกฎกระทรวงมีระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมใช้บังคับ ดังนั้นเมื่อมีผังเมืองรวมแล้ว ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวม 2.ผังเมืองเฉพาะ คือผังเมืองที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องถิ่นเห็นสมควรจัดให้มีการวางเมืองเฉพาะขึ้น หรือ ขอให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้จัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้ แต่ต้องสอดคล้องกับผังเมืองรวม ต้องจัดให้มีการโฆษณาให้ประชาชนทราบ แล้วจัดการประชุมไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนในท้องที่ที่จะมีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะนั้น ในการรับฟังข้อคิดเห็นนี้ สำหรับผังเมืองเฉพาะต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ และมีระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ ถ้าพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะมิได้ บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวใช้บังคับได้ไม่เกิน 5 ปี แต่เมื่อระยะเวลาสิ้นสุดลง ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองเห็นสมควรขยายระยะเวลาการใช้บังคับพระราชบัญญัติ ให้เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาดำเนินการตราเป็นพระราชบัญญัติขยายระยะเวลาการใช้บังคับผังเมืองเฉพาะต่อไป พระราชบัญญัติขยายระยะเวลาจะ

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย																
		กำหนดการแก้ไขปรับปรุงผังเมืองเฉพาะเสียใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปก็ได้¹⁰ รูปแบบการแสดงข้อคิดเห็นของประชาชน การแสดงข้อคิดเห็นของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองรวมให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองรวม 1. เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรืออาคารที่ตั้งอยู่ในท้องที่ที่นั้นและจัดทำผังเมืองรวมหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว 2. ผู้แทนหน่วยงานของรัฐ ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านการผังเมืองหรือสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสมาคม ผู้แทนภาคเอกชน และบุคคลหรือคณะบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องตามข้อ ๗ 3. สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวม 4. กำนันและผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่ที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวม¹¹ ประเภทของพื้นที่ผังเมืองที่แบ่งออกเป็น 10 ประเภท ดังนี้ <table><tr><td>เขตสีเหลือง</td><td>ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย</td></tr><tr><td>เขตสีส้ม</td><td>ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง</td></tr><tr><td>เขตสีน้ำตาล</td><td>ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก</td></tr><tr><td>เขตสีแดง</td><td>ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม</td></tr><tr><td>เขตสีม่วง</td><td>ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า</td></tr><tr><td>เขตสีเม็ดมะปราง</td><td>ที่ดินประเภทคลังสินค้า</td></tr><tr><td>เขตสีม่วงอ่อน</td><td>ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ</td></tr><tr><td>เขตสีเขียว</td><td>ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม</td></tr></table>	เขตสีเหลือง	ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย	เขตสีส้ม	ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง	เขตสีน้ำตาล	ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก	เขตสีแดง	ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม	เขตสีม่วง	ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า	เขตสีเม็ดมะปราง	ที่ดินประเภทคลังสินค้า	เขตสีม่วงอ่อน	ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ	เขตสีเขียว	ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม
เขตสีเหลือง	ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย																	
เขตสีส้ม	ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง																	
เขตสีน้ำตาล	ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก																	
เขตสีแดง	ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม																	
เขตสีม่วง	ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า																	
เขตสีเม็ดมะปราง	ที่ดินประเภทคลังสินค้า																	
เขตสีม่วงอ่อน	ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ																	
เขตสีเขียว	ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม																	

¹⁰ พระราชบัญญัติการผังเมืองพ.ศ. 2518 มาตรา 41 ผังเมืองเฉพาะจะใช้ในท้องที่ใดให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ ถ้าพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะมิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวใช้บังคับได้ไม่เกินห้าปี เมื่อระยะเวลาตามวรรคหนึ่งได้สิ้นสุดลง ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองเห็นสมควรขยายระยะเวลาการใช้บังคับพระราชบัญญัติ ให้เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาดำเนินการตราเป็นพระราชบัญญัติขยายระยะเวลาการใช้บังคับผังเมืองเฉพาะต่อไป พระราชบัญญัติขยายระยะเวลาจะกำหนดการแก้ไขปรับปรุงผังเมืองเฉพาะเสียใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปก็ได้

¹¹ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการโฆษณาการประชุม และการแสดงข้อคิดเห็นของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองรวมพ.ศ.2552

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย
		เขตสีเขียวมะกอก ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา เขตสีชาวมีกรอบและเส้นทะแยงสีเขียว ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม เขตสีน้ำตาลอ่อน ที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย เขตสีเทา ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา เขตสีน้ำเงิน ที่ดินประเภทสถาบันราชการ กรา สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
4.การบริหารงบประมาณท้องถิ่น	พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534	งบประมาณท้องถิ่นต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับรัฐบาลโดยรัฐบาลจะกำหนดนโยบายเพื่อเป็นจุดหมายของการใช้งบประมาณที่รัฐบาลให้ไว้ และเพื่อให้การบริหารราชการส่วนภูมิภาคสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ 1. การบริหารประเทศขึ้นอยู่กับ สำนักนายกรัฐมนตรีมีโดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ตามที่ คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภาหรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ¹² และแต่ละจังหวัดมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รับนโยบายและคำสั่งจากนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล¹³ อีกทั้งมีอำนาจเสนองบประมาณต่อกระทรวงที่เกี่ยวข้องหรือเสนอขอจัดตั้งงบประมาณ¹⁴ และผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจใช้เงินเหลือจ่ายของส่วนราชการหลังจากทำตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายแล้ว¹⁵ 2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ภายใต้การดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นๆ¹⁶ และมีคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาเทศบาล หรือเมืองพัทยา องค์การวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

¹² พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 10

¹³ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 52 และ 57

¹⁴ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 54

¹⁵ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงบประมาณจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2546 ข้อ 7

¹⁶ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการวางแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ข้อ 4

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย
	พระราชบัญญัติ วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561	กำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ การผังเมือง ซึ่งการทำแผนพัฒนาต่าง ๆ ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด¹⁷ 3. สำนักงบประมาณ มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอความเห็นแก่รัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐ ในด้านการงบประมาณ การจัดทำงบประมาณที่สนองต่อนโยบาย และเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของรัฐบาล¹⁸ การจัดทำงบประมาณ ต้องมีการตราพระราชบัญญัติขึ้นมา คณะผู้วิจัยได้ศึกษาพระราชบัญญัติ วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐโดยงบประมาณประจำปี que เสนอต่อรัฐสภา ต้องมีรายละเอียดอย่างน้อยดังต่อไปนี้ 1. คำแถลงประกอบงบประมาณแสดงฐานะและนโยบายการคลัง และการเงิน สำคัญ - ของงบประมาณ และความสัมพันธ์ระหว่างรายรับและงบประมาณรายจ่ายที่ขอตั้ง 2. รายรับรายจ่ายเปรียบเทียบระหว่างปีที่ล่วงมาแล้ว ปีปัจจุบัน และปีที่ขอตั้งงบประมาณรายจ่าย 3. คำอธิบายเกี่ยวกับประมาณการรายรับ 4. คำชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายที่ขอตั้ง ซึ่งรวมถึงการแสดงผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 5. รายงานเกี่ยวกับสถานะทางการเงินโดยรวมของรัฐวิสาหกิจ

¹⁷ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ข้อ 30

¹⁸ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรีพ.ศ. 2559 ข้อ 2

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย
		6. รายงานเกี่ยวกับสถานะเงินนอกงบประมาณและแผนการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณโดยรวมของหน่วยรับงบประมาณ 7. คำอธิบายเกี่ยวกับหนี้ของรัฐบาลทั้งที่มีอยู่แล้วในปัจจุบันและหนี้ที่เสนอเพิ่มเติม 8. ผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณของปีงบประมาณที่แล้วมาแล้ว 9. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ¹⁹

4.2.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายเบื้องต้นเกี่ยวกับการสร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่

ในการจัดการประชุมกลุ่มย่อย และ การสัมภาษณ์นักวิชาการทางด้านนิติศาสตร์ และ รัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย

1) ศาสตราจารย์ ดร. สุนทร มณีสวัสดิ์

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

2) รองศาสตราจารย์ พ.ต.ท.ดร.เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราพร สุทันกิตระ

สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ได้มีข้อเสนอเกี่ยวกับการสร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ โดยเสนอว่าควรมีการศึกษาถึงการดำเนินการในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. การเตรียมองค์กร หมายถึง กระบวนการของพื้นที่ในการกำหนดให้องค์กรสำหรับการส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยควรมีศึกษาถึงรูปแบบองค์กรที่มีลักษณะที่เหมาะสมในพื้นที่รวมทั้งการกำหนดผู้นำและบทบาทขององค์กรเพราะผู้นำขององค์กรมีความสำคัญต่อความสำเร็จเป็นอย่างมาก

¹⁹ พระราชบัญญัติ วิธีการงบประมาณพ.ศ. 2561 มาตรา 10

2. การควบคุมองค์กร หมายถึง การกำหนดรูปแบบหรือกระบวนการเพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการไปได้ตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนด รวมทั้งการกำหนดถึงกระบวนการแบ่งสรรผลประโยชน์ และการกำหนดกติกาในการดำเนินการขององค์กรที่มีความชัดเจน

ทั้งนี้ที่ประชุมเสนอให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากพื้นที่ เพื่อให้เกิดแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรมในพื้นที่

4.3. ผลการศึกษาการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็น (ประชาพิจารณ์) ข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็น (ประชาพิจารณ์) จากประชาชนในพื้นที่ เพื่อพิจารณาข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ดังนี้

4.3.1 ข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์

เมื่อได้ ตารางที่ 4.4 แล้วทางคณะผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็น การอนุรักษ์จัดการทรัพยากรธรรมชาติ , การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น การจัดเทศกาลดนตรี , การควบคุมการก่อสร้างอาคาร , การบริหารงบประมาณท้องถิ่น ในแต่ละประเด็นมีองค์กรไหนที่มีอำนาจรับผิดชอบบังคับใช้กฎหมาย ได้ดังนี้

1. การอนุรักษ์จัดการทรัพยากรธรรมชาติ มี พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 ที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อ คุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ให้มนุษย์ไปทำลาย เช่นการสร้างอาคารต่าง ๆ ต้องไม่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ หรือบริเวณริมชายหาดที่มีประชาชนสนใจเป็นจำนวนมากมีการออกกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ ใช้โฟม ถุงพลาสติก เป็นต้น องค์กรที่กำกับดูแล ทางภายใต้มีศูนย์วิจัยและเตือนภัยมลพิษภาคใต้ ตั้งอยู่ที่ จังหวัดสงขลา หรือเมื่อพบการกระทำผิดสามารถแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในท้องที่นั้นก็ได้

2. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น การจัดเทศกาลดนตรี มี พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 เป็นกฎหมายที่สำคัญ ในการขออนุญาตจัดกิจกรรมดนตรี เพราะการจัดคอนเสิร์ตแต่ละครั้งมีประชาชนจำนวนมากเข้าชม ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในการรับฟัง โดยแต่ละจังหวัดมี คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด เป็นผู้ตรวจสอบ อีกทั้งการแสดงดนตรี อาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญกับประชาชนรอบ ๆ สถานที่จัดงานได้ซึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ การจัดคอนเสิร์ตได้

3.การควบคุมการก่อสร้างอาคาร ประเด็นนี้มีส่วนสำคัญที่จะรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่ให้เปลี่ยนแปลงน้อยที่สุดโดยเฉพาะพื้นที่อำเภอขนอม เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการต้องการความเงียบสงบ ของ Chill Beach แต่ถ้ามีการสร้างอาคารริมทะเลมากขึ้นก็จะทำให้อัตลักษณ์ของพื้นที่ให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และ ทำลายจุดสนใจของนักท่องเที่ยวได้ โดยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร มี พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2522 เป็นกฎหมายที่สำคัญในการจะขออนุญาตสร้างอาคารต่าง ๆ โดยการก่อสร้างต้องคำนึงถึงผังเมืองของพื้นที่นั้นสามารถให้สร้างอาคารประเภทนั้นได้หรือไม่ และ การสร้างอาคารบางประเภทต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เช่น การก่อสร้างอาคารริมทะเล ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ที่กล่าวไว้ในประเด็นที่ 1 การอนุรักษ์จัดการทรัพยากรธรรมชาติ

4.การบริหารงบประมาณท้องถิ่น ประเด็นนี้มีส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบายในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความพัฒนาไปทางด้านใด และ ได้รับงบประมาณจากส่วนกลางมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในพื้นที่นั้น ๆ นำเสนอปัญหาต่อสภา และ ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งมาจากการแต่งตั้งจากส่วนกลาง ได้เสนอปัญหา หรือ รับนโยบายจากส่วนกลางให้พื้นที่ไปในทิศทางใดแม้แต่การกำหนดผังเมืองก็ต้องมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นส่วนร่วมในการกำหนดผังเมือง ดังตารางที่

4.6

ตารางที่ 4.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
1.การอนุรักษ์จัดการ ทรัพยากร ธรรมชาติ	1. พระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. 2535	พระราชบัญญัติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์คุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม ป้องกันไม่ให้เกิดมลพิษ ²⁰ ขึ้นในประเทศไทย ²¹ เพื่อให้ประชาชนสุขภาพ อนามัย ที่ดีปราศจากภาวะมลพิษ ²² ที่เป็น อันตรายต่อร่างกาย	หน่วยงานที่รับผิดชอบขึ้นอยู่กับผู้ทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติเป็นผู้ใด 1.โรงงาน ²⁵ เป็นผู้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ²⁶ ผู้มีอำนาจควบคุมโรงงานไม่ให้ฝ่า

²⁰ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพ.ศ. 2535 มาตรา 4 มลพิษ หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่น ๆ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่ง กำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อ สุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึง รังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่น ๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย

²¹ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพ.ศ. 2535 มาตรา 4 แหล่งกำเนิดมลพิษ หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรมอาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ สถานที่ประกอบกิจการใด ๆ หรือสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ

²² พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพ.ศ. 2535 มาตรา 4 ภาวะมลพิษ หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือ ปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษ ทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษในดิน

²⁵ พระราชบัญญัติโรงงานพ.ศ. 2535 มาตรา 5 โรงงาน หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม สำหรับทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียง เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใด ๆ ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง

²⁶ พระราชบัญญัติโรงงานพ.ศ. 2535 มาตรา 37 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า ผู้ประกอบกิจการโรงงานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือการประกอบกิจการโรงงานมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือแก้ไขหรือปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ ในกรณีที่เห็นสมควร เมื่อได้รับอนุมัติจากปลัดกระทรวง หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจผูกมัดประทับตราเครื่องจักร เพื่อมิให้เครื่องจักรทำงานได้ในระหว่างการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
		หากพบการก่อมลพิษ สามารถร้องเรียนต่อหน่วยงานใดนั้น ต้องขึ้นอยู่กับสถานที่การปล่อยมลพิษอยู่ภายใต้กฎหมายใด เช่น โรงงานอุตสาหกรรมอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกระทรวงอุตสาหกรรม มีกรมโรงงานอุตสาหกรรม , สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัด ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 เป็นผู้ดูแล โดยกรมควบคุมมลพิษ มีอำนาจหน้าที่เพียงการรับเรื่องร้องทุกข์เท่านั้น แล้วส่งไปให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยไม่มีอำนาจดำเนินการใด ๆ	ผืนกฎหมายคือ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้ตรวจราชการกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้อำนวยการสำนักงานกฎหมาย ผู้อำนวยการสำนักตรวจและประเมินผลกระทรวงอุตสาหกรรม นิติกร แต่ปัจจุบันมีข้าราชการส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นมา ²⁷ ถือเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงงานพ.ศ. 2535 สำหรับโรงงานประเภท 1 และ 2 ²⁸ ที่ตั้งอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ²⁹ และ กรมโรงงานอุตสาหกรรม ³⁰

²⁷ พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ -)พ.ศ. 2562 มาตรา 3 ข้าราชการส่วนท้องถิ่น หมายความว่า พนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล ข้าราชการกรุงเทพมหานคร พนักงานเมืองพัทยา และข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ที่มีกฎหมายจัดตั้ง แต่ไม่หมายความรวมถึงข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

²⁸ กฎกระทรวง (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ลงวันที่ 16 ต.ค. 2535

²⁹ พระราชบัญญัติโรงงานพ.ศ. 2535 มาตรา 11/1 เมื่อรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้บริหารท้องถิ่นหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่กำหนดไว้สำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับโรงงานจำพวกที่ 1 และโรงงานจำพวกที่ 2 ที่ตั้งอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นการแต่งตั้งผู้บริหารท้องถิ่นหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำเฉพาะกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความพร้อมให้ปลัดกระทรวงและพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการในกระทรวงอุตสาหกรรม มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ให้มีอำนาจหน้าที่ในการแนะนำหรือสั่งระงับการดำเนินการใดอันเป็นการไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้และรายงานให้นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น แล้วแต่กรณีตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

³⁰ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมโรงงานอุตสาหกรรมกระทรวงอุตสาหกรรมพ.ศ. 2560

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
			เป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม และ จัดการสิ่งแวดล้อม พลังงาน ความปลอดภัย สุขอนามัยในโรงงาน ด้านการควบคุมมลพิษจากการประกอบกิจการโรงงาน รับผิดชอบโดยกองวิจัยและเตือนภัย มลพิษโรงงานมีศูนย์วิจัยอยู่ 5 แห่งคือ ศูนย์วิจัยและเตือนภัยมลพิษภาคตะวันออก , ภาคตะวันตก , ภาคใต้ , ภาคเหนือ , ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีหน้าที่ติดตาม ฝ้าระวัง เตือนภัย และ ทดสอบมลพิษ รวมทั้งวัตถุอันตรายจากโรงงาน³¹ สำหรับอำเภอขอนแก่น , สีชล , ท่าศาลา อยู่ภายใต้การดูแลของศูนย์วิจัยและเตือนภัยมลพิษภาคใต้ตั้งอยู่ เลขที่ 133 ถนนกาญจนวนิช ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000 โทรศัพท์ : 074-325-029-31 โทรสาร :

³¹ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมโรงงานอุตสาหกรรมกระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
			074-325-031 ต่อ 103 และ E-mail : diw.sier@gmail.com³² 2.โรงแรม คือ สถานที่ให้บริการที่พักรายวัน³³ พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกว่านายทะเบียน³⁴ ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 เช่นผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจดูแลควบคุมการประกอบอุตสาหกรรมโรงแรม เช่น การตรวจสอบใบอนุญาต ทะเบียนผู้พัก บัตรทะเบียนผู้พัก ประวัติของพนักงานโรงแรม หรือออกหนังสือเรียกผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ของโรงแรมมาให้ถ้อยคำชี้แจงเรื่องต่าง ๆ และ ส่งเอกสารหลักฐานที่นายทะเบียนต้องการมาให้ตรวจสอบ

³² กองวิจัยและเตือนภัยมลพิษโรงงาน. ศูนย์วิจัยและเตือนภัยมลพิษโรงงานภาคใต้ วันที่ 7 ตุลาคม 2562 จาก http://oaep.diw.go.th/research/?page_id=1243

³³ พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 มาตรา 4 “โรงแรม” หมายความว่า สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน ทั้งนี้ไม่รวมถึง (1) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวซึ่งดำเนินการโดยส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเพื่อการกุศล หรือการศึกษา ทั้งนี้โดยมิใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน (2) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการที่พักอาศัยโดยคิดค่าบริการเป็นรายเดือนขึ้นไปเท่านั้น (3) สถานที่พักอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

³⁴ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 1. อธิบดีกรมการปกครอง ในเขตกรุงเทพมหานคร หรือ 2. ผู้ว่าราชการจังหวัด ในเขตจังหวัดอื่น

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
			ก็ได้³⁵ ทำให้แต่ละจังหวัดผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้เอง ตัวอย่างจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ นายอำเภอแต่ละอำเภอที่โรงแรมตั้งอยู่³⁶ 3. สถานที่ก่อสร้างอาคารต่าง ๆ ปัจจุบันการก่อสร้างอาคาร บ้านเรือนหรือกิจการ³⁷ ต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนด้านทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัยคุณภาพชีวิต ต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

³⁵ พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 มาตรา 45 ในการปฏิบัติหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากนายทะเบียนมีอำนาจ ดังต่อไปนี้ (1) เข้าไปในโรงแรมในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกเพื่อตรวจสอบใบอนุญาต ทะเบียนผู้พัก บัตรทะเบียนผู้พัก สภาพและลักษณะของโรงแรม หรือตรวจสอบห้องพักที่ว่างหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของโรงแรมที่เปิดใช้ร่วมกันหรือเข้าไปในโรงแรมในเวลาทำการเพื่อตรวจสอบจำนวนและประวัติของพนักงานโรงแรม ทั้งนี้ เพื่อควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (2) มีหนังสือเรียกผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของโรงแรมมาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงหรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณา เมื่อได้เข้าไปและลงมือทำการตรวจสอบตาม (1) แล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่เสร็จจะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของโรงแรมนั้นก็ได้ ทั้งนี้ เฉพาะในกรณีที่การตรวจสอบใกล้จะเสร็จสิ้นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าหากเน้นเข้าในการตรวจสอบจะมีการปกปิดหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงเอกสารหรือหลักฐานไปจากเดิม

³⁶ คำสั่ง นศ 0018.1/ว1259 วันที่ 5 มีนาคม 2561

³⁷ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เล่ม ๑๒๙ ตอนพิเศษ ๙๗ ง ราชกิจจานุเบกษา 20 มิถุนายน 2555

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
			โดยมี เจ้าพนักงานท้องถิ่น ³⁸ เช่น นายกเทศมนตรี , รองนายกเทศมนตรี , นายกองค์การบริหารส่วนตำบล , รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ว่าราชการจังหวัด ³⁹ , ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร , ปลัดเมืองพัทยา ในท้องที่ที่ถูกประกาศให้เป็นเขตควบคุมมลพิษ ⁴⁰ ทำงานร่วมกับเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ⁴¹ เช่น หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อม กองวิชาการ กรมเจ้าท่า , นักวิชาการสิ่งแวดล้อมฝ่ายสิ่งแวดล้อม ⁴² , นายอำเภอ และ ปลัดอำเภอผู้

³⁸ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพ.ศ. 2535 มาตรา 4 “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล , ประธานสภาตำบล สำหรับในเขตสภาตำบล , ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด , ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร , ปลัดเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา , หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่นอย่างอื่น และ ที่ได้รับการประกาศกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยการนั้น สำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

³⁹ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฉบับที่ ๓ (พ.ศ. 2548) เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒/ตอนที่ พ ๑๑๗ ง/หน้า ๑/20 ตุลาคม 2548

⁴⁰ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพ.ศ. 2535 มาตรา 59

⁴¹ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพ.ศ. 2535 มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้

⁴² ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2537) เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๑/ตอนที่ ๔๑ ง/หน้า ๗/24 พฤษภาคม 2537

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
		แต่การก่อสร้างบางกรณีต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เช่น การก่อสร้างอาคารริมทะเล หรือชายหาด ที่มีความสูงตั้งแต่ 23.00 เมตร ขึ้นไป หรือมีพื้นที่รวมกันทุกชั้น หรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันตั้งแต่ 10,000 ตารางเมตร ขึ้นไป ปัจจุบันมีพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเฉพาะในเขตท้องที่ของตน⁴³ , ข้าราชการสังกัดกรมควบคุมมลพิษ⁴⁴ ทั้งหมดถือเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้⁴⁵ การก่อสร้างอาคารบางประเภทต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เช่น 1.การก่อสร้างอาคารอาคารที่ตั้งริมแม่น้ำ ฝั่งทะเล ทะเลสาบหรือชายหาด หรืออาคารที่ใช้ในการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง และ

⁴³ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่อง การแต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑/ตอนพิเศษ ๓๓ ง/หน้า ๑๗/22 มีนาคม 2547

⁴⁴ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2552) เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๖/ตอนพิเศษ ๑๕๖ ง/หน้า 55/21 ตุลาคม 2552

⁴⁵ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล ,ประธานสุขาภิบาล สำหรับในเขตสุขาภิบาล , ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด , ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร , ปลัดเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา , หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่นอย่างอื่น และ ที่ได้รับการประกาศกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยการนั้น สำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
		-ต้องทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ในระหว่างการขออนุญาตก่อสร้าง หรือ ใช้วิธีการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร²³ ซึ่งมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 การรับฟังความคิดเห็นต่อ รายละเอียด โครงการ ขอบเขตการศึกษา และ การประเมินทางเลือกโครงการ เพื่อให้ข้อมูลกับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับรายละเอียดโครงการที่จะเกิดขึ้น และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม ครั้งที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นต่อ การจัดทำร่างรายงานและมาตรการป้องกัน และ แก้ไขผลกระทบ สิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม - เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นใจในรายงานฯ และ มาตรการฯ ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นให้นำมาปรับปรุงรายงานฯ และมาตรการฯ และ จะต้องผนวกไว้เป็นส่วนหนึ่งของ รายงานฯ²⁴ รูปแบบการขอส่วนร่วมจากประชาชน เช่น	อาคารสำนักงานเอกชนความสูงตั้งแต่ 23 เมตรขึ้นไป หรือมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันตั้งแต่ 10,000 ตารางเมตร ขึ้นไป⁴⁶ อยู่ในอำนาจของพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร 2. การจัดสรรที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยหรือเพื่อประกอบการพาณิชย์ ขนาดจำนวนที่ดินแปลงย่อยตั้งแต่ 500 แปลง หรือเนื้อที่เกินกว่า 100 ไร่ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน ให้เสนอในชั้นขออนุญาตจัดสรรที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน⁴⁷ 3. การก่อสร้างโรงแรมหรือสถานที่พักตากอากาศ ที่มีจำนวนห้องพักตั้งแต่ 80 ห้อง ขึ้นไป หรือมีพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ 4,000 ตารางเมตร ขึ้นไป

²³ ราชกิจจานุเบกษา 4 มกราคม 2562 เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๓ ง

²⁴ ประกาศสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

⁴⁶ ลำดับ 27 เล่ม ๑๒๙ ตอนพิเศษ ๙๗ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน 2555

⁴⁷ ลำดับ 28 เล่ม ๑๒๙ ตอนพิเศษ ๙๗ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน 2555

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
		1) การสำรวจความคิดเห็น 1.1 การสัมภาษณ์รายบุคคล 1.2 การเปิดให้แสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์ ทางโทรศัพท์หรือโทรสาร ทางระบบเครือข่าย สารสนเทศ หรือทางอื่นใด 1.3 การเปิดโอกาสให้ประชาชนมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นต่อ หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ โครงการ 1.4 การสนทนากลุ่มย่อย 2) การประชุมหารือ 2.1 การประชาพิจารณ์ 2.2 การอภิปรายสาธารณะ 2.3 การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร 2.4 การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2.5 การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย	ไป อยู่ในอำนาจของพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ⁴⁸ 4. อาคารอยู่อาศัยรวมตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารที่มีจำนวนห้องพักตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไป หรือมีพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ 4,000 ตารางเมตร ขึ้นไป อยู่ในอำนาจของพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ⁴⁹ โดยมีสำนักงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้ความเห็น , ค่าปรึกษา , ตรวจสอบ และพิจารณาวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่อยู่ภายใต้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ⁵⁰

⁴⁸ ลำดับ 30 เล่ม ๑๒๙ ตอนพิเศษ ๙๗ ง ราชกิจจานุเบกษา 20 มิถุนายน 2555

⁴⁹ ลำดับ 31 เล่ม ๑๒๙ ตอนพิเศษ ๙๗ ง ราชกิจจานุเบกษา 20 มิถุนายน 2555

⁵⁰ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามราชกิจจานุเบกษา 29 ธันวาคม 2560

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
	2. พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558	3) วิธีการอื่นที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด เพื่อรักษาความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติทางทะเล เช่น ป่าชายเลน หาด ภูเขาทะเล ปะการัง พืชและสัตว์ทะเล เพื่อบำรุงรักษา อนุรักษ์ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม เช่น โลมาสีชมพูอำเภอนนทบุรี หรือ การใช้ประโยชน์จากริมหาด เป็นต้น และ เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2560 มีคำสั่งกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 1064/2560 เรื่อง มาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งบริเวณชายหาด ได้ประกาศให้ชายหาด 24 แห่ง เช่น ชายหาดปลายทราย อำเภอบางปะกง จังหวัดนครสวรรค์ราช , ชายหาดบางแสน อำเภอมะนิ จังหวัดชลบุรี ห้าม สิบบุรี ทั้งพลาสติก โฟม เศษอาหาร หรือการกระทำใด ๆ ที่เป็นการทำลายชายหาดให้เกิดความเสียหาย	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้มีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญเพื่อให้พระราชบัญญัตินี้บรรลุวัตถุประสงค์เช่น เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อการจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ หรือให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการสอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ หรือ ค่าปรึกษาแก่ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการ การปลูก การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟู

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
			และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง⁵¹ เมื่อพบบุคคลที่ทำลายทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สามารถแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558⁵² เช่น ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ผู้มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรี หรือผู้ดำรงตำแหน่งรองสารวัตรขึ้นไปในจังหวัดที่มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลอธิบดีกรมประมง ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วน

⁵¹พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งพ.ศ.2558 มาตรา 15 และ 16

⁵² ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งพ.ศ. ๒๕๕๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕/ตอน

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
			จังหวัด ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล สำหรับในเขตเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น โดยมีอำนาจดังต่อไปนี้ เช่น 1. เข้าไปในสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน วัตถุ สิ่งของ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี 2. สั่งให้บุคคลที่ทำลายทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ระงับการกระทำหรือกิจกรรมที่เป็นการชั่วคราว 3. หากเห็นว่าการกระทำหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงนั้น มีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้อง อธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะแจ้งประสาน

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
			ให้หน่วยงานนั้นแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามอำนาจหน้าที่โดยเร็ว 4. หรือหากเห็นว่าการกระทำหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงนั้น ไม่มีหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้อง หรือมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนและหากปล่อยให้นิ่งช้าไปจะทำให้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีความเสียหายเพิ่มขึ้น ให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีอำนาจดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น 5. เมื่อหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องหรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้ดำเนินการเพื่อแก้ไขหรือบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือเมื่อความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้ระงับสิ้นไปแล้ว ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายพิจารณายกเลิกคำสั่งที่ออกไว้ได้⁵³

⁵³ พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 มาตรา 17

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
			สำหรับจังหวัดนครศรีธรรมราช มีสำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 6 (สงขลา) เป็นหน่วยงานที่ดูแลด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตั้งอยู่ที่ 54/1 ม.1 ต.เกาะยอ อ.เมือง จ.สงขลา 90100 โทรศัพท์: 074591626 โทรสาร:074591626 ⁵⁴ มีหน้าที่รับผิดชอบจัดทำแผนงานการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และกำหนดมาตรการต่าง ๆ เช่นการสงวน การอนุรักษ์ การฟื้นฟู การป้องกัน การปราบปราม เป็นต้น ⁵⁵
2.การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการ	พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535	การแสดงดนตรีเป็นการแสดงมหรสพทางเสียง ถือเป็นเหตุรำคาญ ได้ทำให้การจัดงานดนตรีต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ⁵⁶	ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ⁵⁸ แต่ละจังหวัดมีคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดมี ผู้ว่า

⁵⁴ ติดต่อเรา <https://dmcrth.dmcg.go.th/mcra6/contactus/> ศูนย์สารสนเทศ กองแผนงาน กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

⁵⁵ อ่านาจนหน้าที่ <https://dmcrth.dmcg.go.th/mcra6/aboutus/> ศูนย์สารสนเทศ กองแผนงาน กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

⁵⁶ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 ว่าด้วยเหตุรำคาญ มาตรา 25 (4) ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสีเสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

⁵⁸ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 มาตรา 5

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
ท่องเที่ยว เช่น การจัดเทศกาลดนตรี		การขออนุญาตแสดงมหรสพชั่วคราว - กรุงเทพมหานคร : ยื่นคำร้องต่อสถานีตำรวจท้องที่ที่แสดงมหรสพ - ต่างจังหวัด : 1) ยื่นคำร้องต่อนายอำเภอท้องที่นายอำเภอเป็นผู้อนุญาต 2) เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ทางอำเภอจะแจ้งให้ตำรวจท้องที่ทราบ 3) ต้องมีหนังสือยินยอมจากเจ้าของสถานที่จัดมหรสพ 4) ต้องขออนุญาตใช้เครื่องขยายเสียงด้วย (ถ้ามี) 5) เลิกแสดงมหรสพไม่เกินเวลา 24.00 น.⁵⁷	ราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ มีกรรมการเช่น นายกเทศมนตรี เกษตรจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น⁵⁹ โดยมีอำนาจเช่นให้ความเห็นกับราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น และ ให้คำปรึกษา ประสานงาน สนับสนุน ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ตามแนวทางที่คณะกรรมการกำหนดโดยคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย และ ออกหนังสือเรียกให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้อัยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาก็ได้⁶⁰

⁵⁷ คู่มือประชาชน กองแผนงานอาชญากรรม สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ หน้า 29 2554

⁵⁹ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 มาตรา 17/1

⁶⁰ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 มาตรา 17/3

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
			การแสดงดนตรีเป็นการแสดงมหรสพทางเสียง ซึ่งอาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญได้⁶¹ เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ สามารถออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัด และควบคุมเหตุรำคาญได้⁶² เพราะกิจกรรม เทศกาลดนตรีเป็นการใช้เครื่องขยายเสียงถือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ สำหรับตำบลชนอมเทศบาลตำบลชนอมว่าด้วยการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ข้อ 9 (6)การจัดให้มีการแสดงดนตรี

⁶¹ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 มาตรา 25 ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ (๔) การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

⁶² พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 มาตรา 26

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
			ต้องขออนุญาต ⁶³ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ⁶⁴ เทศบาลตำบลขอนแก่น ก่อนถึงจัดกิจกรรมได้ฝ่าฝืนมิโทษถึงจำคุก ⁶⁵
3.การควบคุมการก่อสร้างอาคาร	1.พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522	1.เป็นการควบคุมประเภทของอาคาร สามารถสร้างในแบบใด เช่น ต้องมีห้องน้ำกี่ห้อง ต้องมีที่จอดรถยนต์กี่คันในอาคารดังกล่าว สถานบันเทินผนังต้องทนไฟที่มีคุณสมบัติป้องกันไฟไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง หรือ ห้องครัวของสถานบริการที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มจะต้องแยกออกจากส่วนอื่น ๆ ⁶⁶ 2.การก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และมีอำนาจออกกฎกระทรวงต่าง ๆ และมีราชการส่วนท้องถิ่น ⁷¹ ในท้องถิ่นนั้นมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ตัวอย่างเทศบาลตำบลขอนแก่น ตั้งอยู่ถนนทางหลวงสาย 4232 (คอเขา) อำเภอ

⁶³ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 มาตรา 33 เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา 32 (1) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการตามประเภทที่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา 32 (1) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 56 ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา 32 (2) ก็ได้ ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

⁶⁴ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 มาตรา 4 “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า(1) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด(2) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล(3) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล(4) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร(5) นายกเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา(6) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น สำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

⁶⁵ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 มาตรา 71 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 19 มาตรา 33 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 34 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

⁶⁶ กฎกระทรวง กำหนดประเภทและระบบความปลอดภัยของอาคารที่ใช้เพื่อประกอบกิจการเป็นสถานบริการ พ.ศ. 2555

⁷¹ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 มาตรา 4 ราชการส่วนท้องถิ่น หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
		อาคาร ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น 3.เจ้าพนักงานท้องถิ่นควบคุมให้เป็นตามกฎหมายในการอนุญาต คำสั่งตรวจสอบ แต่แจ้งความดำเนินกับผู้ฝ่าฝืน 4.ผู้จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร ถ้าไม่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบที่คณะกรรมการควบคุมอาคารกำหนดพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว โดยอย่างน้อยต้องแจ้งข้อมูลและยื่นเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้ (1) ชื่อของผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคาร ซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก และต้องไม่เป็นผู้ได้รับการแจ้งชื่อตามมาตรา 49 ทวิ (2) ชื่อของผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคาร ซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร และต้องไม่เป็นผู้ได้รับการแจ้งชื่อตามมาตรา 49 ทวิ (3) ชื่อของผู้ควบคุมงาน ซึ่งต้องประกอบด้วยผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก และผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร และต้องไม่เป็นผู้ได้รับการแจ้งชื่อตามมาตรา 49 ทวิ	ขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา 80210 โทร. 075-528-834 ส่วนกองช่างจะมีอำนาจต่าง ๆ เช่น เผยแพร่หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการขออนุญาต การก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร⁷² เป็นต้น สำหรับอำเภอขอนแก่น และ อำเภอสีล มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 จังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่วันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ.2529 ต่อมาวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2534 มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 บังคับในท้องที่บางแห่งในจังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดราชบุรี จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส พ.ศ. 2534 ทำให้จังหวัดนครราชสีมาใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ทั้ง

⁷² พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 13 ทวิ

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
		(4) สำเนาใบอนุญาตของบุคคลตาม (1) (2) และ (3) พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง และหนังสือรับรองการได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมหรือผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมที่ออกโดยสภาสถาปนิกหรือสภาวิศวกร แล้วแต่กรณี (5) แผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณของอาคารที่จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอน ซึ่งลงลายมือชื่อพร้อมกับระบุชื่อของบุคคลตาม (1) และ (2) ให้ชัดเจนว่าตนเป็นผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคารและเป็นผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคารนั้น (6) หนังสือรับรองของบุคคลตาม (1) และ (2) ซึ่งรับรองว่าตนเป็นผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคารหรือเป็นผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคาร แล้วแต่กรณี พร้อมทั้งรับรองว่าการออกแบบอาคารและการออกแบบและคำนวณอาคารดังกล่าว ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่ง	จังหวัด นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธาน กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล⁷³ สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล⁷⁴ และ ผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดสำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ถือเป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่น⁷⁵ ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ เช่น นายกเทศมนตรี เป็นผู้มียอำนาจอนุญาต

⁷³ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดให้ องค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 เป็นราชการส่วนท้องถิ่นตาม พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.

2522 ราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ.2538

⁷⁴ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

⁷⁵ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา 4 เจ้าพนักงานท้องถิ่น หมายความว่า(1) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล(2) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด(3) ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล(5) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร(5) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา(6) ผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดสำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
		พระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สำหรับอาคารที่ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพ คนชรา หรือผู้สูงอายุ ตามที่กฎหมายกำหนดให้รับรองการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกนั้นด้วย (7) หนังสือรับรองของผู้ควบคุมงานตาม (3) ซึ่งรับรองว่าจะควบคุมการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารนั้น ให้ถูกต้องตามแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณตามที่ได้แจ้งไว้และที่ได้มีการแก้ไขตามข้อทักท้วง หรือดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่ง	ก่อสร้าง ดัดแปลง เคลื่อนย้าย ⁷⁶ รื้อถอน ⁷⁷ และเป็นผู้อนุญาตให้ใช้หรือเปลี่ยนการใช้สำหรับอาคารประเภทควบคุมการใช้เช่น โรงแรม ⁷⁸ อาคารสำหรับใช้เป็นสำนักงานหรือที่ทำการ ที่มีพื้นที่ตั้งแต่ 300 ตารางเมตรขึ้นไป ⁷⁹ หากใช้อาคารประเภทควบคุมโดยไม่ได้รับอนุญาตเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งระงับการใช้อาคารดังกล่าวได้ ⁸⁰

⁷⁶ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 มาตรา 21 ผู้ใดจะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารต้องได้รับใบอนุญาต จากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น และดำเนินการตามมาตรา 39 ทวิ

⁷⁷ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 22 ผู้ใดจะรื้อถอนอาคารดังต่อไปนี้ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามมาตรา 39 ทวิ(1) อาคารที่มีส่วนสูงเกินสิบห้าเมตรซึ่งอยู่ห่างจากอาคารอื่นหรือที่สาธารณะน้อยกว่าความสูงของอาคาร(2) อาคารที่อยู่ห่างจากอาคารอื่นหรือที่สาธารณะน้อยกว่าสองเมตร

⁷⁸ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 32 อาคารประเภทควบคุมการใช้คือ อาคารดังต่อไปนี้(1)อาคารสำหรับใช้เป็นคลังสินค้า โรงแรม อาคารชุด หรือสถานพยาบาล(2) อาคารสำหรับใช้เพื่อกิจการพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม การศึกษา การสาธารณสุขหรือกิจการอื่น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเมื่อผู้ได้รับใบอนุญาตให้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารประเภทควบคุมการใช้หรือผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิได้กระทำการดังกล่าวเสร็จแล้ว ให้แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด เพื่อทำการตรวจสอบการก่อสร้างดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้นให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

⁷⁹ กฎกระทรวงกำหนดอาคารประเภทควบคุมการใช้พ.ศ. 2552 เล่ม 126 ตอนที่ 81 ก ราชกิจจานุเบกษา 29 ตุลาคม2552

⁸⁰ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 44 ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา 32 วรรคสาม หรือมาตรา33 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารระงับการใช้อาคารส่วนที่ยังไม่ได้รับใบรับรอง ใบอนุญาต หรือที่ไม่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ จนกว่าจะได้รับใบรับรอง ใบอนุญาต หรือได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ แล้ว

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
		พระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (8) หนังสือรับรองการตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณส่วนต่าง ๆ ของโครงสร้างอาคาร ในกรณีอาคารที่จะก่อสร้างหรือดัดแปลงนั้น เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่กำหนดให้ต้องมีการตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณส่วนต่าง ๆ ของโครงสร้างอาคารตามมาตรา 21 ทวิ (9) หนังสือแสดงการให้ความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ในกรณีที่เป็นการอาคารในโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ แล้วแต่กรณี (10) หนังสือรับรองจากผู้แจ้ง พร้อมเอกสารและหลักฐานแสดงการให้ข้อมูลและการแจ้งสิทธิในการแสดงความคิดเห็นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแก่บุคคลที่อยู่บริเวณข้างเคียง เกี่ยวกับการก่อสร้าง ดัดแปลงหรือการ	และหากพบการกระทำฝ่าฝืนพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 กฎกระทรวง หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัติ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจ ออกคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ลูกจ้าง หรือบริวารของบุคคลดังกล่าว ระงับการกระทำดังกล่าวหรือ ห้ามมิให้บุคคลใดใช้หรือเข้าไปในส่วนใด ๆ ของอาคารหรือบริเวณที่มีการกระทำดังกล่าว เป็นต้น⁸¹ และแก้ไขอาคารดังกล่าวให้ถูกต้องถ้าไม่สามารถแก้ไขได้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ดำเนินการรื้อถอนอาคารนั้นทั้งหมดหรือ

⁸¹ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 40 ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการดังนี้มีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ลูกจ้าง หรือบริวารของบุคคลดังกล่าว ระงับการกระทำดังกล่าวมีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลใดใช้หรือเข้าไปในส่วนใด ๆ ของอาคาร หรือบริเวณที่มีการกระทำดังกล่าว และจัดให้มีเครื่องหมายแสดงการห้ามนั้นไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารหรือบริเวณดังกล่าว และพิจารณามีคำสั่งตามมาตรา 41 หรือมาตรา 42แล้วแต่กรณี ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่งตาม (1)

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
		ดำเนินโครงการหรือกิจการ ในกรณีที่อาคารที่จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือดำเนินโครงการหรือกิจการเป็นอาคารที่ไม่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นตาม (9) แต่อาคารดังกล่าวเป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ตามมาตรา 32 ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมอาคารกำหนด⁶⁷ โดยเจ้าของอาคารต้องยื่นและชำระค่าธรรมเนียมจะมีการออกใบรับแจ้งภายใน 3 วันทำการหลังจากที่ได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้วจึงสามารถก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารตามที่ได้แจ้งไว้ได้ตั้งแต่วันที่ผู้แจ้งได้รับใบรับแจ้ง ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพบเหตุไม่ถูกต้องภายใน 120 วันนับแต่วันที่ได้ออกใบรับแจ้งสามารถแจ้งให้ผู้ขอแก้ไขได้ เช่น การ	บางส่วนได้⁸² หากไม่รื้อถอนเจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถรื้อถอนเองได้ และเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคาร เป็นต้น ต้องร่วมกันเสียค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนอาคาร⁸³ และราชการส่วนท้องถิ่นยังมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น⁸⁴ เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงแข็งแรง การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง เป็นต้น⁸⁵ เช่นเทศบัญญัติของเทศบาลนครนครศรีธรรมราชเรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง อาคารบางประเภทในบริเวณเขตพื้นที่เมืองเก่า พ.ศ. 2538

⁶⁷ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 39 ทวิ

⁸² พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 42 ถ้าการกระทำตามมาตรา 40 เป็นกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ หรือเจ้าของอาคารมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 41 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ดำเนินการรื้อถอนอาคารนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยให้ดำเนินการรื้อถอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 (11) หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10

⁸³ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 43

⁸⁴ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 9

⁸⁵ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 8

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
		รुक้าที่สาธารณะ , แผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณของอาคาร ไม่ถูกต้อง 5. เมื่อก่อสร้าง อาคารสำหรับใช้เป็นคลังสินค้า โรงแรม อาคารชุด หรือสถานพยาบาล อาคารสำหรับใช้เพื่อกิจการพาณิชยกรรม อุตสาหกรรมการศึกษา การสาธารณสุข หรือกิจการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเสร็จแล้วต้องให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจรับรองการก่อสร้างก่อนเปิดการใช้อาคาร ข้อยกเว้นที่ไม่ถือเป็นการตัดแปลงอาคาร 1. การเปลี่ยนโครงสร้างของอาคารโดยใช้วัสดุขนาด จำนวน และชนิดเดียวกับของเดิม เว้นแต่การเปลี่ยนโครงสร้างของอาคารที่เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก คอนกรีตอัดแรง หรือเหล็กโครงสร้างรูปพรรณ 2. การเปลี่ยนส่วนต่าง ๆ ของอาคารที่ไม่เป็นโครงสร้างของอาคาร โดยใช้วัสดุชนิดเดียวกับของเดิม หรือวัสดุชนิดอื่นซึ่งไม่เป็นการเพิ่มน้ำหนักให้แก่โครงสร้างของอาคารเดิมส่วนหนึ่งส่วนใดเกินร้อยละสิบ 3. การเปลี่ยนแปลง การต่อเติม การเพิ่ม การลด หรือการขยายซึ่งลักษณะขอบเขต แบบ รูปทรง สัดส่วน น้ำหนัก เนื้อที่ของส่วนต่าง ๆ ของอาคารที่ไม่เป็นโครงสร้างของอาคาร ซึ่งไม่เป็นการเพิ่มน้ำหนักให้แก่โครงสร้างของอาคารเดิมส่วนหนึ่งส่วนใดเกินร้อยละสิบ	โดยจำกัดความสูงของการสร้างอาคารในพื้นที่ที่บัญญัติไว้⁸⁶ ซึ่งการตราเทศบัญญัติ ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาเทศบาล และ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราชอนุมัติ รวมทั้งสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองอยู่ภายใต้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีอำนาจออกแบบพัฒนาบริหารข้อมูลผังเมืองและให้คำปรึกษาร่วมปฏิบัติงานเรื่องการควบคุมการก่อสร้างอาคารแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และยังให้คำแนะนำรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อออกเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับการควบคุมการก่อสร้างได้ เช่นประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทในพื้นที่บางส่วนของท้องที่จังหวัดนครศรีธรรมราชมีประกาศเมื่อ วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2558

⁸⁶ เทศบัญญัติของเทศบาลนครนครศรีธรรมราชเรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง อาคารบางประเภทในบริเวณเขตพื้นที่เมืองเก่าพ.ศ. 2538 ประกาศ ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2538

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
	2. พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2522	4. การลดหรือการขยายเนื้อที่ของพื้นที่หนึ่งชั้นใด ให้มีเนื้อที่น้อยลงหรือมากขึ้น รวมกันไม่เกินห้าตารางเมตร โดยไม่ลดหรือเพิ่มจำนวนเสาหรือคาน หรือ 5. การลดหรือการขยายเนื้อที่ของหลังคา ให้มีเนื้อที่มากขึ้นรวมกันไม่เกินห้าตารางเมตร โดยไม่ลดหรือเพิ่มจำนวนเสาหรือคาน 6. การติดตั้งแผงเซลล์แสงอาทิตย์ของระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์บนหลังคาอาคารอยู่อาศัยที่มีขนาดพื้นที่ติดตั้งไม่เกิน 160 ตารางเมตร และมีน้ำหนักรวมไม่เกิน 20 กิโลกรัมต่อตารางเมตร โดยต้องมีผลการตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงที่กระทำ และรับรองโดยวิศวกรโยธาตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกรว่าสามารถติดตั้งได้อย่างปลอดภัย และแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบก่อนดำเนินการ⁶⁸ เป็นการกำหนดการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ โดยมีแต่ละพื้นที่มีผังเมืองระบุไว้ โดยพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 มีผังเมือง 2 ประเภทคือ	สำหรับสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ที่ 89/5 หมู่ที่ 5 ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000 โทร.075-341-029

⁶⁸ กฎกระทรวงฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2528)ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคารพ.ศ. 2522

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
		1.ผังเมืองรวม ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมให้กำหนดโดยคำนึงถึงความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชน การเศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ การดำรงรักษาสถานที่ที่มีคุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี และการจัดสภาพแวดล้อมที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างเท่าเทียมกัน มีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้จัดทำ และต้องมีการรับฟังประชาชนท้องถิ่นนั้น ๆ ในการจัดทำผังเมืองรวมโดยจัดการประชุมไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น โดยออกเป็นกฎกระทรวงมีระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมใช้บังคับ ดังนั้นเมื่อมีผังเมืองรวมแล้ว ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวม 2.ผังเมืองเฉพาะ คือผังเมืองที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องถิ่นเห็นสมควรจัดให้มีการวางเมืองเฉพาะขึ้น หรือ ขอให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้จัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้ แต่ต้องสอดคล้องกับผังเมืองรวม	มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2522 และมีหน่วยงาน กรมโยธาธิการและผังเมือง⁸⁷ ที่มีภารกิจดูแลผังเมืองระดับต่าง ๆ และ ควบคุมการก่อสร้างอาคาร สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการพัฒนาเมือง เป็นต้น และอีกหน่วยงาน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้กล่าวไปในส่วนของพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

⁸⁷ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมโยธาธิการและผังเมืองกระทรวงมหาดไทยพ.ศ. 2557 เล่ม 132 ตอนที่ 1 ก ราชกิจจานุเบกษา 9 มกราคม 2558 หน้า 18

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
		ต้องจัดให้มีการโฆษณาให้ประชาชนทราบ แล้วจัดการประชุมไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนในท้องที่ที่จะมีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะนั้น ในการรับฟังข้อคิดเห็นนี้	โดยมีคณะกรรมการผังเมือง ⁸⁸ ซึ่งมีอำนาจ ⁸⁹ ต่าง ๆ เช่นการจัดทำผังเมืองเฉพาะเป็นผู้เห็นชอบ หรือชี้ขาด ในขั้นตอนสุดท้ายก่อนเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ⁹⁰

⁸⁸ พระราชบัญญัติการผังเมืองพ.ศ. 2518 มาตรา 80 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการผังเมือง” ประกอบด้วย

(1) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ (2) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

และสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการผังเมือง

สถาปัตยกรรมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี และเกษตรกรรม จำนวนด้านละหนึ่งคน (4) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสภาวิศวกร ผู้แทนสภาสถาปนิก ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้แทนสมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (5) กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสี่คนซึ่งต้องมาจากภาคประชาสังคมอย่างน้อยหนึ่งคนให้อธิปไตยเป็นกรรมการและเลขานุการหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตาม (4) และ (5) ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

⁸⁹ พระราชบัญญัติการผังเมืองพ.ศ. 2518 มาตรา 81 ให้คณะกรรมการผังเมืองมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) ให้ความเห็นชอบผังนโยบายระดับจังหวัด หรือผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำ (2) ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป และผังเมืองเฉพาะ (3) ให้ความเห็นหรือคำปรึกษาด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองและการพัฒนาเมืองต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติและคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด (4) กำกับดูแล เฝ้าระวังให้มีการวางและจัดทำติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับจังหวัด (5) จัดทำรายงานสรุปผลการวางและจัดทำผังเมืองที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการผังเมือง (6) วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหน้าที่และอำนาจและความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐในการวางและจัดทำผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ (7) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมอบหมาย

⁹⁰ พระราชบัญญัติการผังเมืองพ.ศ. 2518 มาตรา 48 เมื่อคณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบกับผังเมืองเฉพาะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำแล้ว ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอผังเมืองเฉพาะต่อรัฐมนตรี เพื่อ ดำเนินการตราพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะนั้นต่อไป

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
		สำหรับผังเมืองเฉพาะต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ และมีระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ ถ้าพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะมิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวใช้บังคับได้ไม่เกินห้าปี แต่เมื่อระยะเวลาสิ้นสุดลง ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองเห็นสมควรขยายระยะเวลาการใช้บังคับพระราชบัญญัติ ให้เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาดำเนินการตราเป็นพระราชบัญญัติขยายระยะเวลาการใช้บังคับผังเมืองเฉพาะต่อไป พระราชบัญญัติขยายระยะเวลาจะกำหนดการแก้ไขปรับปรุงผังเมืองเฉพาะเสียใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปก็ได้ ⁶⁹	และมี คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ มีอำนาจต่าง ⁹¹ ๆ เช่น ให้คำปรึกษา ความคิดเห็น และเห็นชอบผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำขึ้น หรือ ผังเมืองรวมระดับจังหวัดที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้จัดทำขึ้นโดยมีความเห็นและข้อเสนอแนะเสนอต่อคณะกรรมการผังเมือง เป็นต้น

⁶⁹พระราชบัญญัติการผังเมืองพ.ศ. 2518 มาตรา 41 ผังเมืองเฉพาะจะใช้ในท้องที่ใดให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ ถ้าพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะมิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวใช้บังคับได้ไม่เกินห้าปี เมื่อระยะเวลาตามวรรคหนึ่งได้สิ้นสุดลง ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองเห็นสมควรขยายระยะเวลาการใช้บังคับพระราชบัญญัติ ให้เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาดำเนินการตราเป็นพระราชบัญญัติขยายระยะเวลาการใช้บังคับผังเมืองเฉพาะต่อไป พระราชบัญญัติขยายระยะเวลาจะกำหนดการแก้ไขปรับปรุงผังเมืองเฉพาะเสียใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปก็ได้

⁹¹ พระราชบัญญัติการผังเมืองพ.ศ. 2518 มาตรา 86 ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมที่วางและจัดทำโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(2) ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการผังเมืองในส่วนที่เกี่ยวกับการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป และผังเมืองเฉพาะ(3) ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองรวมต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น(4) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการผังเมืองและการพัฒนาเมือง(5) กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการควบคุมและการพัฒนาให้เป็นไปตามผังเมือง(6) จัดทำรายงานสรุปผลการวางและจัดทำผังเมืองที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด(7) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ยื่นต่อคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด(8) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย						
		รูปแบบการแสดงข้อคิดเห็นของประชาชน การแสดงข้อคิดเห็นของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองรวม ให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองรวม 1. เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรืออาคารที่ตั้งอยู่ในท้องที่ที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว 2. ผู้แทนหน่วยงานของรัฐ ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านการผังเมืองหรือสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสมาคม ผู้แทนภาคเอกชน และบุคคลหรือคณะบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องตามข้อ ๗ 3. สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวม 4. กำนันและผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่ที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวม⁷⁰ โดยแต่ละพื้นมีการกำหนดสีต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 10 ประเภท ดังนี้ <table><tr><td>เขตสีเหลือง</td><td>ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย</td></tr><tr><td>เขตสีส้ม</td><td>ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง</td></tr><tr><td>เขตสีน้ำตาล</td><td>ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก</td></tr></table>	เขตสีเหลือง	ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย	เขตสีส้ม	ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง	เขตสีน้ำตาล	ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก	
เขตสีเหลือง	ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย								
เขตสีส้ม	ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง								
เขตสีน้ำตาล	ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก								

⁷⁰ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโฆษณาการประชุม และการแสดงข้อคิดเห็นของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองรวมพ.ศ. 2552

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
		เขตสีแดง ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม เขตสีม่วง ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า เขตสีเมืงมะปราง ที่ดินประเภทคลังสินค้า เขตสีม่วงอ่อน ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ เขตสีเขียว ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม เขตสีเขียวมะกอก ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา เขตสีขาวมีกรอบและเส้นทะแยงสีเขียว ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม เขตสีน้ำตาลอ่อน ที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย เขตสีเทา ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา เขตสีน้ำเงิน ที่ดินประเภทสถาบันราชการ กรา สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	
4.การบริหาร งบประมาณท้องถิ่น	พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน พ.ศ. 2534	งบประมาณท้องถิ่นต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับรัฐบาลโดยกำหนดนโยบายเพื่อเป็น จุดหมายของการใช้งบประมาณที่รัฐบาลให้ไว้ และเพื่อให้การบริหาร ราชการส่วนภูมิภาคสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ 1. การบริหารประเทศขึ้นอยู่กับ สำนักนายกรัฐมนตรีมีโดยมี นายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการกำหนด	นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ มี หน่วยงานสำนักงานรัฐมนตรีรับผิดชอบกำหนด นโยบาย ตามที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภา หรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ และ ประสานนโยบายระหว่างกระทรวงเช่น

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
		นโยบาย ต่าง ๆ ตามที่ คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภาหรือที่ คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ⁹² และแต่ละจังหวัดมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้รับนโยบายและคำสั่งจากนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล⁹³อีก ทั้งมีอำนาจเสนองบประมาณต่อกระทรวงที่เกี่ยวข้อง หรือเสนอขอจัดตั้ง งบประมาณ⁹⁴ และผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจใช้เงินเหลือจ่ายของส่วน ราชการหลังจากทำตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายแล้ว⁹⁵ 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ภายใต้การดูแล ของผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นๆ⁹⁶ และมีคณะกรรมการพัฒนาองค์การ บริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาเทศบาล หรือเมืองพัทยา องค์กร วางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดแนวทางการพัฒนาให้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด	สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่ รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์เรื่องต่าง ๆ เพื่อ เสนอต่อรัฐมนตรี และรับเรื่องร้องทุกข์ ร้องเรียน หรือร้องขอความช่วยเหลือต่อ รัฐมนตรี¹⁰⁰ และผู้ว่าราชการจังหวัดอยู่ในสังกัด กระทรวงมหาดไทย ต้องได้รับการแต่งตั้งจาก ส่วนกลางคือคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในบัญชี โยกย้ายตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ ส่วนสำนักงานงบประมาณมีภารกิจเกี่ยวกับการให้ ความเห็น และ เสนอแนะแก่รัฐบาล หรือ หน่วยงานภาครัฐ ในด้านการงบประมาณ เพื่อให้บรรลุภารกิจของรัฐเกิดประโยชน์สูงสุด

⁹² พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 10

⁹³ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 52 และ 57

⁹⁴ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 54

⁹⁵ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงบประมาณจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2546 ข้อ 7

⁹⁶ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ข้อ 4

¹⁰⁰ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2545 รก.๒๕๔๕/๑๐๓ก(เล่มที่ ๒)/๑๗๓/๙ ตุลาคม ๒๕๔๕

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
		แผนพัฒนาอำเภอ การผังเมือง ซึ่งการทำแผนพัฒนาต่าง ๆ ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด⁹⁷ 3. สำนักงบประมาณ มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอความเห็นแก่รัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐในด้านการงบประมาณ การจัดทำงบประมาณที่สนองนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของรัฐบาล⁹⁸	ต่อประเทศชาติ และตอบสนองความต้องการของประชาชน¹⁰¹ โดยแต่ละจังหวัดจะมีกองจัดทำงบประมาณ ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำงบประมาณ รวมถึงติดตามการดำเนินงานการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผน และเตรียมข้อมูลชี้แจงต่อรัฐสภา สำหรับนครศรีธรรมราชมีกองจัดทำงบประมาณเขตพื้นที่ 4 (ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สุราษฎร์ธานี สงขลา) ตั้งอยู่ที่ ศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานี ชั้น 2 ถนนดอนนก ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีจังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000¹⁰²

⁹⁷ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ข้อ 30

⁹⁸ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2559 ข้อ 2

¹⁰¹ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงบประมาณสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2559 เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๗๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ หน้า 11

¹⁰² กองจัดทำงบประมาณเขตพื้นที่ 4 (ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สุราษฎร์ธานี สงขลา) <http://www.bb.go.th/contactus-detail.php?id=8478&gid=1177&mid=792> ค้น วันที่ 23 กันยายน 2562

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
	พระราชบัญญัติ วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561	การจัดทำงบประมาณแต่ละปี ต้องเกิดจากการตราพระราชบัญญัติ โดยสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ โดยงบประมาณประจำปีที่เสนอต่อรัฐสภา ต้องมีรายละเอียดอย่างน้อยดังต่อไปนี้ 1. คำแถลงประกอบงบประมาณแสดงฐานะและนโยบายการคลังและการเงิน สำคัญ 2. รายรับรายจ่ายเปรียบเทียบระหว่างปีที่ผ่านมาแล้ว ปีปัจจุบัน และปีที่ขอตั้งงบประมาณรายจ่าย 3. คำอธิบายเกี่ยวกับประมาณการรายรับ 4. คำชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายที่ขอตั้ง ซึ่งรวมถึงการแสดงผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 5. รายงานเกี่ยวกับสถานะทางการเงินโดยรวมของรัฐวิสาหกิจ	ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ การจัดทำงบประมาณประจำปี ให้สำนักงบประมาณเป็นหน่วยงานหลักโดยร่วมกับกระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทย¹⁰³ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณเป็นบุคคลที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดหน้าที่และอำนาจไว้ในหมวด 3 มีส่วนสำคัญในการจัดทำงบประมาณของประเทศไทยเช่น กำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และคำนึงถึงรายรับและความจำเป็นในการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ¹⁰⁴

¹⁰³ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณพ.ศ. 2561 มาตรา 24

¹⁰⁴ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณพ.ศ. 2561 มาตรา 19

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขั้นตอนที่สำคัญของกฎหมาย	องค์กรที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
		6. รายงานเกี่ยวกับสถานะเงินนอกงบประมาณและแผนการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณโดยรวมของหน่วยรับงบประมาณ 7. คำอธิบายเกี่ยวกับหนี้ของรัฐบาลทั้งที่มีอยู่แล้วในปัจจุบันและหนี้ที่เสนอเพิ่มเติม 8. ผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณของปีงบประมาณที่แล้วมาแล้ว 9. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ⁹⁹	

⁹⁹ พระราชบัญญัติ วิธีการงบประมาณพ.ศ. 2561 มาตรา 10

4.3.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่

จากการประชุมกลุ่มย่อยของผู้ทรงคุณวุฒิและการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ พบว่า ประเด็นที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อปกป้องอัตลักษณ์จากการพัฒนาการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ การเตรียมองค์กร การให้ความรู้แก่ชุมชน และการควบคุมองค์กร ดังตารางที่ 4.2

ด้านการเตรียมองค์กร จะเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ในพื้นที่ ประกอบด้วย สมาคมท่องเที่ยว กลุ่มอาสาสมัครที่ทำงานเพื่อสังคม ภาครัฐ ผู้ประกอบการ และนักวิชาการ ซึ่งในแต่ละองค์กร ต่างมีส่วนช่วยในการพัฒนาการท่องเที่ยว เมื่อพิจารณาแยกรายหน่วยงาน พบว่า สมาคมท่องเที่ยวในพื้นที่ ได้แก่ สมาคมท่องเที่ยวชนอม สมาคมท่องเที่ยวท่าศาลา ที่เป็นกลุ่มคนที่ขับเคลื่อนด้านการท่องเที่ยว ให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความเป็นอยู่ของชุมชน รวมทั้งป้องกันอัตลักษณ์จากผู้มาผลประโยชน์จากภายนอก สำหรับกลุ่มคนอาสาสมัครซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีถิ่นกำเนิดในพื้นที่ ในขณะที่ภาครัฐ ได้แก่ กำนันและผู้ใหญ่บ้านที่จะเป็นตัวเชื่อมประสานคนในพื้นที่และภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดูแลป้องกันพื้นที่ให้คงความเป็นอัตลักษณ์ไว้ ตลอดจนผู้ประกอบการเอกชนและนักวิชาการ ต่างก็มีทั้งคนที่อยู่ในพื้นที่และคนที่ย้ายมาอยู่ อย่างไรก็ตามผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น จะเข้ามาทำหน้าที่ร่วมกันเพื่อปกป้องอัตลักษณ์ของพื้นที่ และรักษาผลประโยชน์ให้กับผู้คนในพื้นที่ต่อไป

การให้ความรู้แก่ชุมชน เป็นกระบวนการที่นำไปสู่การมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งมีประเด็นความรู้สำคัญที่ควรทำให้เกิดการรับรู้และความตระหนักแก่ชุมชนในพื้นที่ ได้แก่ ความรู้ด้านการมีส่วนร่วมซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการสร้างความร่วมมือในพื้นที่ ให้เกิดการวางแผน ดำเนินการ ตัดสินใจ และแบ่งปันร่วมกัน สำหรับความรู้ถัดมาที่จำเป็น ได้แก่ ความรู้ด้านอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่จะเป็นตัวกลางไปนำไปสู่การที่นักท่องเที่ยวสามารถจดจำพื้นที่ให้ได้ สำหรับความรู้ด้านการท่องเที่ยวก็เป็นอีกส่วนที่สำคัญ ในมุมมองของการจัดการและการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่ รวมทั้งปกป้องอัตลักษณ์พื้นที่ให้คงอยู่

นอกจากนี้ เมื่อชุมชนมีความรู้ในประเด็นที่ได้กล่าวไป กระบวนการถัดมาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การกำหนดข้อตกลงร่วม และการสื่อสารในพื้นที่ เนื่องจากเมื่อชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความรู้ ก็สามารถมองการท่องเที่ยวไปในทิศทางที่เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากขึ้น ดังนั้นการกำหนดข้อตกลงร่วมกัน จะเป็นเครื่องมือที่เป็นตัวกลางในการปฏิบัติร่วมกันของคนในชุมชน หากบุคคลใดในพื้นที่ไม่ปฏิบัติตาม ก็ใช้กฎดังกล่าวที่ผ่านความเห็นของทุกภาคส่วนเป็นตัวตัดสินสิ่งที่ทำได้ สิ่งที่ทำไม่ได้ และสิ่งที่ควรเฝ้าระวัง ในขณะเดียวกันการสื่อสารในพื้นที่ก็เป็นอีกเครื่องมือ ที่จะทำให้ชุมชนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง รับรู้และเห็นว่าควรปฏิบัติร่วมกัน

การควบคุมองค์กร ประกอบด้วย การชี้แจงผลประโยชน์ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ทำให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ของประชาชน เพื่อปกป้องอัตลักษณ์พื้นที่ไว้อย่างยั่งยืน ในขณะที่หากเกิดสถานการณ์ที่เกินขอบเขตที่กำหนดไว้เบื้องต้น ควรมีการดำเนินการทำฉันทามติ เพื่อให้สมาชิกองค์กรทุกภาคส่วนตัดสินใจร่วมกัน

ตารางที่ 4.4 การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

การเตรียมองค์กร	การให้ความรู้แก่ชุมชน	การควบคุมองค์กร
องค์ประกอบขององค์กร จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) พบว่าในพื้นที่เองมีองค์กรย่อยที่มีมาก่อนอยู่แล้ว ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องสร้างองค์กรขึ้นมาใหม่ แต่สามารถรวบรวมแต่ละกลุ่มเข้าด้วยกัน เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปได้อย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกันจากหลายภาคส่วนในพื้นที่เพื่อปกป้องอัตลักษณ์ และ ดูแลในเรื่องของการได้เสียผลประโยชน์ในพื้นที่ ได้แก่ สมาคมท่องเที่ยวชนอม จะมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดูแลเรื่องท่องเที่ยวในพื้นที่ และส่วนใหญ่เป็นคนที่อยู่ในพื้นที่มานานทำให้มีความสามารถในการขับเคลื่อนและติดต่อกับคนในชุมชนได้มาก กลุ่มอาสาสมัครที่ทำงานเพื่อสังคม (Volunteer) เพราะเป็นที่รู้จักของคนในชุมชน จะมีบทบาทในการกระจายความรู้สู่ชุมชน เพราะมีความสามารถในการเข้าถึงประชาชนได้มาก ตัวแทนจากภาครัฐ โดยคนกลุ่มนี้จะทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงจาก	ความรู้ที่สำคัญ ด้านการมีส่วนร่วม คือ ต้องเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการ ดำเนินงาน พัฒนาไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม โดยการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจเพื่อกำหนด เป้าหมายของสังคมและการจัดสรรทรัพยากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และปฏิบัติตามแผนการต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ ด้านอัตลักษณ์ของพื้นที่ เนื่องจากการสร้างอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทำให้ นักท่องเที่ยวเกิดการจดจำและเกิดความประทับใจกับการที่ได้มาแหล่งท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส กับแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม เกิดการบอกต่อ จนเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป การสร้างอัตลักษณ์ให้กับแหล่งท่องเที่ยว จึงมีความสำคัญมาก ในการทำให้แหล่งท่องเที่ยว นั้น มีจุดขายที่ไม่เหมือนใคร และเกิดเอกลักษณ์ ของตัว แหล่งท่องเที่ยวเอง การจัดการการท่องเที่ยว	การชี้แจงผลประโยชน์ ในองค์กรที่รวบรวมขึ้น จำเป็นต้องมีการชี้แจงผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจตรงกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกันหากต้องตัดสินใจดำเนินการสิ่งใดในพื้นที่ ซึ่งจะลดความขัดแย้งที่เกิดจากการรู้สึกเสียเปรียบในแต่ละฝ่าย อีกทั้งยังเป็นการทำให้แต่ละฝ่ายได้รับบทบาทของตัวเองว่าจะได้รับประโยชน์อะไร และมีหน้าที่อะไรในการทำงานร่วมกัน

การเตรียมองค์กร	การให้ความรู้แก่ชุมชน	การควบคุมองค์กร
ประชาชนสู่ภาครัฐ เชื่อมอำนาจระหว่างประชาชนและภาครัฐได้ กลุ่มกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน เป็นคนที่มีพลังในการรวบรวมคน สามารถควบคุมคนได้ ตัวแทนผู้ประกอบการในพื้นที่ คนกลุ่มนี้จะมีรู้ความเชี่ยวชาญในด้านที่ตนเองถนัด จึงควรมีอยู่ในองค์กร อย่างเช่น ตัวแทนทะเลชายฝั่ง กลุ่มเกษตรกรสวนผลไม้ และ สมาคมประมง นักวิชาการในพื้นที่ แต่ส่วนใหญ่ นักวิชาการจะไม่ใช้คนในพื้นที่ เพียงแต่เป็นคนที่มาทำงานวิจัยในพื้นที่	มีความหมายว่า คือการกระทำหรือปฏิบัติอย่างมีเป้าหมายเพื่อสอดคล้องกับหลักการทฤษฎีและแนวคิดที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงสภาพที่แท้จริงรวมทั้งข้อจำกัดต่างๆทางสังคมและสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทางมาตรการและแผนปฏิบัติการที่ดีต้องคำนึงถึงกรอบความคิดที่กำหนดไว้ การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมุ่งเน้นการคำนึงถึง 3 องค์ประกอบเป็นสำคัญ ประกอบด้วย ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ การท่องเที่ยวจะต้องมีการบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด นักท่องเที่ยวควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ หรืออย่างน้อยที่สุดการดำเนินกิจกรรมทางการท่องเที่ยวต่างๆ ต้องไม่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมลง ด้านสังคมและวัฒนธรรม คือ การท่องเที่ยวอันเป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่ทำให้สังคมแตกแยก ไม่ว่า	

การเตรียมองค์กร	การให้ความรู้แก่ชุมชน	การควบคุมองค์กร
	จะเป็นด้านการแข่งขันทรัพยากร การแบ่งปันผลประโยชน์ รวมถึง การเคารพวัฒนธรรมประเพณีของพื้นที่นั้นๆ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม และดำรงไว้ซึ่ง ความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละ สังคม ด้านเศรษฐกิจ คือ การท่องเที่ยว ที่ส่งผลดีทางเศรษฐกิจต่อชุมชน มีการกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนผู้เป็นเจ้าของพื้นที่ในรูปแบบต่างๆ อาทิ การจ้างงานประชาชนท้องถิ่น การรับซื้อผลผลิตจากท้องถิ่น และการเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ประกอบการรายย่อยในพื้นที่มีส่วนแบ่งการตลาดทางการท่องเที่ยว เป็นต้น การวางแผนในการจัดการการท่องเที่ยว นั้น นอกจากจะต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจ และสังคมตามองค์ประกอบหลักที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังจะต้องตระหนักถึงหลักการ 4 ประการ คือ 1) การดำเนินกิจการการท่องเที่ยวในขอบเขตที่ความสามารถรองรับของธรรมชาติ ชุมชน วัฒนธรรมนิยม วัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิตความเป็นอยู่	

การเตรียมองค์กร	การให้ความรู้แก่ชุมชน	การควบคุมองค์กร
	ของชุมชน จะมีได้ต่อกิจกรรมการ ท่องเที่ยว 2) ความตระหนักในกิจกรรมการ ท่องเที่ยวที่จะมีผลกระทบต่อชุมชน ชนบธรรมเนียม วิถีวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ของชุมชนอันเป็นเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น 3) การมีส่วนร่วมของเจ้าบ้านและผู้ มาเยือนต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่อาจมีผลกระทบต่อระบบนิเวศ ของชุมชน ชนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีวัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่ มีต่อการท่องเที่ยว 4) การเชื่อมโยงประสานความ จำเป็นต่อการพัฒนาทางเลือกของ ชุมชนและกำหนดแผนงานทาง เศรษฐกิจ การดำรงอยู่ของชุมชน และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ วัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างยั่งยืน	
	การกำหนดข้อตกลงร่วม หากพื้นที่จะดำเนินการในเรื่องใด ต้องมีการกำหนดข้อตกลงร่วมกัน ให้แต่ละฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจร่วมกันในการกำหนด ทิศทางของข้อตกลงและข้อบังคับที่ ใช้ในพื้นที่ โดยสามารถแบ่ง ประเภทของข้อตกลงได้ ดังนี้ - สิ่งที่สามารถทำได้ - สิ่งที่ได้แต่ต้องเฝ้า ระวัง	การทำฉันทามติ เป็นกระบวนการตัดสินใจร่วมกันเมื่อ ตั้งข้อกำหนดกฎเกณฑ์ใดๆ ทุกฝ่าย ต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การเตรียมองค์กร	การให้ความรู้แก่ชุมชน	การควบคุมองค์กร
	- สิ่งที่ทำ	
	การสื่อสารในพื้นที่ ในการสื่อสารกันของแต่ละฝ่าย ควรจัดขึ้นเป็นประจำสม่ำเสมอ โดยอาจจัดในรูปแบบของเวทีสภา กาแพ เดือนละ 1 ครั้ง เพื่อให้ข้อมูล ต่างๆได้มีการทบทวนอยู่เสมอ	

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบาย การใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่ การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช นี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อวิเคราะห์และประเมินประเด็นสำคัญ (ISSUE) ที่เกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช 3) เพื่อจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็น(ประชาพิจารณ์) ข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยพื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล หมายถึง พื้นที่ของอำเภอขนอม อำเภอสิชล และอำเภอท่าศาลา ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราชได้กำหนดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เน้นการจัดการการท่องเที่ยวทางทะเล การศึกษานี้ได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยเทคนิคสำคัญคือการประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) และการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ได้แก่ ผู้ประกอบการ ประชาชน ผู้แทนจาก ชุมชน องค์การภาครัฐและเอกชน ตลอดจนนักวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 การวิเคราะห์และประเมินประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์
ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อวิเคราะห์และประเมินประเด็นสำคัญ (ISSUE) ที่เกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถสรุปได้ว่า อัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่มีจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทรัพยากรธรรมชาติอำเภอขนอม Key Words Chill Beach คือทะเลที่สวยงาม การชมโลมาสีชมพู เป็นต้น อำเภอสิชล Key Words : Active Beach เกี่ยวกับการเล่นน้ำทะเล เช่นกัน ส่วนอำเภอท่าศาลา Key Word : Wisdom Beach ที่ต่างไปจาก 2 อำเภอมีการศึกษาประวัติศาสตร์ ชมโบราณสถาน เพิ่มขึ้นนอกจากการชมความงามของทะเล ทำให้สิ่งสำคัญที่สุด

ให้อัตลักษณ์ของพื้นที่คงอยู่ตลอดไปและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติหรืออัตลักษณ์ของพื้นที่จากมนุษย์ จึงต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และ ประชาชนในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายพัฒนาท้องถิ่น และ รักษาพื้นที่ตนเองช่วยกันเป็นหูเป็นตาให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ เมื่อพบการกระทำที่ผิดกฎหมายได้แจ้งกับหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบได้ถูกต้อง เพื่อประหยัดเวลา และสามารถยับยั้งผู้กระทำความผิดได้ทันที และจากการทบทวนวรรณกรรมหัวข้อ 2.7 กรณีศึกษาการจัดการพื้นที่ในประเทศไทยกรณีศึกษาที่ 3 มีความเห็นว่าควรมีผังเมืองเฉพาะสามารถรักษาความเป็นชุมชนอัมพวาไว้ คณะผู้วิจัยก็ควรเห็นด้วย อำเภอนอม สีชล ท่าศาลา จึงควรมีผังเมืองเฉพาะเป็นของตนเอง เพื่อให้คงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่เป็นจุดขายทางการท่องเที่ยว และที่สำคัญพระราชบัญญัติควบคุมอาคารพ.ศ.2522 จะขัดหรือแย้งกับ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2522 ไม่ได้จึงทำให้ผังเมืองจึงเป็นส่วนสำคัญในการรักษาของอัตลักษณ์ของพื้นที่

งานวิจัยนี้มีประเด็นสำคัญ (ISSUE) ของพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ ประกอบด้วย 1) การอนุรักษ์จัดการทรัพยากรธรรมชาติ 2) การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว 3) การควบคุมการก่อสร้างอาคาร 4) การบริหารงบประมาณท้องถิ่น

5.1.2 การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้มีการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเบื้องต้นในสองด้านได้แก่

1 ข้อเสนอเชิงนโยบายเบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ ซึ่งสรุปตามประเด็นสำคัญ (ISSUE) ของพื้นที่ได้ดังนี้

1) การอนุรักษ์จัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพราะธรรมชาติ เป็นสิ่งสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวโดยมีพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพ.ศ. 2535 ที่มีวัตถุประสงค์คุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม ป้องกันไม่ให้เกิดมลพิษ เพื่อให้ประชาชนสุขภาพ และ พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ.2558 ที่มีวัตถุประสงค์รักษาความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติทางทะเล เช่น ป่าชายเลน หาด เป็นต้น

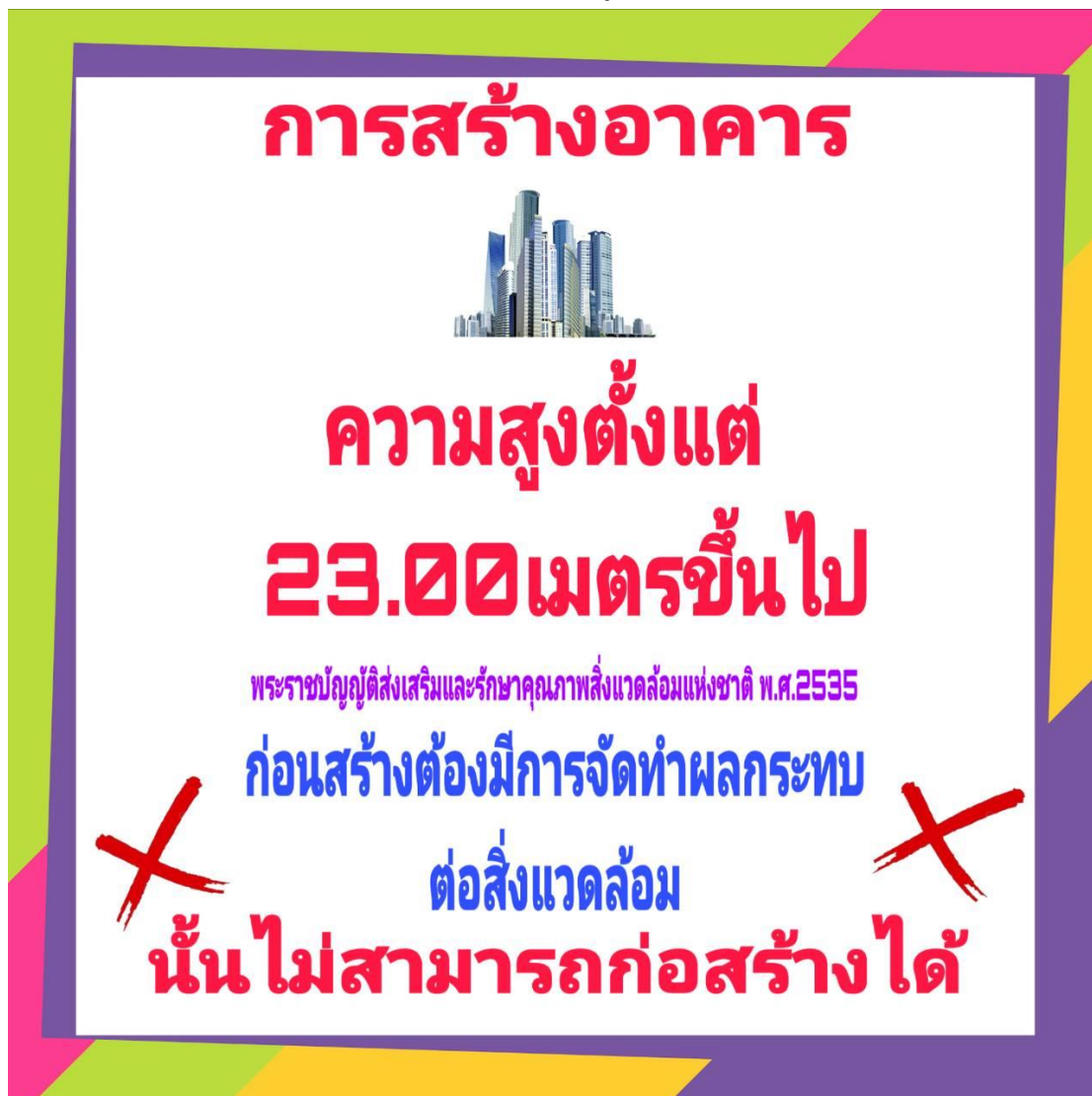
2) การจัดกิจกรรมเทศกาลดนตรี มีพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 เนื่องจากการแสดงดนตรีเป็นการแสดงมหรสพทางเสียงซึ่งอาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญกับผู้อาศัยรอบ ๆ สถานที่จัดงาน หรือเป็นอันตรายต่อประชาชนร่วมงาน ได้

3) การควบคุมการก่อสร้าง เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้อัตลักษณ์ของพื้นที่ถูกทำลายไปได้ซึ่งการก่อสร้างอาคารมี พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 ที่บัญญัติถึงการสร้างอาคารต่าง ๆ ต้องใช้วัสดุประเภทใด มีที่จอดรถกี่คัน และ ได้รับการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ก่อนถึงเปิดใช้อาคารได้เช่น โรงแรม เพราะถือเป็นหนึ่งในอาคารประเภทควบคุมการใช้ และ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 มีวัตถุประสงค์ทำให้พื้นที่นั้น ๆ เป็นระเบียบ สวยงาม และความปลอดภัยของประชาชน ดังนั้นการก่อสร้างอาคาร หรือประกอบอาชีพต้องศึกษาก่อนว่า พื้นที่นั้นมีผังเมืองเป็นสีอะไร อนุญาตให้สร้างอาคารได้กี่ชั้น และสามารถประกอบอาชีพนั้น ๆ ได้หรือไม่ เช่นสีเหลืองที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย สามารถประโยชน์ในที่ดินนั้นเพื่ออะไรได้บ้าง เช่น การอยู่อาศัย สถาบันราชการ เป็นต้น และห้ามใช้ประโยชน์เป็นโรงงานทุกประเภทเว้นแต่โรงงานที่ประกอบกิจการโดยไม่ก่อเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กำจัดมูลฝอย สถานที่บรรจุก๊าซประเภทสถานีบรรจุก๊าซและประเภทลานบรรจุก๊าซและสถานที่เก็บก๊าซประเภทโรงเก็บก๊าซตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว เป็นต้น

ภาพที่ 5.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างอาคาร

แต่สำหรับอาคารบางประเภทการก่อสร้างต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพิ่มเติมคือการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ก่อนก่อสร้างอาคารดังกล่าว เช่น โรงแรมที่มีห้องพัก 80 ห้องขึ้นไป หรืออาคารสูง 23 เมตร ขึ้นไป

ภาพที่ 5.2 การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)

4) การบริหารงบประมาณท้องถิ่น มีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ที่บัญญัติถึงการร่างงบประมาณแต่ละปีต้องมีรายละเอียดอย่างไรบ้าง ที่เป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารการนำงบประมาณไปใช้ ตลอดจนการควบคุมตรวจสอบการใช้งบประมาณ ส่วนพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.2561 เป็นตัวอย่างบัญญัติถึงการจัดทำงบประมาณในปีพ.ศ.2561

2 ข้อเสนอเชิงนโยบายเบื้องต้นการสร้างควมมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่สรุปได้ว่า ควรมีการส่งเสริมการสร้างควมมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ โดยเสนอว่าควรมีการศึกษาถึงการดำเนินการในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) การเตรียมองค์กร หมายถึง กระบวนการของพื้นที่ในการกำหนดให้องค์กรสำหรับการส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยควรมีศึกษาถึงรูปแบบองค์กรที่มีลักษณะที่เหมาะสมในพื้นที่รวมทั้งการกำหนดผู้นำและบทบาทขององค์กรเพราะผู้นำขององค์กรมีความสำคัญต่อความสำเร็จเป็นอย่างมาก

2) การควบคุมองค์กร หมายถึง การกำหนดรูปแบบหรือกระบวนการเพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการไปได้ตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนด รวมทั้งการกำหนดถึงกระบวนการแบ่งสรรผลประโยชน์ และการกำหนดกติกาในการดำเนินการขององค์กรที่มีความชัดเจน

5.1.3 การจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็น (ประชาพิจารณ์) ข้อเสนอเชิงนโยบายในการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็น(ประชาพิจารณ์) ข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในอุตสาหกรรมบริการ พื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้จัดเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย 2 ด้านได้แก่

1 ข้อเสนอเชิงนโยบายการใช้กฎหมายการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์

เมื่อคณะผู้วิจัยได้พบกับผู้ประกอบการ ประชาชนในพื้นที่วิจัยก็พบว่าประชาชนยังไม่ทราบถึงการก่อสร้างอาคารผิดกฎหมายเป็นอย่างไร ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการรักษาท้องถิ่น และประชาชนไม่ทราบมีหน่วยงานใดรับผิดชอบต้องร้องเรียนที่ใด เช่นเดียวกับการทบทวนวรรณกรรมหัวข้อ 2.7 กรณีศึกษาการจัดการพื้นที่ในประเทศไทยที่แต่ละวรรณกรรมก็มีประเด็นสำคัญเช่นเดียวกับพื้นที่วิจัยเรื่องนี้ จึงได้ข้อสรุปได้ดังนี้

1.1 ข้อเสนอเพื่อการอนุรักษ์จัดการทรัพยากรธรรมชาติ ควรใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพ.ศ. 2535 ที่มีวัตถุประสงค์รักษาความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติทางทะเล เช่น ป่าชายเลน หาด เป็นต้น โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบสำหรับภาคใต้คือ ศูนย์วิจัยและเตือนภัยมลพิษภาคใต้ ตั้งอยู่ เลขที่ 133 ถนนกาญจนวนิช ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000 โทรศัพท์ : 074-325-029-31 โทรสาร : 074-325-031 ต่อ 103 และ E-mail : diw.sier@gmail.com

2) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำหรับการก่อสร้างอาคารบางประเภทต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เช่น การก่อสร้างอาคารริมทะเล หรือชายหาด ที่มีความสูงตั้งแต่ 23.00 เมตร ขึ้นไป หรือมีพื้นที่รวมกันทุกชั้น หรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันตั้งแต่ 10,000 ตารางเมตร ขึ้นไป โดยมีกองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมภายใต้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งตั้งอยู่ที่ 60/1 ซอยพิบูลวัฒนา 7 ถนนพระรามที่ 6 พญาไท กรุงเทพมหานคร 10400 โทร : 02 2656500 ต่อ 6854 และ 6864-6865 โทรสาร : 0 2265 6616 และอีเมล : eia@onep.go.th, eia2560@hotmail.com

3) พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติทางทะเล เช่น ป่าชายเลน หาด หญ้าทะเล ปะการัง พืชและสัตว์ทะเล เพื่อบำรุงรักษา อนุรักษ์ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม เช่น โลมาสีชมพูอำเภอนนทบุรี หรือ การใช้ประโยชน์จากริมหาด เป็นต้น โดยมีสำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 6 (สงขลา) เป็นหน่วยงานที่ดูแลด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตั้งอยู่ที่ 54/1 ม.1 ต.เกาะยอ อ.เมือง จ.สงขลา 90100 โทรศัพท์: 074591626 โทรสาร:074591626 มีหน้าที่รับผิดชอบจัดทำแผนงานการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และกำหนดมาตรการต่าง ๆ

1.2 ข้อเสนอเพื่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น การจัดเทศกาลดนตรี ควรใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 ซึ่งการแสดงดนตรีเป็นการแสดงมหรสพทางเสียง ถือเป็นเหตุรำคาญสำหรับผู้ที่อยู่รอบ ๆ ที่จัดงานได้ และ การจัดงานดนตรีต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 โดยการขออนุญาตแสดงมหรสพชั่วคราวต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเทศบาลตำบลขนอม ก่อนถึงการจัดกิจกรรม หรือเมื่อจัดกิจกรรมแล้วประชาชนผู้ได้รับผลกระทบสามารถร้องเรียนกับเจ้าพนักงานท้องถิ่นนั้น ๆ ได้

1.3 ข้อเสนอเพื่อการควบคุมการก่อสร้างอาคาร มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) พระราชบัญญัติควบคุมอาคารพ.ศ.2522 เพื่อควบคุมประเภทของอาคาร รูปแบบการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้อาคาร จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และอาคารประเภทควบคุมการใช้เมื่อก่อสร้างเสร็จแล้วต้องให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจรับรองการก่อสร้างก่อนเปิดการใช้อาคาร โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ที่ 89/5 หมู่ที่ 5 ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000 โทร.075-341-029

2) พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2522 เป็นการกำหนดการใช้ประโยชน์ของพื้นที่นั้น ๆ และมีการออกแบบผังเมือง 2 ประเภท คือ 1.ผังเมืองรวม ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมให้กำหนดโดยคำนึงถึงความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชน การเศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ การดำรงรักษาสถานที่ที่มีคุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี และการจัดสภาพแวดล้อมที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างเท่าเทียมกัน 2.ผังเมืองเฉพาะ คือผังเมืองที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องถิ่นนั้นเห็นสมควรจัดให้มีการวางแผนเฉพาะขึ้น หรือ ขอให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้จัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้ แต่ต้องสอดคล้องกับผังเมืองรวม โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ

สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ที่ 89/5 หมู่ที่ 5 ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000 โทร.075-341-029

1.4 ข้อเสนอเพื่อการบริหารงบประมาณท้องถิ่น สามารถใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

1) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 โดยงบประมาณท้องถิ่นต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับรัฐบาลโดยกำหนดนโยบายเพื่อเป็นจุดหมายของการใช้งบประมาณที่รัฐบาลให้ไว้ และเพื่อให้การบริหารราชการส่วนภูมิภาคสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลคือ กองจัดทำงบประมาณเขตพื้นที่ 4 (ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สุราษฎร์ธานี สงขลา) ตั้งอยู่ที่ ศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานี ชั้น 2 ถนนดอนนก ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000

2) พระราชบัญญัติ วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 ตัวอย่างการใช้งบประมาณปี พ.ศ. 2561

2 ข้อเสนอเชิงนโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชนกับหน่วยงานภาครัฐ

หน่วยงานภาครัฐ ควรมีการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมองค์การดำเนินการ และการควบคุม โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การเตรียมองค์การ หน่วยงานภาครัฐควรเข้าร่วมกับชุมชนในพื้นที่ เชื่อมโยงการทำงานร่วมกับสมาคมท้องถิ่น กลุ่มอาสาสมัคร ผู้ประกอบการ และนักวิชาการ โดยมีเป้าหมายเพื่อร่วมกันปกป้องอัตลักษณ์พื้นที่ โดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือการพัฒนาและอนุรักษ์ ทั้งนี้พื้นที่มีองค์การที่ขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเป็นหลัก ได้แก่ สมาคมท่องเที่ยว ที่มีหลากหลายบุคคลเข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้นการที่สนับสนุนให้สมาคมเป็นผู้ขับเคลื่อนหลัก โดยให้ภาครัฐหนุนเสริม ด้วยการเป็นตัวกลางเชื่อมประสานภาครัฐระดับจังหวัดกับชุมชนในพื้นที่ต่อไป

2.2 การให้ความรู้แก่ชุมชน หน่วยงานภาครัฐเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชน ความรู้ก็ถือว่าเป็นทรัพยากรที่อยู่ในชุมชนเช่นกัน ดังนั้น การที่ภาครัฐจะเป็นตัวสนับสนุนให้เกิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในพื้นที่ระหว่างกัน ของภาคเอกชนกับชุมชน หรือภาควิชาการกับชุมชน ที่นำไปสู่การสร้างการรับรู้และความตระหนักแก่ชุมชน ในประเด็นความรู้ด้านการมีส่วนร่วม ด้านอัตลักษณ์ ด้านการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งความรู้ดังกล่าวเป็นพื้นฐานของคนในชุมชนที่เกี่ยวข้องโดยตรงและอ้อม เพื่อการปกป้องอัตลักษณ์พื้นที่ต่อไป นอกจากการให้ความรู้แก่ชุมชนแล้ว ยังมีการกำหนดข้อตกลงร่วมและการสื่อสารในพื้นที่ ซึ่งภาครัฐจะมีส่วนช่วยชุมชนได้ ในกรณีที่เป็นผู้สนับสนุนให้เกิดกระบวนการสร้างข้อตกลงร่วม หรือเป็นผู้สื่อสารกับผู้คนผ่านช่องทางที่มีในปัจจุบัน

2.3 การควบคุมองค์การ ถือว่าเป็นเครื่องมือที่จะทำให้กลุ่มคนที่ต้องการปกป้องอัตลักษณ์พื้นที่ยังคงอยู่ ภาครัฐควรสนับสนุนให้เกิดการชี้แจงผลประโยชน์ อันจะทำให้เกิดความโปร่งใสต่อไป รวมไปถึงควรเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนให้เกิดการทำฉันทามติของทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ในกรณีที่มีสถานการณ์ที่เกินขอบเขตกติกาที่ชี้แจงกันไว้ก่อนหน้านี้

5.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อหาข้อจำกัดของการใช้กฎหมายที่มีอยู่เกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารในประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดการก่อสร้างโดยผิดแบบ หรือไม่ถูกต้องตามผังเมือง และนำเสนอแนวทางการพัฒนากฎหมายใหม่เพื่อการจัดการพื้นที่ตามอัตลักษณ์ของพื้นที่นั้น ๆ โดยอาจศึกษาถึงแนวทางการตรากฎหมายเฉพาะท้องถิ่นเช่น การออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่องกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรือการออกกฎเพื่อควบคุมการก่อสร้างอาคารบริเวณริมทะเลริมชายหาดอำเภอขนอม สิชล เป็นต้น

2. ควรมีการนำแนวคิดการจัดตั้งองค์กรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ประชาชนในพื้นที่ไม่ต้องการสร้างองค์กรเอกชน หรือ การรวมตัวเป็นสมาคมขึ้นมาใหม่ แต่ต้องการให้แต่ละองค์กรที่มีอยู่ในพื้นที่มีความสามัคคีประชาชนมีส่วนร่วมประชุมวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดประสิทธิภาพมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ตามข้อเสนอที่ได้เสนอมาทดลองทำจริงและหาแนวทางพัฒนาและสนับสนุนให้องค์กรนี้ปฏิบัติตามเป้าหมายได้อย่างสำเร็จและยั่งยืน

3. ปัญหาส่วนหนึ่งที่กฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ทางกฎหมายว่าการกระทำอย่างไรถึงผิดกฎหมาย และมีหน่วยงานได้รับผิดชอบในการร้องเรียนหรือเมื่อพบการกระทำที่ผิดกฎหมายต้องแจ้งหน่วยงานใด เช่น การทำลายสิ่งแวดล้อมที่เป็นส่วนสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาใช้บริการในจังหวัดนครศรีธรรมราช จึงควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้คนในพื้นที่เกิดความรู้ในประเด็นต่างๆ ให้มีความต้องการรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่ตนเอง

บรรณานุกรม

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๕๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘.
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๓๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘.
กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘.

กรมโยธาธิการและผังเมือง, สำนักพัฒนามาตรฐาน. (2549). เกณฑ์และมาตรฐานผังเมืองรวมพ.ศ. 2549.
กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนามาตรฐาน.

กรมโยธาธิการและผังเมือง. (2549). แนวทางการปรับปรุงกฎหมายและระบบการผังเมืองของไทย. กรุงเทพฯ:
กรมโยธาธิการและผังเมือง.

กรวิภา วิลลาชัย. (2544). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมือง: กรณีศึกษาการรับฟังความคิดเห็น
ของประชาชนในกระบวนการจัดทำผังเมืองรวม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง, สาขาวิชาการวางผัง
เมือง.

กอบแก้ว พลเจริญ การศึกษารูปแบบใช้ที่ดินของเมืองพัทยา. (2527). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โชคชัย เหลืองประเสริฐ. (2560). บัณฑิตศึกษานิติศาสตร์. หน้า 93-101 วารสารปีที่ 10 ฉบับที่ 1
มีนาคม 2560 โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นพรัตน์ ตาปานนท์ และ ลือชัย ครุฑน้อย การศึกษามาตรการด้านผังเมืองเพื่อควบคุมสภาวะแวดล้อมของ
เมืองท่องเที่ยวชายทะเล กรณีศึกษา เมืองพัทยา. (2541). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นพรัตน์ ตาปานนท์ และ ลือชัย ครุฑน้อย การศึกษามาตรการด้านผังเมืองเพื่อควบคุมสภาวะแวดล้อมของ
นพรัตน์ ตาปานนท์. (2543). ปัญหาเกี่ยวกับแผนผังและข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวม. ใน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง, มหา
นคร: การประชุมวิชาการการออกแบบและวางผังชุมชนเมืองและผังเมือง ครั้งที่ 1 24 มกราคม
2543 (2543-1) (น. 52-59).

นัทรทัตย์ ขำดี. (2559). คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน. ใน ทวีทอง
หงส์วิวัฒน์ (บรรณาธิการ), การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. (น. 183-187). กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ศักดิ์โสภณ.

บัณฑิต จุลาสัย อลงกรณ์ จารุสมบัติ. (2546). พิมพ์ที่ฝ่ายวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม
 มิถุนายน 2561.ราชกิจจานุเบกษา, 135(ตอนพิเศษ 152).
 ประเสริฐ ศักดิ์ธนากุล. (2545). มาตรการบังคับใช้ผัง: การบริหารผังเมืองและพื้นฐานทางกฎหมาย.กรุงเทพฯ:
 ไลบรารี่.

ไพฑูริ มีนะกนิษฐ การใช้ที่ดินที่มีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและชุมชน กรณีศึกษาพื้นที่เทศบาลเมือง
 หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ .(2554). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
 พงษ์ศักดิ์ ศรีจุม การเปลี่ยนแปลงเชิงสัญญาณของพื้นที่ศูนย์กลางเมืองชลบุรี .(2551).จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.

เมืองท่องเที่ยวชายทะเล กรณีศึกษา เมืองพัทยา .(2541). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เลิศวิทย์ รังสิรักษ์. (2543). ข้อคิดเห็นบางประการเกี่ยวกับรายงานประกอบผังเมืองรวม.ในจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง,มหานคร: การ
 ประชุมวิชาการการออกแบบและวางผังชุมชนเมืองและผังเมือง ครั้งที่ 1 24 มกราคม 2543
 (2543-1) (น. 46-50).

วันวิสาข์ เรืองสนาม .(2550). คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัลลภ ศิริเลิศตระกูล การปกครองท้องถิ่นรูปเมืองพัทยา ปัญหาและแนวทางแก้ไข .(2539). จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.

วีระวัตร ไวยาณูวัตติ .(2544). คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศิริชัย ไตรสารศรี. (2539). การรับรู้บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 ชุมชน: กรณีศึกษาคลองหลวง อำเภอดุสิตบุรี จังหวัดปทุมธานี.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ศุภชัยนต์ สุภาวงศ์วันดี. (2549). นโยบายผังเมืองกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะรัฐศาสตร์, สาขารัฐประศาสนศาสตร์.

สมนึก ปัญญาสิงห์. (2532). การพัฒนาชุมชน (Community Development). กรุงเทพฯ:ไอดีเอสโตร์.

สุวัฒนา ธาดานิติ. (2543). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมือง. ใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะ
 สถาปัตยกรรมศาสตร์, ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง,: การประชุมวิชาการการออกแบบและ
 วางผังชุมชนเมืองและผังเมือง ครั้งที่ 1 24 มกราคม 2543 (2543-9) (น. 89-96). กรุงเทพฯ:

หิรัญย์เศรษฐ์ เขียวประยูร. (2552). วารสารบัณฑิตศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อนุวงศ์ ชาบุตร .(2553). คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัญญา กลั่นเกลา แนวทางเพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมืองรวมเมืองหัว
 หิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ .(2554). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- Ann Arbor Planning and Development Service. (2004). City of Ann Arbor: Zoning Maps. Michigan: Federal Emergency Management Agency.
- Arnstein, S. R. (1969). A Ladder of Citizen Participation. *American Institute of Planners Journal*, 35(4), 216- 224.
- Kaiser, E. J., Godschalk, D. R., & Chapin, F., Jr. (1995). *Urban Land Use Planning* (4th ed.). Urbana: University of Illinois Press.
- Ministry of Construction. (1998). *Urban Land Use Planning System in Japan*. [Pamphlet]. Tokyo: Ministry of Construction.
- Schaffer, Richard L. & Howe, Con. (1990). *Zoning Handbook: A Guide to New York City's Zoning Resolution*. New York: NYC DCP.

ภาคผนวก

บรรยากาศการสำรวจพื้นที่และสัมภาษณ์ เบื้องต้น

